

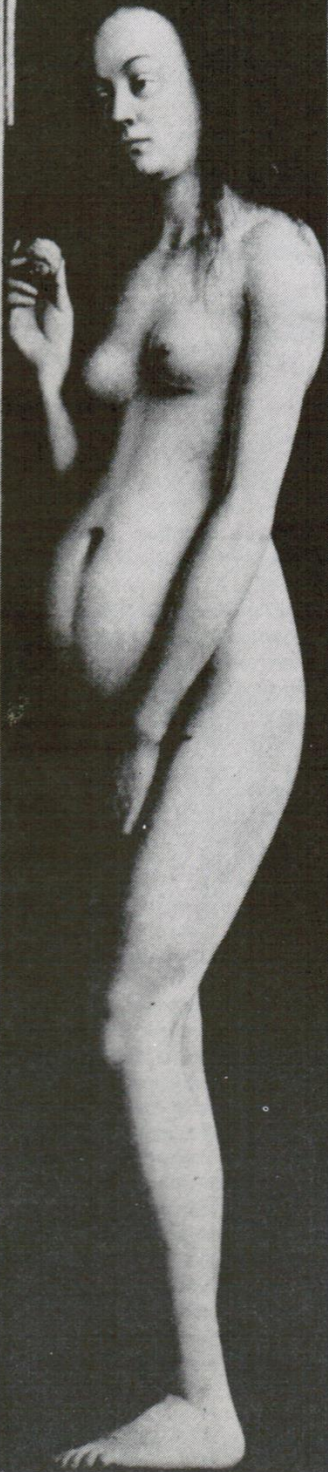

SEKSUAL POLITIK

6. årg. nr. 3 og 4

1978

Dobbeltnr. kr. 15,-

Flite Rapporten

-om sexologi

lesbiske er smukke

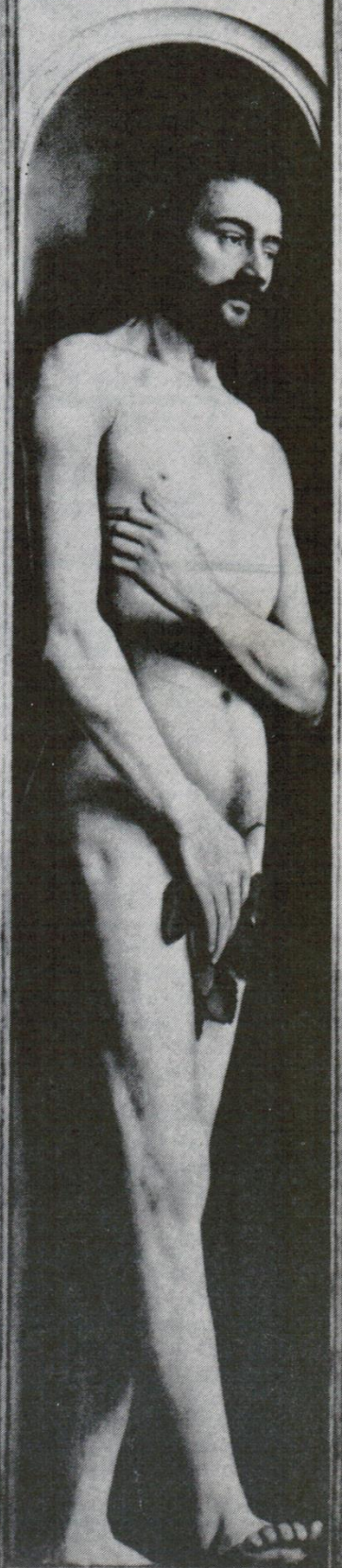
US og køns politik

Bøssefeminisme

Anarka-feminisme

MANDE TEATER

den billedskabte mand

1978, 6. årgang nr. 3 + 4
Seksualpolitik
Stu-di-stræ-de 18, kld.
1455 Kbhvn. K.
Tlf. 13 04 23.

Redaktion og layout:
Henrik Birkvig, Pernille Bezzi, Hans-Otto
Loldrup, Pia Lisgart, Esther Beckmann
Børgesen, Finn Mikkelsen, Ole Nørlyng,
Dorte Rasmussen, Ole Leidecker, Anne-
Birthe Juhl Hansen (ansv.)
Sats: Den grafiske Himmel, tlf. 15 80 75
Tryk: KRIM-tryk

Abonner! 4 numre: 40 kr.
Giro: 7 25 11 14
Seksualpolitik
Stu-di-stræ-de 18, kld.
1455 Kbhvn. K.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Leder	3
Hite rapport	4
"Kære forældre"	17
Interview med Tytter	12
Hvad læger lærer læger	9
Kønspolitisk seminar i VS	18
Amnesty for homoseksuelle	24
Ribsen	26
Anarka-feminisme	28
"Hold om mig hele natten"	32
Ny pjece fra mandebevægelsen	36
Feministisk selvforsvar	38
Debat	40
Til Karen	41
Ung mand på vej — hvorhen?	42
Den billedskabte mand	44
Jubelnekrolog	47
Hvorfor læse Juliet Mitchell?	48
Ud af busken	50
Børn — det første år	37
Bøssesange	52

Seksualpolitiske hovedpunkter

Hvad vil vi:

Vi kæmper for en seksualpolitisk revolution. Vi vil en omvurdering af seksualitetsbegrebet. Vi vil nedbryde patriarkatet og kapitalismen og kæmpe for en socialisme, som tilfredsstiller det enkelte menneskes behov. En følelsesmæssig og seksuel frigørelse starter i vores egen tilværelse her og nu, men kan kun realiseres i et fuldt udviklet socialistisk samfund.

Vi vil tvinge venstrepartierne til at beskæftige sig med seksualpolitik. Vi vil bekæmpe deres borgerlige puritanisme og traditionelle kønsrolleadfærd. Både en indre og ydre revolution er nødvendig.

Samfund:

Vi kæmper for et socialistisk samfund, hvor folket og ikke profitten bestemmer, og hvor den private ejendomsret er nedbrudt. Det patriarkalsk-kapitalistiske system skaber et slavesamfund, som udbytter lønarbejderen, undertrykker minoriteterne og systematisk ødelægger det enkelte menneskes lystbetonede udfoldelsesmuligheder.

Vi kæmper for, at folket selv udfradets behov skal afgøre, hvad der skal produceres, hvorfor og hvordan, idet vi kræver retten til meningsfyldt og lystbetonet arbejde. Vi vil bekæmpe den overhåndtagende materialisme, hvor alt gøres op i tal. Vi kæmper mod kvindens stilling som dobbeltarbejderen, mod hendes status som arbejds-kraftreserve, og for hendes økonomiske selvstændighed — men ikke på kapitalismens og mandssamfundets præmisser!

Samliv:

Vi kæmper for en seksuel frigørelse fra den mandsdominerede kultur. Den patriarkalske kernefamilie skal nedbrydes, fordi den opretholder og videregiver det normalitetsbegreb, der skaber forfølgelse og undertrykkelse af mennesker, der tænker, føler og handler anderledes. Først når den hierarkiske, patriarkalske kernefamilie som institution ikke længere eksisterer, har alle lige muligheder for at leve sammen på den måde, de har lyst.

Følelse, krop og seksualitet:

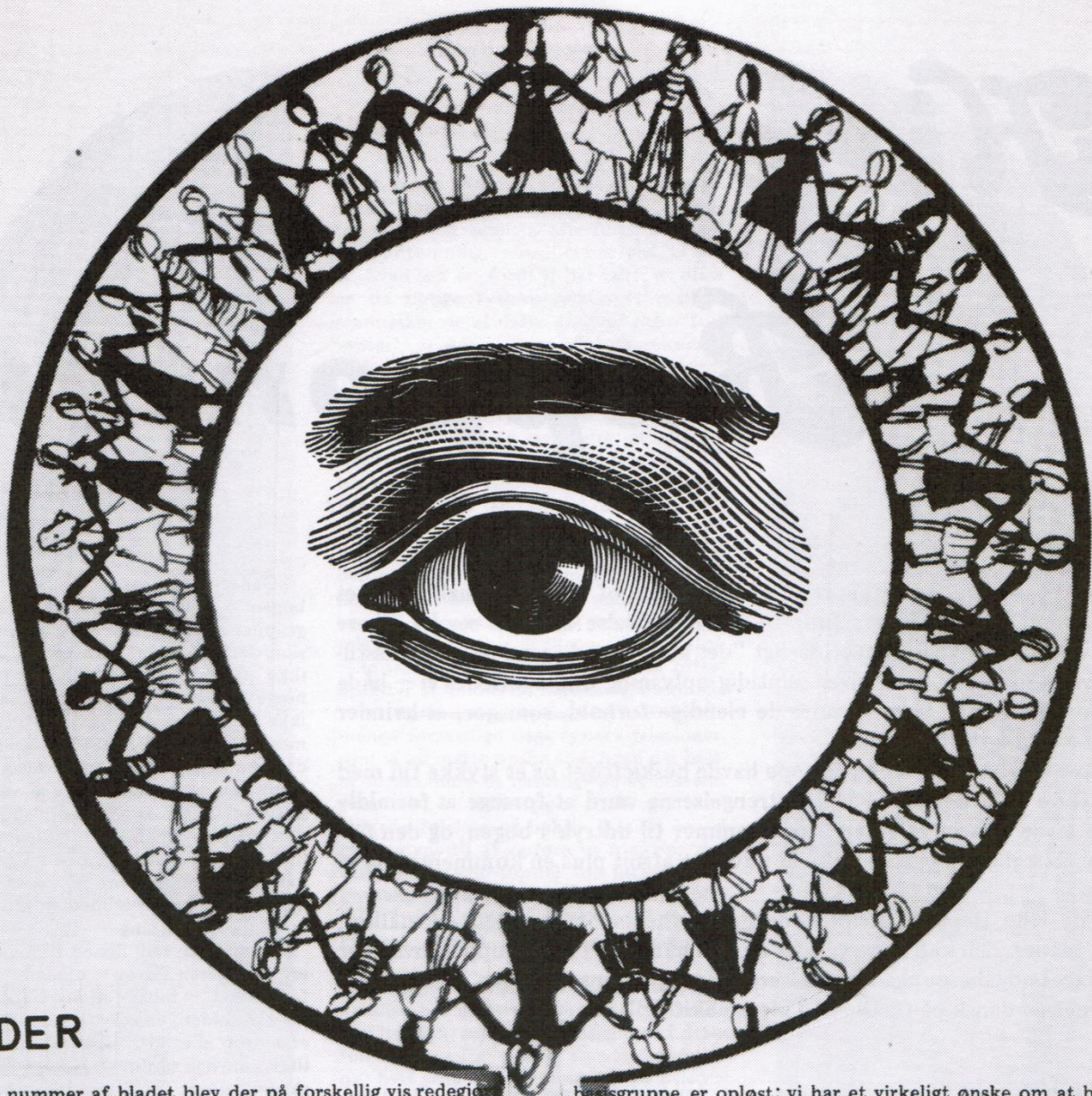
Vi kæmper for en udvidelse af seksualitetsbegrebet, således at følelser, seksualitet og intellekt ikke adskilles. Alle må have ret til at vælge seksualpartnere, som de har lyst til, når blot det er frivilligt og til gensidig glæde. Vi kræver alle seksuelle tabuer ryddet af vejen. Alle må kunne elske og onanere med glæde og uden skyldfølelse.

Kroppens erogene muligheder skal frigøres, og det genital-fixerede, heteroseksuelle samleje må ikke favoriseres. Alle skal have retten til selv at afgøre, hvad der er tvang, og alle skal have retten til at sige nej! Vi kæmper for alle gruppers ret til at være seksuelle.

Frigørelsen:

Vi kæmper for at nedbryde de undertrykkende kønsroller. Vi støtter aktivt kvindernes kamp mod undertrykkelse, og kræver at manden frigør sig fra sin undertrykkende og undertrykte rolle. Frigørelsen skal omfatte alle grupper i samfundet. Uden børnenes frigørelse er en seksualrevolution umulig. Vi støtter de lesbiske og bøssernes kamp for frigørelsen. De er forrest i seksualrevolutionen, og kan ikke skilles fra den. Vi solidariserer os med de grupper, der kæmper for at nedbryde patriarkatet og kapitalismen: Lesbisk bevægelse, Bøssernes Befrielsesfront, Kvindebevægelsen, Mandebevægelsen, Kollektivbevægelsen.

LEDER

I sidste nummer af bladet blev der på forskellig vis redegjort for et "seksualpolitisk dilemma", og som læser sidder du vel inde med en vag fornemmelse af, at siden vi nu er kommet med et dobbeltnummer, må der være sket ting og sager i redaktionen. Det er der så sandelig også.

Som omtalt i sidste nummer var der engang "forhandlinger" i gang med en kvindegruppe på fem medlemmer. — Det er os, og vi har i godt tre år arbejdet sammen — først i en faglig arbejdsgruppe og derefter som "almindelig" basisgruppe. Gennem længere tid havde vi tusindvis af fantastisk gode ideer om at udføre noget udadvendt arbejde, men planerne blev aldrig ført ud i livet, hvilket red os som en mare. At ideerne ikke blev realiseret skyldtes dels en del personlige problemer, dels det enorme tidspres, som de fleste af os vel går rundt og føler.

Ad omveje blev vi opfordret til at indgå i redaktionen, da bladet manglede kvinder, og dertil kom, at een netop var gået. Vi var virkelig betænkelige over — måske — at skulle overtage den plads, som Jeannette havde følt sig undertrykt i, og for ikke at komme til at fungere som skruibrækkere, tog vi kontakt med bladets forrige kvindegruppe, der imidlertid tilskyndede os til arbejdet, idet den mente, at det så absolut måtte være en styrke med en gruppe, der på forhånd kendte hinanden og kunne arbejde sammen.

Vi ønskede altså at indgå som *gruppe*, idet ingen af os følte, vi ville være stærke nok til at "vove springet" som enkeltkvinder. Imidlertid er der sket det, at vi nu er blevet reduceret til tre, da de to øvrige ikke syntes, de kunne magte så stort og krævende et arbejde, som det faktisk viste sig at ville blive. Dette er ikke ensbetydende med, at vores oprindelige

basisgruppe er opløst; vi har et virkeligt ønske om at bevare den, for vi føler, det er vigtigt at have fodfæste og kunne hente støtte i en ren kvindesammenhæng.

Eftersådan som vi alle har arbejdet stadig mere og mere i rene kvindegrupper (bla.a. i faglig sammenhæng), har vi haft meget svært ved at føle os helt trygge i blandede grupper. Ja, vi har som oftest undgået dem, hvilket jo ikke på langt sigt løser nogle problemer — tværtimod: så anvender vi ikke vores vundne styrke til noget. I lyset heraf må det være klart, at det betyder en stor udfordring for os at skulle arbejde sammen med mænd.

På et meget spændende week-end seminar kom hele redaktionen hurtigt ind på livet af hinanden, og det lykkedes os også — hvilket egentlig var hovedformålet — at få formuleret nye hovedpunkter, som kun på få områder afviger væsentligt fra de forrige. Det er vores hensigt at bringe nogle uddybende kommentarer til hovedpunkterne, og det vil ske i et senere nummer.

På samme måde som hovedpunkterne har været "rundt" til de forskellige partier på venstrefløjen, har vi i redaktionen nu også tænkt os at sende såvel hovedpunkter som de uddybende kommentarer ud til bevægelserne for at få deres mening om og stillingtagen til bladets politik.

Vi er nu seks kvinder knyttet til bladet, og vi ser det som vores primære opgave at få noget mere kvindestof ind. Vi mener nemlig, at bladets ry som rent bøsseblad sørgeligt nok stadig får en del mennesker til at blokere og derved afskære sig selv fra i det hele taget at læse bladet.

Kvindegruppen v.
Anne-Bithe, Esther og Pia

Hite

Rapporten

Shere Hite: "The Hite Report — a Nationwide of female sexuality" er et resultat af 3.000 kvinders (ml. 14-78) beskrivelse af deres sex-liv. Shere Hite ikke alene påviser, hvor dårligt "det autoriserede samleje" tilfredsstiller kvinders behov, men giver samtidig oplysning om, hvorledes vi — både mænd og kvinder — kan ændre de elendige forhold, som gør, at kvinder bliver så dårligt tilfredsstillt.

Efter at vi i vores kvindegruppe havde beskæftiget os et stykke tid med den, følte vi at det ville være anstrengelserne værd at forsøge at formidle nogle af de erfaringer videre, som kommer til udtryk i bogen, og den følgende artikel er en oversættelse af udvalgte afsnit plus en kommentering af bogen.

"The Hite Report" afslører mange sandheder om kvinders seksualitet, og vi mener, den kan fungere som en god håndbog i basisgrupper, hvor der kan tages udgangspunkt i de refererede spørgeskemaer. Bogen er netop udkommet på dansk på forlaget "Tiderne Skifter".

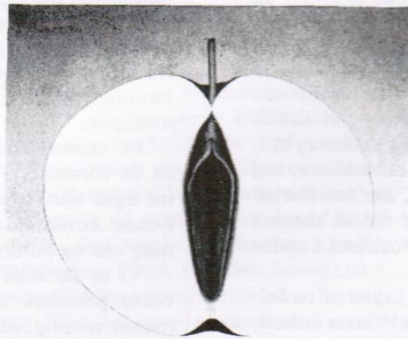
"De fælles erfaringer" er en vending, der ofte bliver brugt inden for kvindebevægelsen — og som forhåbentlig vil blive brugt fortsat. Gang på gang har vi mærket glæden og lettelsen ved at få vores egne følelser bekræftet gennem andres beretninger eller beskrivelser ("Det er altså ikke mig, der er noget galt med"). Dette er også ens reaktion under læsningen af Shere Hite's "THE HITE REPORT" (1976) — en omfattende undersøgelse af amerikanske kvinders seksualitet.

Det Shere Hite netop har gjort, er at tage udgangspunkt i kvinders egne oplevelser, erfaringer og ønsker. Derfor er resultatet ikke blevet en tør, statistisk redogørelse, men en åben og engagerende rapport.

Hun startede i 1972 med at formulere nogle meget udførlige spørgeskemaer, som blev distribueret via mange forskellige kanaler — lige fra rodstrømpeblade, traditionelle dameblade til kirkeblade. I disse skemaer opfordrede hun kvinder til at svare udførligt, skriftligt og anonymt. Det sidste er ikke mindst vigtigt på grund af den dermed følgende større grad af åbenhed og ærlighed.

Imidlertid er det svært at afgøre om svarene er repræsentative, for man kan ikke umiddelbart ud af bogen læse nogen sammenhæng mellem seksualitet og social, racemæssig, økonomisk eller aldersmæssig placering.

Dette er både en svaghed og en styrke. Hun isolerer seksualiteten, hvilket givetvis også har været hendes mål, men vi kan godt sætte spørgsmålstegn ved denne fremgangsmåde, idet vi savner en form for sammenhæng og perspektivering.

Ganske vist har Shere Hite forrest i bogen opdelt besvarelsene i forskellige grupper (alder, geografisk placering, beskæftigelse), men dette materiale bliver ikke på nogen måde bearbejdet. Vi får nogle tal og oplysninger, men kan faktisk ikke bruge dem til noget. Og når vi kommer til hendes gengivelse af svarene, bliver denne mangel endnu mere åbenbar, idet (som det vil fremgå senere af vores oversættelse) hvert kapitel er disponeret på den måde at Shere Hite indleder, hvorpå hun bringer svarene inddelt i forskellige kategorier efter, hvor ens de er, og endelig kommer hun selv med en kort opsummering og afslutning.

Svagheden ved denne fremgangsmåde er, at læseren får et — omend meget differentieret — billede af *kvinders seksualitet som sådan*, en seksualitet, der hverken er alders- eller klassespecifik. For seksualitet kan lige så lidt som noget andet anskues løserevet fra al anden sammenhæng. Man kan ikke uden videre sidestille en tyveårig bryggerarbejderse på Tuborg med en tresårig kvindelig direktør for et større firma i Jylland, — for nu at vende tilbage til vores hjemlige himmelstrøg.

Endelig bør det også nævnes, at de fleste af besvarelsene kommer fra kvinder, som i forvejen ikke er helt fremmede overfor det at analysere deres egen situation. Vi hævder ikke, at dette gælder alle, men formentlig langt det største antal.

Såvel det oprindelige spørgeskema som de senere ændrede versioner er gengivet i deres fulde ordlyd. Dette giver bogen en yderligere brugsværdi, idet man som læser forhåbentlig vil forsøge at besvare disse spørgsmål selv. Det er afgjort en god ide at prøve at gøre dette skriftligt, da selve formulering- og nedskrivningsprocessen giver læseren/bedriveren en øget bevidsthed om hendes *egen* seksualitet, noget mange af de kvinder, der har sendt deres svar til Shere Hite, da også har givet udtryk for.

De afsnit, vi har valgt, er dels repræsentative (mange ting går igen), dels har de sagt os selv noget rent personligt:

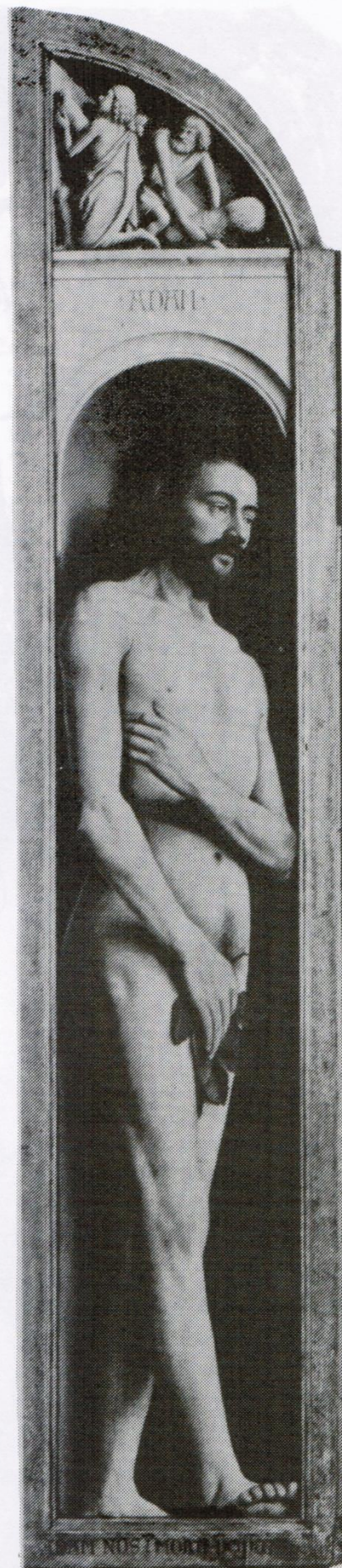
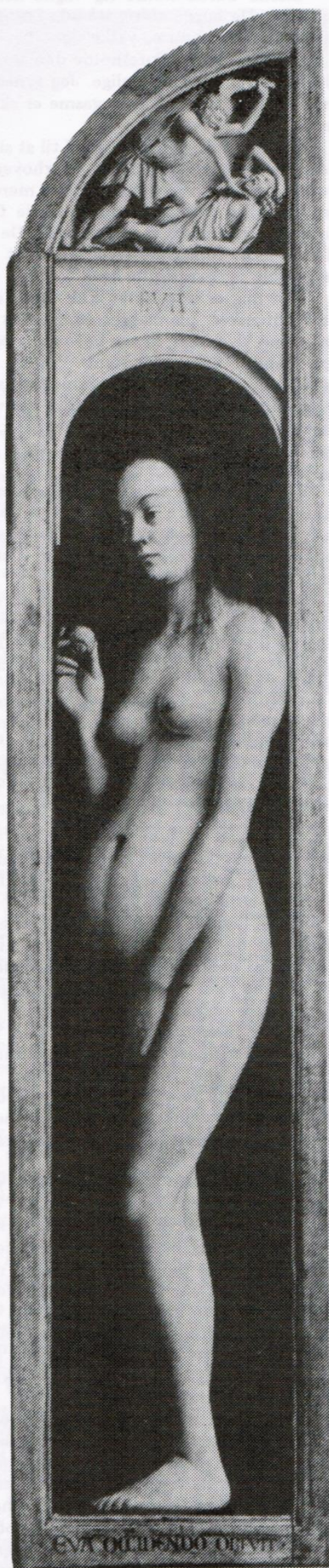
Vane

På en måde kan man sige, at vi tænker på "sex" som vi gør — som "forspil", "indtrængen" og samleje efterfulgt af mandens udtømming — fordi vi har lært, at det er, hvad sex er, fordi vi har lært, at disse er de rigtige fysiske relationer mellem mennesker og at dette er, hvad man "forventer" at gøre. Vores ide om seksuelle forhold er struktureret omkring reproduktion, der defineres som "instinktiv". Selvom seksuelle lystfølelser er instinktive eller i det mindste medfødte, er samleje strengt taget ikke det instinktive eller naturlige mål for disse følelser. En af samfundets myter er, at det er "naturen" eller "instinkterne", som bestemmer den form, vores seksualitet har. I virkeligheden er denne form bestemt af, hvad vi har lært. Selv chimpanser og andre dyr må lære at have samleje. Sex og alle fysiske relationer er noget *vi* skaber; de er kulturelle udtryk, ikke biologiske. Som oftest opfatter vi imidlertid ikke os selv som frie til at udforske og opdage og opfinde de mange forskellige slags fysiske relationer, som vi nu måtte ønske eller hvad der måtte forekomme os naturligt på et bestemt tidspunkt, alt afhængig af vores egne individuelle følelser og behov. Istedet har vi en tendens til at opføre os som om, der var en bestemt formel for intim fysisk kontakt med andre mennesker (der "skal" være af det modsatte køn) som inkluderer forspil, samleje og mandens orgasme.

Fra denne synsvinkel kan de svar, som kvinder har givet på spørgsmålet: om de kan lide sex, ses som en afspejling af deres følelser overfor denne standard-definition: hvis samleje er instinktivt, og hvis vores nuværende seksuelle adfærd er naturen selv, hvordan kan nogen (som ikke er "neurotisk") da sige, at de ikke kan lide det? Eller hvordan kan nogen sige, at de gerne ville ændre det? Sex er sex og enten kan man lide det eller ej.

Samlejets fremtid — sex som vi plejer?

Hele vejen igennem denne bog må det være blevet klart for enhver, hvor trætte kvinder er af det gamle mønster for seksuelle relationer, som drejer sig om mandens rejsning, hans indtrængen og hans orgasme. Som en kvinde sagde: "Hvis jeg ikke får orgasme når jeg onanerer, bliver jeg ikke frustreret, men jeg bliver mere og mere irriteret hvis min mand tror det hele er slut, blot fordi han har fået orgasme. At fortsætte i de samme utilfredsstillende seksuelle baner betyder for mig en mangel på omhu og omsorg for mig, som jeg finder uacceptabel. Det er ikke så meget det, ikke at få orgasme og de deraf følgende biologiske spændinger som sårer mig — det er den måde, jeg føler mig såret på rent følelsesmæssigt, som frustrerer mig."

Som svar på mange forskellige spørgsmål nævnte kvinder deres frustration og irritation over dette mønster, og mange ønskede sig noget andet.

*Hvad har du lyst til at gøre mere ofte? Hvordan kunne du forestille dig den sædvanlige "soveværelses-scene" for-
andret?*

Følgende slags svar gik igen og igen:

"Jeg ville ønske, at mænd ville være mere sensitive snarere end at agere som en stor penis, altså få orgasme og så færdig. Jeg tror ikke at 75% af de mænd, jeg har kendt, vidste andet om kvinder, end at de selv får orgasme, og det skulle så være en stor nydelse for mig."

"Jeg ville gerne ændre hele denne kysfølsom-smag-mig-knepperutine".

"Jeg ville ønske at det var lettere at indlede det seksuelle og derefter se, hvordan det udvikler sig, i stedet for at vide, at et kys fører til at man rører ved hinandens kønsorganer og så samleje."

"Jeg ville gerne have mere kærlighed og ømhed i stedet for udelukkende seksual stimulation — mere følelse og kommunikation, snarere end sex som går på for-

yntning og krav og så hele det rutinemæssige spil."

"Jeg er træt af at fokusere på pikke kusser. Jeg hader den fornemmelse af, at jeg ikke kan give min partner et knus uden at "gå hele vejen" — dette betyder at jeg må holde en masse gode følelser tilbage blot fordi jeg ikke er i humør til samleje."

"Jeg kan godt lide at komme så langt som muligt ind i den seksuelle oplevelse og føler mig forfærdelig frustreret, når dette ikke sker, fordi han har fået orgasme og falder i søvn. Jeg vil gerne have orgasme, ja, men vil også gerne fortsætte bagefter, så orgasmen ikke bliver slutningen."

"Flere kys, mere tid, mere ømhed. Hvorfor kan mænd ikke lide at blive berørt på andre steder af kroppen. Det kan jeg godt. Jeg ville gerne møde flere mænd med mere fantasi."

"Jeg ville gerne kysse hans mund noget mere. Jeg ville gerne have at min mand opførte sig mindre kontrolleret med mindre kontrol over sig selv. Jeg ville gerne blive ophidset så meget at jeg fuldstændig hengiver mig. Det har jeg aldrig oplevet."

"Mænd burde holde sig vågne længe bagefter. De burde aldrig stå ud af sengen lige efter eller gå ud og vaske sig."

"Jeg ville gerne opretholde den seksuelle aktivitet i det uendelige. Jeg synes at mænds udmattelse efter orgasme er skuffende."

"Jeg har aldrig været i stand til at sige: "Ja, det var alt, hvad jeg overhovedet kunne forlange — jeg ønsker ikke mere." Jeg har altid følt, at mine seksuelle forhold kun har nået en begyndelse. De er aldrig blot tilnærmelsesvis kommet så langt, som jeg gerne ville have."

"For mig er seksualitet ikke noget, der skal udtænkes, planlægges eller gøres til en rutine. Jeg føler, at sex bør være noget spændende, noget spontant — ikke en pakke man "køber" sammen med vielsesattesten. Eftersom jeg endnu ikke har været ude for spontan sex, føler jeg ikke, at jeg nogensinde har oplevet sex, som jeg ønsker det skal være."

"Jeg ville gerne se spontan lidenskab. Ikke forudbestemte situationer som f.eks. at lyset skal være slukket, at vi skal ligge i sengen, at sæden skal tørres af, at vi skal være høflige, beskedne — lort."

"Mere lidenskab. Ofte har han alt for travlt, og han er alt for optaget af min vagina og ikke nok (eller overhovedet ikke) optaget af hele det følsomme område omkring klitoris."

Mange kvinder var også trætte af mænds optagethed af mekanisk perfektion og mangel på interesse for kropslige følelser i det hele taget.

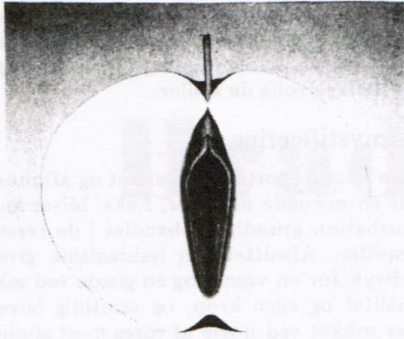
"Mange mænd er ikke så frie m.h.t. at være sensuelle; de giver heller ikke så meget til deres partner, som kvinder gør. De er næsten altid genitalt fokuseret."

"Mænd synes på en måde at være hæmmede og viser endog frygt for min krop og de "overraskelsesreaktioner", den kan komme med — og de er især optaget af deres egne pikke."

"Mange mænd tror, at sex kun er knepperi eller noget med hænder, munde og pik, men ikke noget med resten af kroppen. Mænd føler ikke, at deres krop i sin helhed er smuk, eller at ben til ben kontakt er et kærtegn i lige så høj grad som berøring med hånden."

"Ligegyldigt hvad jeg siger eller gør, vil mænd simpelthen ikke tro på, at det er vigtigt for mig at blive kysset på ørerne eller i nakken. Jeg holder af at lege med deres krop, men det virker som om, de ikke får meget ud af det — bortset fra fellatio, og når man kæler for penis. Jeg er hele tiden i vildrede med, om de virkelig har så få erogene zoner eller om de er bange for at føle sig sexede på de "ikke-seksuelle" dele af deres krop."

"Først da jeg boede sammen med bøsser, blev jeg klar over, at en mand faktisk kunne få stor nydelse ud af sex; efter min erfaring er kvinder og bøsser meget mere modtagelige (= responsive), hvorimod heteroseksuelle mænd på en måde er nødt til at bide tænderne sammen og koncentrere sig stærkt om at holde den oppe så længe at de kan få udløsning. Jeg har en forestilling om, at de heteroseksuelle fyre ivrigt efterstræber det, men at de egentlig

ikke nyder det, når det kommer til stykket. Jeg har altid haft ondt af min elsker, fordi det virker som om, at det for han var ligesom at kradsse sig når det klør — at han altså afhjælper noget negativt — hvor det for mig var fuldkommen salighed.”

Omdefinering af seksualitet

Men hvad nu hvis mænd ikke vil samarbejde for at omdefinere samlejet eller nogle gange udelade det? Hvad, hvis de fortsat prøver at følge de samme gamle mekaniske seksualmønstre? Der er ingen grund til at kvinder skal hjælpe mænd under samlejet. Sagen er, at vi normalt i meget høj grad samarbejder under samlejet for at manden kan få orgasme. Vi bevæger os i hans rytme, spreder ben og ligger i en stilling som muliggør hans indtrængen og stød, og vi standser næsten aldrig midt i samlejet medmindre manden har fået sin orgasme. Vi *behøver* ikke samarbejde med en mand, hvis han ikke vil samarbejde med os.

Selvom vi ikke *behøver* det, har vi lært, at hvis vi er alt andet end hjælpsomme (eller i det mindste passive) under samlejet, er det det samme som at kastre manden. Dette er noget vrøvl. Det er ikke spor værre at vi ikke samarbejder med mænd end at de ikke samarbejder med os — som når de f.eks. stimulerer vores klitoris som en "forspilsteknik" og så standser stimuleringen lige før orgasme. Det er helt i orden at følge eksemplet til den kvinde, som sagde: "Jeg føler sagtens at jeg kan afslutte samleje midt i det hele, hvis det ikke går godt eller hvis jeg begynder at føle mangel på interesse."

Som en anden kvinde tilrådede: "Prøv at få, hvad *du* ønsker og gør hvad *du* har lyst til. (Vær ikke bange for at handle ud fra dine inderste og allermest hemmelige ønsker). Hvis du ikke nyder det under samlejet, så sig til. Kvinder, I behøver ikke at gøre noget, I ikke har lyst til!"

Og en anden kvinde: "Jeg har tilbragt det meste af mit liv som voksen med at gøre, hvad jeg "burde" — og jeg havde det forfærdeligt. Det var først da jeg for nylig brød væk fra det, at sex begyndte at sige mig noget. Og jeg fik ingen hjælp fra pop-kulturen eller fra psykoanalyse eller fra noget overhovedet undtagen tilfældige bemærkninger fra veninder og støtte fra kvindebevægelsen. Jeg vil råde kvinder til at se ind i deres eget hjerte og krop og følge den vej, de angiver."

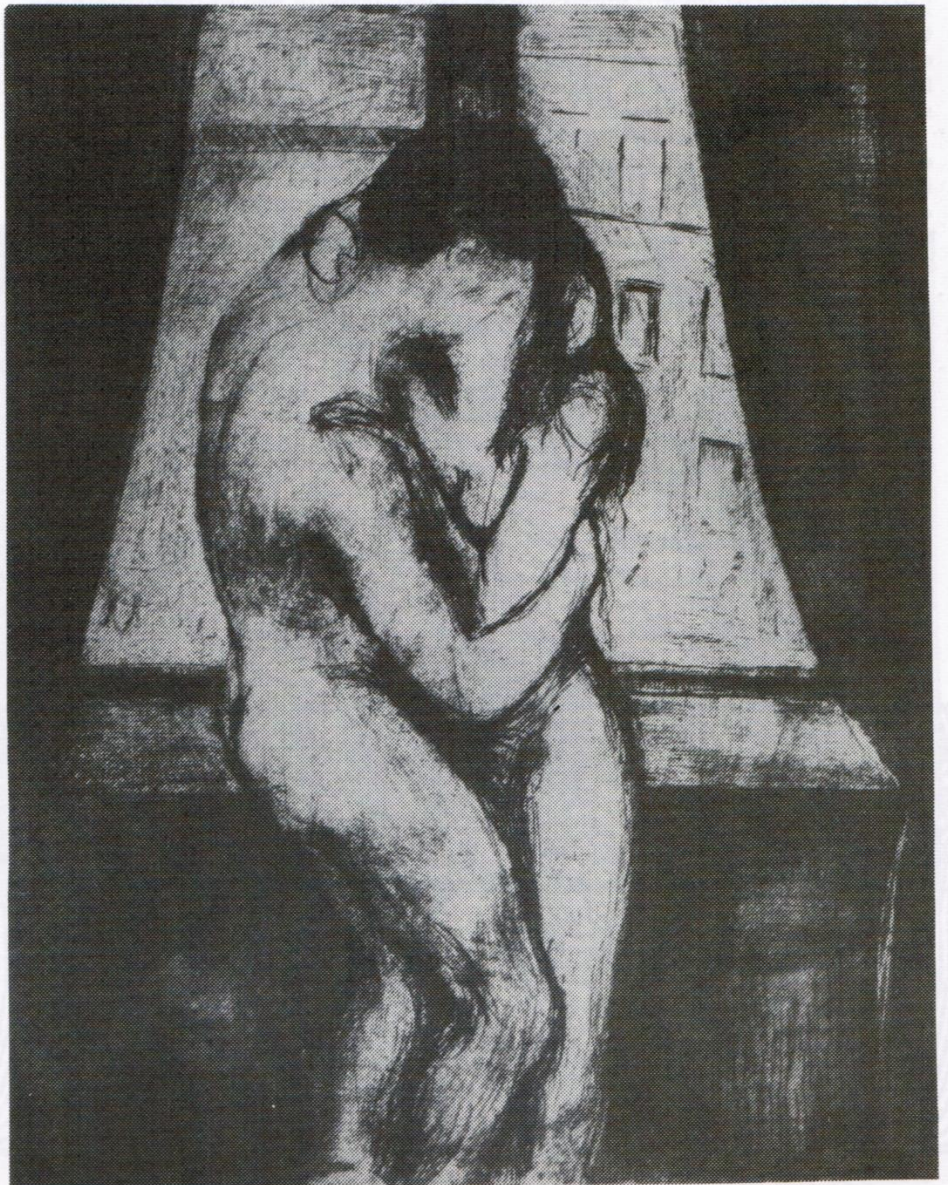
indtryk af bogen

Det er meget fantastisk, at så mange kvinder har udtrykt sig så åbenhjertigt og taler så frit, som tilfældene i The Hite Report. Kvindernes sprog demonstrerer, at de har overskredet flere af de normer, vi havde forestillet os var fremherskende hos middelklassekvinder. Enkelte udtrykker sig dejligt humoristisk, selvom der heri afspejler sig tragiske forhold. Eksempelvis er det tragisk, at vi bliver nødt til at lægge distance til vores egen seksualitet for at kunne se de elendige tilstande i øjnene. Således er det påfaldende, hvor ofte følgende går igen og igen ved besvarelserne af spørgsmålet "Hvorledes har de fleste mænd haft sex med dig?":

"Slam-bam-thank you ma'am".
"In and out."

"Penis i vagina"

Det vi må konkludere ud fra The Hite Report, og det, som bogen i høj grad lægger op til, er, at det autoriserede samleje *ikke* tilfredsstillende kvinders behov. Her tænker vi specielt på den samlejesituation, som hovedsagelig baserer sig på "penis i vagina", som for os undertiden kan opleves som kedelig og i længden stimulationsløs, hvorimod selve indtrængningen kan være forbundet med stor lystfølelse. Netop omkring samleje bliver det allevegne pointeret, at det *egentlige* er "penis i vagina". Selv vi kvinder i gruppen ligger ofte under for dette ved at forhøre os om, hvad der foregik i "situationen" — om "det" skete. Een i gruppen blev engang udspurgt af en (kvindelig) psykiater om

hendes seksualliv med partneren, og også her kom det frem, at det, psykiateren var interesseret i, var, om samlejet foregik på den "naturlige" måde, nemlig "penis i vagina".

Forspil

Som Shere Hite påpeger i bogen, er der i vores sprogbrug indlagt dette "egentlige" d.v.s. "penis i vagina". Ordet *forspil* udtrykker netop, at der kun er tale om indledende øvelser. Hun skriver: "Det er vigtigt at påpege, at der ikke er nogen grund til, at "forspil" nødvendigvis skal være "før" noget andet . . . Manglen på et hensigtsmæssigt ord for disse aktiviteter viser, hvordan vores kultur så usmidigt har defineret de måder, vi berører hinanden på: kun aktiviteter omkring samlejet bliver betragtet som noget legitimt. D.v.s. at klitoris-stimulering og andre berøringer hører hjemme under "forspil", som enhver "ved" går forud for samleje, og som enhver "ved" vil slutte med mandens udløsning."

Orgasme

Den megen omtale af begrebet orgasme i såvel spørgeskemaerne som i bogen iøvrigt kan virke paradoksal. The Hite Report lægger i slutningen op til en ny seksualitet, hvor orgasme ikke er målet, men en eventuel ingrediens. Bogen dementerer således sit eget postulat ved at beskæftige sig med så indgående med emnet.

På den anden side mener vi, at orgasme-debatten er vigtig. Vi kvinder har nu i århundreder ikke været forundt viden om dette spørgsmål. Og nu pludselig er det blevet et krav til os, at vi *skal* have orgasme(r). Dette opleves af mange som frustrerende, hvilket i høj grad fremgår af svarene i The Hite Report — og det er da netop dette problem Shere Hite vil kortlægge. Samtidig vil hun oplyse om, hvor mandsdomineret vores seksualliv er, og dette kan kædes sammen med den kendsgerning, at kvinder ikke stimuleres på en tilfredsstillende måde gennem det autoriserede samleje-program.

Usikkerhed om egne ønsker

Når vi taler med andre om vores seksualitet og når vi læser en bog som The Hite Report, som virkelig har åbnet vores øjne

for mange ting, er det påfaldende, hvor usikre vi stadig er og føler os med hensyn til vores egne ønsker og behov. Derfor føler vi en tryghed ved at falde ind i det almindelige rollespil i sengen med vore partnere, en tryghed ved at ty til det kendte, det gængse. Mænds angst for ikke at slå til rammer også os, idet vi er bange for at såre hans følelser. Vi føler os besværlige, når det tager lang tid for os at opnå orgasme og vi ikke kan leve op til forventningerne (!) om at få orgasme samtidig med vores partner. På dette område kan The Hite Report være en hjælp, idet bogen dementerer og gør op med myten om, at det perfekte samleje resulterer i een (fed!) samtidig orgasme hos mand og kvinde. Shere Hite stiller et stort spørgsmålstegn ved denne opfattelse. Vi kvinder opnår sjældent den nødvendige stimulering ved mandens bevægelser under det traditionelle samleje.

P-værdi

Maria Marcus opererer med en P-værdi skala i sin bog "Den frygtelige sandhed" fra 1974. Ved P-værdi forstås hun graden af pornografisk værdi, d.v.s. hvorvidt en bog virker seksuelt ophidsende på læseren. Vi oplever Shere Hites bog som havende *meget* høj P-værdi, og den kan således i dobbelt forstand hjælpe med til, at vi bliver vore egne seksuelle reaktioner bevidst.

Mangler ved bogen

Af en eller anden grund bliver anal-sex ikke behandlet. Det ville have været spændende at få belyst i hvor høj grad denne form for seksualitet indgår, og

hvad kvinder synes om den. Desuden bliver der heller ikke lagt op til en diskussion af, om kvinder føler anus som et følsomt område. Shere Hite kommer heller ikke ind på, hvor meget *lyde* bliver brugt og hvilken rolle de spiller.

Afmystificering

The Hite Report får afdækket og aftabueret en mængde områder, f.eks. bliver masturbation grundigt behandlet i de første kapitler. Afsnittet om lesbianisme giver udtryk for en varme og en glæde ved seksualitet og egen krop, og samtidig bliver der rokket ved nogle af vores mest almindelige fordomme. Her kan vi virkelig finde mange værdifulde oplysninger om, hvorledes kvinder fungerer seksuelt. Samtidig får bogen os til at føle en vrede og en indignation, idet vi får indblik i, hvor meget kvinder har undertrykt sig seksuelt, men samtidig føler vi en lettelse over, at vi kan finde mange forklaringer på hvorfor, og derfor har mulighed for at gøre noget ved vores situation.

Mænd og samleje

Ved læsning af bogen, som giver så mange oplysninger om kvinders seksualitet, rejser der sig et væld af spørgsmål hos os; hvad mener mænd om det autoriserede samleje? Shere Hite giver udtryk for, at vores seksualpraksis er defineret på mændenes behov. Men hvad mener mændene selv? Dette vil vi meget gerne vide, og det snart! Shere Hite gør i en fodnote opmærksom på, at hun er i gang med en lignende undersøgelse om mænd.

Det bliver spændende den dag, vi får mere at vide om mændenes oprør mod nogle af de myter, som de er underlagt — den dag de *åbent* kan tale om deres egen seksualitet og alle de problemer, der er knyttet hertil.

Artiklen bygger på Shere Hite: The Hite Report, Dell 1976, 683 s., 2,75 dollars. På dansk: "Hite rapporten" (Tiderne skifter, kr. 120,00).

Kvindegruppen
v. Anne-Birte, Esther og Pia

accept. Han havde altid haft et fint forhold til moderen og ville meget nødig sære hende. Hvordan tackler man(d) en sådan situation? Vi var alle enige om, at selvfølgelig skulle moderen bringes til at forstå sønnens bøsseforhold. De måtte sammen arbejde på en accept af, at alle skal kunne give udtryk for egne følelser. I første omgang måtte Lars snakke virkelig intenst med hende, senere skulle hun så indgå i en trekant samtale med lægen og Lars.

Homoseksuelle og konsultationer

I løbet af det plenum, der afsluttede formiddagen, fik vi af de praktiserende læger en del at vide om, hvor ofte homoseksuelle henvender sig, og det viste sig egentlig at være ret sjældent (3-5) . . . på landet: yderst sjældent. Og henvendelserne i byen skete mest i forbindelse med problemer på arbejdspladsen, opløsning af homoseksuelle forhold, og endelig: nogle få henvendelser fra "uroelige" mødre. Der blev talt om lægers rolle i denne situation: en katalysator, en aktiv lytter, der kan problematisere og ansue problemerne ud fra lidt andre vinkler, men at komme med nogen egentlig rådgivning, ville være meget vanskeligt. I denne forbindelse er det meget symptomatisk, at hvor praktiserende læger har så relativt få henvendelser årligt, har "Forbundet af 1948" ca. 400, hvilket tyder på, at vi føler os tryggere ved at gå til bevægelserne, hvor der sidder en kammerat med de samme problemer, der kan rådgive og vejlede og ofte komme med personlige erfaringer hen ad vejen.

Desuden — hvilken baggrund har læger for at tage sig af sådanne problemer? De er uddannet til at gøre syge raske, og i disse tilfælde er der jo ikke tale om sygdom. Deres opgave må derfor snarere bestå i at kunne henvise patienterne til de forskellige bevægelser og derfor have kendskab til, hvad der foregår på denne front. I løbet af dagen savnede vi i øvrigt repræsentanter fra *Bøssernes Befrielsesfront* — de kunne have bidraget med væsentlige ting og have nuanceret debatten (lesbisk bevægelse var jo også repræsenteret på kvindedagen — se om denne senere).

Sex og sygdom

Eftermiddagens plenum-eme var: "Sexualitet og somatisk sygdom", og her vrimlede det vel meget med fremmedord, som kun var 100% forståelige for medicinere, men det korte af det lange var, at læger alt for sjældent spørger kronisk syge (fx. diabetikere) ud om deres sex-liv, og at det faktisk meget ofte viser sig, at disse sygdomme i længden har en negativ indflydelse på begge køns lystfølelse.

Der forskes i dette, men i de rent konkrete tilfælde, er det for øjeblikket mest op til de enkelte par at finde rimelige løsninger. Spørgsmålet bliver også, om læger tager hensyn til præparaternes bivirkninger, eller om de blot ordinerer det gængse.

Gorm Wagner (lektor, Medicinsk-fysiologisk institut, Kbh.) holdt sidst på eftermiddagen et meget underholdende oplæg om, hvorledes impotens i mange (flere end man umiddelbart regner med) tilfælde simpelthen skyldes legemlige

"fejl", der bl.a. kan konstateres ved røntgenfotografering, forskellige undersøgelser samt trykmåling på penis i slap og erigeret tilstand. Problemerne forbundet hermed var mangeartede. Patienterne var som regel indstillet og parate til "hvad som helst", men der er meget ringe kendskab til det ene sted i landet, hvor der foretages sådanne undersøgelser og "eksperimenter" (Rigshospitalet). De praktiserende læger derimod!!! Deres blufærdighed kendte ingen grænser. Impotens er til alle tider blevet forbundet med psykisk disharmoni (ikke noget med at tage bukserne af), penis er i dette tilfælde et uopdyrket land! — — — Selvfølgelig endte det dette med en forrygende diskussion om, hvorfor lægernes indstilling er så anderledes, når de skal foretage en gynækologisk undersøgelse på kvinder: "Jah, men vagina er da ikke udelukkende et sexuel organ." (— og dog lever myten om vaginalorgasme i bedste velgående). Så vidt, vi ved, er penis da heller ikke kun et sexuel organ.

De eksperimenter, Gorm Wagner refererede til, må her ses som et skridt i den rigtige retning. Det er på tide, vi får aflivet nogle af de gamle myter. (For øvrigt vil GW selv i næste nr. af "Seksualpolitik" nøjere gøre rede for det arbejde, han er involveret i).

Bøsseaften

Et meget spændende møde var bøsseaftenen. Optakten var forevisning af to film: en pornografisk om et bøssesamleje og derefter en længere: "Un Chant D'Amour" af franskmændene Jean Genet. Efter filmene var der kommentarer fra et plenum,

og her kunne vi konstatere en større afstandtagen fra de heteroseksuelle mænds side end fra kvinderne. Dette skyldes nok, at mændene havde svært ved at identificere sig med de agerende, hvorimod kvinder kender mænd i disse situationer og derfor ikke er så lette at chokere. Vi er dog overbeviste om, at der virkelig skete en holdningsbearbejdelse i kursens løb, hvilket vi særlig kunne fornemme i basisgruppensammenhænge. Og endnu en gang kan det konstateres, hvor vigtigt det er med oplysning for at afmystificere vores fordomme.

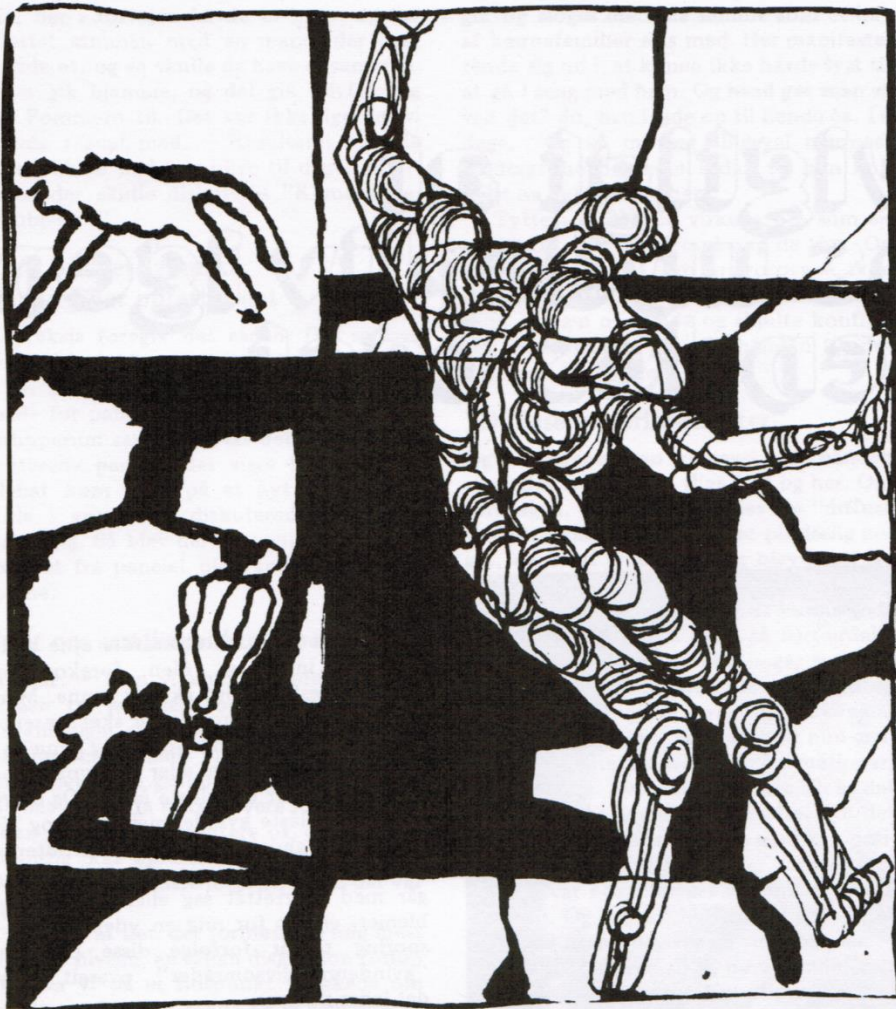
Kvinde-dag

Dagen, som var afsat til kvinder, var repræsenteret ved kvindelig homoseksualitet, vold/voldtægt og orgasmeproblematikken.

Til diskussionen i grupperne om de lesbiske vistes en film om en kvindes problemer med at blive accepteret som lesbisk af sine forældre og derefter en film om lesbiske med børn. Specielt sidstnævnte film gav anledning til følelsesmæssige diskussioner. I det efterfølgende plenum bestod panelet af psykologer, læger og en forfatter, alle kvinder og nogle desuden medlemmer af lesbisk bevægelse. Der udviklede sig nu en meget aggressiv diskussion. Det var et stort problem for de medicinstuderende at acceptere et barns — og specielt et drengebarns opvækst i en lesbisk familie, da de var bange for at barnet kunne udvikle sig til bøsse, fordi kvinderne tog så kraftigt afstand fra mænd.

De lesbiske hævdede, at det vigtigste for barnet var, at moderen var i psykisk

balance og desuden at barnet også fik påvirkning udefra: børnehave, skole osv.; de satte spørgsmålstegn ved den kønsidentitet vi får i det hele taget: hvad er det for en identitet drenge/piger får gennem opdragelsen i en heteroseksuel familie?

Debatten viser, hvor dybt disse rolleatituder sidder i os, hvor konforme vi er i vores tankegang, særlig når det gælder homoseksualitet i forbindelse med børn.

Diskussionen blev desværre ikke genoptaget ved aftenmødet (som tilfældet var på mandagen), idet vi beskæftigede os med kvinders orgasme-problemer. Det betød, at rødstrømpebevægelsen og herunder "Små skridt", som er psykologisk rådgivning for kvinder, samt "kvinder over 40" overhovedet ikke var repræsenteret. Når en kvinde har seksuelle problemer, er årsagen som oftest ikke kun mandens manglende teknik i sengen — men medvirkende kan være økonomisk afhængighed, mindreværdsfølelser osv. — alle ting, som f.eks. kan behandles og bearbejdes i kvindesammenhænge. (dog har vi senere erfaret at een af deltagerne fra panelet har været aktiv inden for "Små Skridt" siden dens start og også i RSB; dette blev ikke pointeret).

Vold og voldtægt

Til emnet vold/voldtægt var der inviteret et stort antal mennesker. De som gjorde sig særligt bemærket var to kvinder fra Joan-søstre og to mænd fra politiet.

Joan-søstre kom med meget chokerende oplysninger om voldtagne kvinder, deres skyldfølelse, følelse af at være blevet misbrugt og snavset til — og om deres rystende oplevelser hos politiet. Dette blev i høj grad bekræftet af politimændenes udsagn — de gav udtryk for generel mistro til kvinders beretninger, "havde de gjort nok modstand" osv. Joan-søstre påpegede gang på gang, at det var voldtægt, hvis et samleje blev gennemført mod kvindens vilje — uanset de øvrige omstændigheder, såsom invitation til kvindens hjem, sproglige/kulturelle misforståelser osv.

Efter først at have set en TV-film med en samtale mellem en praktiserende læge og en kvinde, som havde angstanfald p.g.a. voldtægt, og derefter senere at have hørt Joan-søstrenes måde at hjælpe på, fik vi et indtryk af hvor håbløs en situation læger står i. De er ikke uddannet til at hjælpe et menneske med psykiske problemer — har ikke den fornødne viden (og næppe heller tid) — kan evt. udskrive nager nervemedicin til at tage de værste symptomer. Derfor var det meget fint, at Joan-søstre var inviteret, idet de lægestuderende herved fik kendskab til gruppens eksistens og virke — og på det grundlag kan henvise voldtagne kvinder til denne støtte.

Afsluttende bemærkninger

Det er glædeligt, at de medicinstuderende

nu tilbydes et sexologikursus, som kan give en forståelse for seksuelle problemer og de tabuer, vi alle er underlagt og som kan vække interesse for dette emne. Det vil som oftest være til lægen (som Inge og Steen Hegeler altid proklamerede i deres brevkasse), vi henvender os, hvis vi vil søge hjælp.

Det er nødvendigt, at uddannelsen ikke kun fokuserer på sygdommes fysiske udtryk, men også inddrager de samfundsmæssige og psykiske aspekter; i vores samfund adskiller vi i alt for høj grad krop og psyke.

Vi mener desuden, at kurset i sexologi i for høj grad isolerede de "seksuelle dysfunktioner" (forstyrrelser). Det bar præg af personligt engagement og idealistisk tro på oplysningens frigørende virkning, men opererede ikke med de sociale undertrykkelser som grundlæggende årsager til seksuel undertrykkelse og "dysfunktion". De seksuelle problemer blev gjort individuelle fremfor at blive forstået i en større sammenhæng. Kurset var derfor præget af de nemme, hurtige løsninger, såsom det rent tekniske i samlejesituationen. Boligforhold, arbejdsforhold, kønsrollemønstre osv. blev så at sige aldrig inddraget.

Det blev ikke i tilstrækkelig grad pointeret og påvist ved konkrete eksempler, hvor magtesløs lægers situation er, og hvor meget ydre forhold spiller ind ved "helbredelse" af patienter med seksuelle problemer. I øjeblikket findes kun få seksualklinikker: Rigshospitalet, Herlev Hospital samt Jette og Bents klinik på Østerbro — alle beliggende i Københavnsområdet!

Hvorfor blev disse elendige tilstande ikke kritiseret?

Praktiserende læger med mindst 10 patienter i venteværelset har næppe den fornødne tid og det fornødne overskud (og den nødvendige indsigt?) til at tage sig af samlivs- og seksualproblemer. På kurset fik vi et indtryk af, hvor mange konsultationer og hvor meget tid der kræves, hvis en hjælp skal ydes. Og er vores læger egentlig kvalificeret hertil — med den uddannelse, de får i dag, og de arbejdsvilkår, de har?

Kvindegruppen
v. Pia og Anne-Birthe

**RÅDGIVNING FOR KVINDER
UDSAT FOR VOLD**

Det er vigtigt at kvindens uddepliv igen bliver hendes eget

Fra efteruddannelseskursus for praktiserende læger på Scanticon, Århus, januar 1978

Fotos: Pernille Bezzi

Kvinder

Et, set med aktualitetskravets øjne ældgammelt interview. Men, forekommer det, et næsten evigt aktuelt emne. Man kan f.eks. næppe tro, der er sket væsentlige holdningsændringer omkring gynækologiske undersøgelser eller på gynækologiske afdelinger det sidste årstid. Og da vi ved, at de fleste kvinder mellem 14 og 75 på et eller andet tidspunkt konfronteres med en gynækolog, og at en del af dem går med uforrettet sag eller uløste problemer, er det for mig en yderligere ansporing til at forfølge disse prekære "kvindeunderlivsområder", overalt hvor det lader sig gøre.

Egentlig var det hele forlængst færdigt. Kogt sammen til et konglomerat af en samtale mellem Tytter, et bånd og mig. Men Tytter ønskede at stå alene/rent med det, hun faktisk sagde og mente. Så jeg vil forsøge at holde mig så nær kendsgerningerne om "hvad der egentlig blev sagt" som muligt. Mine egne spidse kommentarer og refleksioner kan måske få plads andetsteds.

At interviewe er en meget vanskelig kunst, har jeg opdaget. Så dette første forsøg er meget mangelfuldt, men efter bedste evne. Og kassettebånd og teknik af alskens slags har Fanden skabt, forekommer det mig gamle 55-årige.

Lysten til at snakke med netop Tytter Vind, opstod ved en gang i februar at høre hende nys hjemkommen fra Århus berette engageret pragtfuldt og kraftfuldt om begivenheder og hændelser derovre fra, fra et forum af "Kvinder over 40" samlet i Suhmsgade.

Det hele kom i stand ved at "den almindelige lægeforening" skikkede bud til basisgrupper for "Kvinder over 40" med invitationer til kurset. Mange følte sig kaldede. En del kom med. Kun 2 kom til at sidde i panel og plenum. Af disse 2 altså den ene Tytter.

Inger: — Af de mange emner 5-dages ugen rummede var der så ikke noget om, at I egentlig kun var sat til at være der om onsdagen til "Trivselsdysfunktioner?"

Tytter: — Jo. Og vi anede ikke, hvad det var. Vi kunne ikke få noget at vide om, hvad videobåndet drejede sig om.

Men det første var noget om en ung kvinde, der i forvejen havde et barn, og var flyttet sammen med en mand, der også havde et, og så skulle de have et sammen. Hun gik hjemme, og det gik selvfølgelig ad Pommern til. Det var ikke lige det vi havde regnet med. — Resultatet blev da også, at de bad mig blive til dagen efter, hvor der skulle diskuteres "Klimakterieproblemer".

Lidt om det tekniske, som jeg har opfattet det

I praksis foregik det sådan: Det samme video-bånd blev kørt (tit med baggrund i en almindelig dagligdags konsultation) både for panelgruppen og ude i de ca. 10 grupperum samtidig. Når det var kørt diskuterede panelet det viste bånd. Denne debat kom over på et nyt video-bånd. Ude i grupperne diskuterede man også samtidig. Så blev der en pause. Og debatabåndet fra panelet blev kørt ude i grupperne.

Lidt om samlivsproblemer m.m.

Tytter: — Men vi kom allerede om mandagen og var med som iagttagere. Men foranlediget af en kvindelig læge, en af arrangørerne befandt vi os pludselig midt i en arbejdende gruppe, fordi hun mente, at det måtte da være sjovere for os. Vi fik ikke tid til at præsentere os, og vi havde egentlig ikke opfattet, at de betragtede os som læger. Vi vidste jo godt, hvem der var læger.

Noget af det, der forbløffede mig mest var det niveau, en sådan diskussion forløb på. Da vi på et tidspunkt snakkede om samlivsproblemer, sagde en af lægerne, at det var da meget let, det der med parforhold, "man skulle bare finde en, og det var det, det kom an på". Vi blev jo noget paffe og spurgte "hvordan?" — Jo, hvis det ikke gik, skulle man bare have nogle anvisninger på, hvordan man skulle få det til at gå. Desuden var kursus tilrettelagt sådan, at man sjældent fik tid til at uddybe noget, så var diskussionstiden udløbet. Et nyt video-bånd på det interne TV, en ny episode at tage stilling til, på baggrund af det video-bånd, vi lige havde set.

Lægers ægteskabsproblemer analoge med et hav af kærnefamiliers

Det var også forbavsende at opdage, hvor dårligt informerede mange af de læger var, som skulle rådgive om de mest elementære ting. Og deres holdninger kom også bag på mig, Jeg tror det har noget at gøre med den beskyttede tilværelse, mange læger faktisk har. Jeg kan godt forstå, de går ind for kærnefamilien. For de lukrerer virkelig på den. Forbløffende så mange læger, der var gift med sygeplejersker. Ved et tilfælde kom jeg efter en gruppediskussion til at snakke med en yngre læge om hans ægteskabelige situation. Han havde lagt mærke til, at vi satte spørgsmål ved, om parforholdene var så vidunderlige. Han troede jo, at vi var læger. Og pludselig væltede det ud af ham. Været gift i 18 år med samme pige, 4 børn, det skulle han nok aldrig ha' gjort.

Og i virkeligheden var de problemer, han gik og sloges med, de samme som et hav af kærnefamilier slås med. Her manifesterende sig ud i, at konen ikke havde lyst til at gå i seng med ham. Og hvad gør man så ved det? Jo, han lagde op til hende ca. 14 dage. "Og så må jeg alligevel nærmest voldtage hende, men sådan vil hun nok helst ha' det", sagde han.

Tytter: — På mig virkede det som en verden af uvidenhed omkring de ting. Og jeg følte ham også som en prototype, ikke noget specielt. — Den der enorme blanding af pæn overflade og skjulte konflikter, bevirkede at jeg efterhånden fik det dårligere og dårligere.

"Diffuse underlivssmerter"

Og så kunne man alligevel efterhånden rive eller løfte nogle flige hist og her. Om torsdagen, da der skulle tales om "diffuse underlivssmerter", skete der pludselig noget, da et af videobåndene blev kørt. De to læger, der talte, blev pludselig i tvivl om de omtalte smerter, for de kunne godt se, at det vidste de ikke så forfærdelig meget om. En af de mdl. læger fortalte, at han havde været ude for en situation, hvor han ikke vidste, hvad der var i vejen, og så havde en kv. læge sagt, at hun genkendte de smerter, og i hvilke situationer, hun fik dem. Han var nået frem til, at det måske i virkeligheden var bedre, om det var kv. læger, der snakkede med kv. patienter om netop disse smerter. Og det syntes jeg, var noget meget væsentligt, at nå frem til. Og jeg glædede mig meget til at høre om netop de ting på videobåndet. — Og da vi så skulle til at høre båndet, var denne sekvens simpelthen klippet fra. På forespørgsel til kursuslederen om hvorfor, var svaret, at det var jo bare tomme gentagelser. Og jeg tror virkelig, han mente det.

Den skjulte eller ubevidste censur

Han er ikke engang selv klar over, at han laver censur. Og det skete gang på gang, kom der sprækker i de lukkede grupper, så blev der omgående sørget for at genoprette cirklerne. Han var smadderbange for en kommunikation og passe på som en smed, for at forhindre folk i virkelig at snakke sammen. Kursus var lavet sådan, at man sad i gruppe een dag, og så blev man skiftet rundt, man havde ikke en ærlig chance for at lære hinanden at kende.

De frygtelige præsentationsrunder

Vi prøvede nogen gange med at man skulle starte med en "runde", ligesom i kvindebasisgrupper. Rødstromperne havde prøvet det, da de var der. Det er noget meget væsentligt, at man præsenterer sig og begynder at snakke, det kan af og til give nogle vældige åbninger ud i salen. Men kursuslederen var hundeanst, og prøvede at lukke for det igen. Til en af de mdl. læger i plenum, sagde han: "Ja, du behøver vel ikke præsentere dig, vi ved jo, hvem du er". Og det er jo noget sludder, der er ingen der ved, hvem den læge er, har har saftsuseme aldrig sagt noget om sin familiære situation. De mener jo, når de præsenterer sig, at det er nok at sige,

hvilken rolle, de spiller i samfundet, om ikke hvilken lønramme, så status etc.

Det var hele tiden et spørgsmål om at klare det på det bestående samfunds præmisser. Det var til gengæld befriende at opdage, at der var et par enkelte læger (mdl.) i forsamlingen der var indstillet på en åbning. Og de kv. læger var gennemgående også meget positive, men jeg følte dem også parate til ligesom at spille en mere underordnet rolle og ikke turde komme frem med deres meninger.

Mødekomplekset osv.

I en intern snak om prævention for unge kvinder, udtalte en af de unge læger, at han i hvert fald ikke brød sig om at foretage gynækologiske undersøgelser på unge kvinder i forbindelse med prævention. Han kunne ikke definere nærmere hvorfor. Jeg er helt sikker på, at det har noget med "mødskomplekset" at gøre. Selvfølgelig er vi slet ikke ude over de ting endnu. Jeg er helt sikker på, at lægers uvillighed mod at foretage en gynækologisk undersøgelse på en helt ung kvinde frem til hele det der underligt fordækte omkring kvinders underliv, i virkeligheden hænger sammen hele vejen igennem. Det er en af formerne for kvindeundertrykkelse.

Vigtigt, at kvindens underliv igen bliver hendes eget

Og jeg mener, det er rimeligt, at det er kvinder, der hjælper unge kvinder med at få et rimeligt forhold til deres underliv. Jeg tror selvhjælpsgrupper er noget meget væsentligt. Derved indstilles kvinder til at se på deres eget underliv, og betragte det som lige så naturligt, som at undersøge deres hals. Jeg synes også, der er en meget smuk tanke i, at vi ligesom kan hjælpe hinanden med at få et ordentligt, naturligt forhold til os selv. Det bør i hvert fald være enten kv. læger eller selvhjælpsgrupper, eller simpelthen noget, der går i arv fra mor til datter. Ved at iagttage og være opmærksom på sit eget underliv kan man forebygge en masse infektioner. F.eks. kan en svampeinfektion klares ved A-38. Hvis man får brug for nogle medikamenter, og så gør det i bevidstheden om at kende sine egne organer, er det med et andet udgangspunkt, end hvis man går op til lægen, smækker sig op i stigmøblerne, og man ved ikke et pluk om, hvad der egentlig foregår. Det er også noget med at blive bevidst, og handle, og være tryk, og lære at kende, hvad det er for fornemmelser, man har. Tro på dem, og at de er gode nok. Man er tit rædselsslagen over noget udflod, hvad kan det være? Man får nogle stikpiller, så forsvinder det, skrækken forsvinder, man er bare ikke blevet klogere af det.

Det tager blot enormt lang tid, at få et afslappet forhold til sig selv. Man skal kigge på sig selv, holde øje med sit underliv. På samme måde, som hvis man står foran spejlet hver dag og glør, om der er kommet en rynke til. At ha' kontrol over om vi fungerer rimeligt, det overlader vi til lægen, det er hans problem.

Det er meget vigtigt, at kvindens underliv igen bliver hendes eget, at det ikke vedbliver at være mandens og lægens. Lydigheden overfor autoriteter kan kun rettes ved, at kvinden selv siger fra. Ingen kommer og gør det for os. Mange af os har et helt tilfældigt forhold til os selv.

Samlivsproblemer eller noget om, hvordan man får den op at stå

Det var meningen, at hele fredagen skulle gå med samlivsproblemer, men det var jeg ikke med til. Derimod hørte jeg hele oplægget torsdag aften, hvor Helga Howitz, der er ansat på Herlev, og kører efter "Masters og Johnsons" teorier, holdt et foredrag om samlivsproblemer. Jeg fandt det fantastisk kedsommeligt. Det gik mere og mere op for mig, at det det egentlig drejede sig om, var, hvordan man skulle få den op at stå, og dertil havde hun mange gode anvisninger. At røre ved hinanden, være åbne over for hinanden, var noget meget væsentligt i omgang med andre. Man måtte røre alle steder, undtagen lige tissemanden. Den skulle nemlig pirres ved ikke at blive rørt ved. Berøring var i sig selv et middel til at få denneher slappe fyr op at stå, når den nu ikke ville, som den skulle. Og når man så endelig, efter i lang tid at være gået uden om den, kunne få den op at stå — måske. Så kunne man godt slippe alle berøringer, for så var sagen klar. Nu fungerede det hele igen.

For mig var det dødssygt med hele denne pik-fokusering. Og det var fantastisk at se, med hvilken opmærksomhed mange læger sad og åd det. De kedede sig i hvert fald ikke. Det var virkelig mad for mons . . . såvidt jeg kunne se, misforstået Freud. Når man skal tale om rene orgasmer, er de bedste, jeg har opnået været med en mand med hurtigt sædafgang. Og jeg har også fået det på en masse andre måder, som var rarere.

Kunsten at turde kunne li hinanden

Det er blot revnende ligegyldigt, om det fungerer godt, hvis der er en masse andet i vejen. Og det behøver ikke primært at have noget med orgasme at gøre. Det er noget med at kunne være lyttende (i en vis forstand) overfor hinanden. Om at kunne li' hinanden, og gi' hinanden nogle rare kropslige oplevelser, psykiske og fysiske. Og så har jeg oplevet i den senere tid, at det er berøring, og ikke orgasme, der er det væsentligste . . . Kan mærke det er et uopdyrket land hos mig. Man er jo også blevet opdraget hele sit liv til at være pik-fokuserende, og det er svært at sætte sig ud over. Det er en langsom proces. For kvinden er det især vigtigt, at hun føler sig på niveau med manden. Også væsentligt, at man kan lade hinanden være i fred. Ikke at sætte sig på hinanden. På seminaret derovre, fik man nærmest indtryk af, at samlivsproblemer i kernefamilien var lig med hvordan får vi den op at stå, når den ikke vil?

Inger: — Kom I slet ikke ind på, at folk kunne være kørt ned af arbejde, stress, for små boliger, hvor man kan høre alt. For få stimuli?

Tytter: — Nej, det var hele tiden et spørgsmål om at klare det på det bestående samfunds præmisser. Jeg blev mere og mere klar over, at det var lagt tilrette som en masse lukkede cirkler, der aldrig rigtig kom i berøring med hinanden. Man får bare en masse informationer.

Lægen kan blive ved med at sidde som en slags pave i det forhold, og han får aldrig nogensinde kontakt med folk, hvis han ikke sætter sig på lige fod med dem, og det vil her sige at han erkender overfor sine patienter, at han er osse bare et menneske, han kan osse være ude at svømme/skide. Og hvis han tør være åben/ærlig/bange så ved jeg godt, at der i virkeligheden er en masse patienter, der finder, at han er en dårlig læge. For de kommer i virkeligheden for at finde en autoritet, så de kan slippe for at tage ansvaret for sig selv.

Alt hvad der foregik derovre, bestyrkede blot autoritetstroen. Og så kan man tale nok så meget om at man ønsker at få en kommunikation i gang med pt. her altså kvinden. Hvis man stadig sidder der som en slags paver, og ikke tør tabe ansigt, så er man ikke kommet et skridt videre. Men indimellem var der da heldigvis læger, der ikke var så bange for det.

På kursus havde man fantastisk travlt med at passe på, at der ikke gik hul i boblen. De var ikke klar over, hvad de havde gjort, idet de inviterede os derovre. Vi punkterede nogle steder, men vi kunne have punkteret mange flere steder, hvis de ikke havde været så påpasselige.

Vi opnåede, at kursuslederen blev tvunget til at præsentere sig, ved at fortælle om sin familiære status. At han var gift og havde så og så mange børn. Han var helt kobberød i hovedet, da han skulle sige det. På et tidspunkt sagde jeg fra plenum: "Hvad er det, I er så bange for?" Der blev helt stille. Senere sagde en af de unge læger: "Det er nok rigtigt, at vi er bange". Heldigvis er der sådanne små huller rundt omkring.

Psykisk belastende kursus

Det var psykisk meget belastende at være med til det kursus. Jeg kunne ikke se det klart, mens jeg var derovre. Men jeg kunne mærke det lukkede system, der næsten ikke var til at trænge igennem. De samme systemer, som vi kører ude i samfundet. Vi ligger i de lag. Passer på, ikke at få noget at vide om hinanden. Man kan passivisere folk til at købe køleskabe og biler en masse, så de i hele det forbrugerræs ikke får tid og overskud til at snakke med hinanden. Virkelig raffineret bygget op fra erhvervslivets side.

Det hele var et forsvar for kærnefamilien og de præmisser den kører på i dag. Det var enormt systembevarende. Når man ved, at hver enkelt læge gir 3.000 kr. for at være med til det 5-dages kursus, (hvis der skal vurderes i kr. og ører), forbløffes man over, at de kan være tilfredse med at gå hjem med et sådant resultat, hvis de prøver at tænke sig om.

Inger: — Tror du aldrig de sætter spørgsmålstegn ved nogetsomhelst i systemet?

Tytter: — Nej, jeg er ikke sikker på, at de gør det, de lever jo også på oversiden af det, de hører med til dem, der lukrerer, man kan godt forstå, de ikke ligefrem ønsker at ændre, de sidder på den fede ende. Hvis de virkelig skal se kritisk på systemet, indebærer det, at de må finde ud af, at de ikke skal have så meget af samfundskagen, som de får. Nogle unge læger, har afgjort en anden holdning, men jeg tror ikke, det er mange. Kursus var lagt an på, at lægerne skal have psykologer og socialrådgivere ind i huset, meget udmærket, at man støtter sig til andre faggrupper, men det er bare mærkeligt, at patienten ikke er en del af faggruppen, det er jo ham/hende, der burde være det, for hvem burde vide, hvordan man har det, andet end den, der har det.

Ensomhed

Ud af mange moduler vælger vi nu begrebet ensomhed.

Tytter: — Det var noget med en ældre kvinde, kan jeg huske, men begrebet ensomhed, hvad det var for noget, kom vi ikke ind på. Jeg ved godt, det med at være ene, det ser ensomt ud. Men man kan være lige så ensom i et parforhold. Det ser bare ikke sådan ud, fordi vi er vænnet til, at det ikke er ensomhed. Vi svigter igen os selv, ved ikke at tro på, hvad vi fornemmer om os selv. Det ville være farligt, hvis folk virkelig fik et bedre forhold til sig selv og andre, så havde vi jo ikke brug for at dække alle disse pseudo-behov.

Inger: — I var også inde på klimakterieproblemer

Tytter: — Ja, det var nu mest gynækologisk set. En enlig kvinde — den sidste

pige fløjet fra reden. Båndet virkede meget kunstigt, viste sig at være lægens svigermor, der tilsyneladende klarede sig udmærket. Men der var vel med båndet lagt op til, at vi skulle sige sådan noget som "hvor er det godt, vi har lægerne, de kan virkelig være brugbare til at sidde og snakke med de patienter. Men vi kunne ikke bruge de læger, i hvert fald ikke på den måde, det var lagt frem her.

Et spørgsmål formuleret fra salen lød "hvordan kan panelet forvente, at vi kan have tillid til tværfagligt samarbejde, når panelet ikke har tillid til os! En mærkelig reaktion fra lægernes side. Goda madam økseskaft!

Seminaret var nok et ærligt ønske fra kursusledelsens side om at gøre de praktiserende læger rundt om i landet mere bevidste om, at de skal prøve at hjælpe patienterne mere. Men at kursusledelsen ikke har nogensomhelst fornemmelse af, hvad det vil sige, at hjælpe hinanden. At de selv skal begynde at åbne sig. Så længe, vores samfund kører på penge, og de har 10 gange så meget som en folkepensionist. Så længe der er disse lønforskelle, er der meget langt til nogen form for lighed.

Det blev kørt meget på det plan med "Åh, vi har det så godt, og vi er så glade og rare!"

Der skulle blive en hyggelig stemning, hvor man bare kunne feje det hele ind under gulvtæppet.

Situationer, der burde betegnes som unormale

Vi hørte på kursus om en kvinde, der var bragt på sammenbruddets rand. Det gjaldt blot om at restituere hende så meget, at hun kunne klare arbejdspresset som gift, udearbejdende, flere børn. — Nå, til den ende sendte man hende så til et statshospital, hvor hun lige kunne nå at komme sig så meget, at hun kan fortsætte samme badulje som før.

Inger: — Slet ikke noget om hendes situation, eller hvorfor hun var bragt på sammenbruddets rand?

Det er jo ikke unormalt, at kvinder står i de situationer, men det bliver stadig betragtet som unormalt, hvis de bryder sammen i dem. Og man ændrer ikke på deres situation, men sender dem ind på et statshospital, for at de kan blive "normale" igen. I stedet for at erkende, at det de har gjort, i virkeligheden er at reagere normalt på en situation, som ikke er unormal, men som burde være betegnet som unormal.

Talte med en meget borgerlig og sød psykolog-kone, og hun mente, det var den enkelte kvindes sag, og tænkte ikke på hvor mange kvinder, der sidder i de situationer, fordi de lever under et umenneskeligt arbejdspress. Man så ikke på den sociale side derovre, "Underlivet" og "Kvindens situation" som helhed var bragt ud af sin sammenhæng. Lægen skulle komme som den frelsende person. Fatter ikke, at han virkelig tror, han kan gøre noget. "Værsgo", her har du en opskrift på, hvordan du skal klare tilværelsen, og hvis du ikke gør det, så er det dig, der er noget i vejen med. Nu har vi givet dig nogle gode anvisninger".

Det siger mig igen noget om, at omvæltningerne/revolutionen i hvert fald ikke skal komme fra dem, der sidder på flæsket, det er nede fra græsrodderne, det skal komme, og dem bliver man nødt til at bevidstgøre, eller de bliver nødt til at bevidstgøre sig selv.

En slags konklusion

Mindstekrav til læger: At de under uddannelsen i praksis konfronteres med ganske almindelige kvinders hverdag. De dårligst stilledes.

At de holder sig ajour med, hvad der sker i de privilegerede bevidste kvinders rækker og kender fronterne.

Kærligst Inger Albertsen
Ketilsvej 119
2880 Bagsværd

c/o Finn Pape
Langagervej 26
Ø. Velling
8900 Randers

tlf. (06) 46 71 14

Lille PS

Ved at læse dette her igennem, forekommer det mig, at kurset forsåvidt lige så godt kunne have forekommet i anno 1928, — sådan set forældet, og paradoksalt nok netop derfor meget vigtigt at bringe. Måske bevæger vi os også på et andet niveau, end det der sædvanligvis bruges i Seksualpolitik, men det har jeg ikke spor imod — tværtimod.

Jeg ser på disse hovedpunkter, som jeg næsten daglig — heldigvis — får smidt ind ad døren med forskellige navne under. Og der overskrides grænser, revideres, fantaseres, visioneres i fantastiske dimensioner,

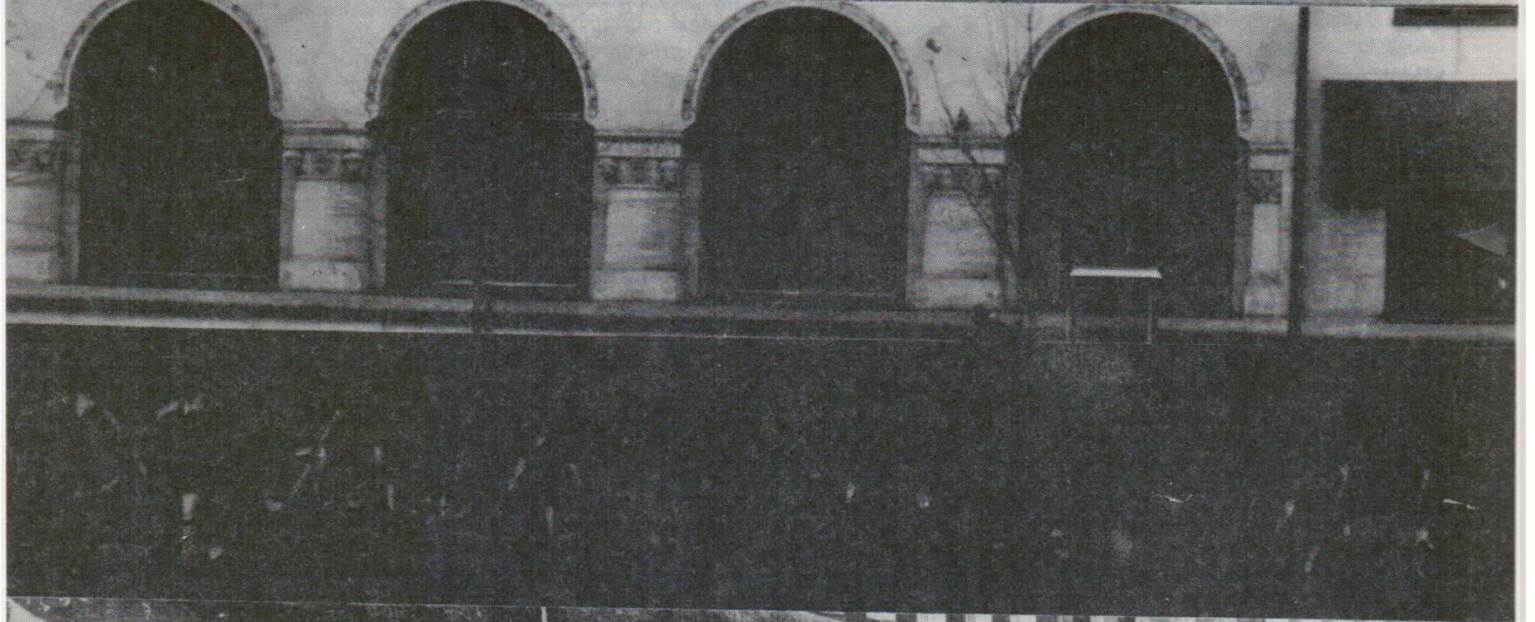
om hvordan det hele skal vær lige om lidt — ca. om 100 år. Og det er da ved gud kun rimelige krav til det omgivende samfund og os selv, vi opstiller her. Vi, en lille privilegeret gruppe (ja der har vi den igen) der laver eller har lavet Seksualpolitik. F.eks. ved overhovedet at være bevidste. Vore læsere er i stort overtal af samme skuffe,/lag med samme begrebsverden, værdinormer, holdninger. Mens det store flertal af ganske almindelige heteroseksuelle kvinder sidder på samme måde, som for 50 år siden med deres bange underliv og anelser, og lægernes venteværelser og på tilsvarende steder på de gynækologiske afdelinger og venter. Og behandlingen svarer stort set også til den i 1928. Gudbevares ikke medicinsk og fine redskaber og dingener findes nu. Men holdningen!!!

Trods en overfladisk "frigørelsesbølge" i 60-70'erne, som i hvert fald ikke har sat sig tydelige spor hos "Kvinder over 40", er de ubevidste undertrykkelsesmekanismer stadig til stede, autoritetstroen, den hellige modermyte. "Kvinde kend din krop". Suzanne Brøgger med "Fri os fra kærligheden" og Greer: "Den kvindelige Eunuk" forekommer langt borte (er de overhovedet født) i de autoriserede lægers samlede venteværelser.

Og talen om frivillig lystbetonet sex, erogone zoner, berøringer. Libidoen som vi alle har mulighed for at bruge til at sprænge rammer og gustne overlæg, er nogle meget fjerne planeter der kræver overskud, ordentlige arbejdsforhold, boliger, frigørelse i de indre lag, for at kunne erobres.

Hvilken bevægende frihed for en ældre kvinde at kunne nå til at rejse sig op fra en ung mands lune leje og sige "ja, det var måske kedeligt, at den ikke kom op at stå, men hvor har vi haft en yndig nat." Og man skilles i den våde morgen ved 1/2 sød hos bageren og rædsomt vådt wienerbrød, og herligt vådt kys på kind og varme i sind, åh rim! Hvor oldnordisk og romantisk!

Kære Forældre

I anledning af Gunna Højgaards bog "Kære forældre" — skriver Birgitte Petersen og Bodil Naumann fra kollektivet "Hekla"

"Denne bog er skrevet til jer, og til alle andre, som gerne vil vide mere om lesbiske.

Mange af os lesbiske har haft, eller har stadig problemer i forholdet til vore forældre — netop, fordi vi er lesbiske.

Så har vi måske savnet noget trygt, vi kunne give vore forældre i hånden og sige: Læs det! Hvad har vi indtil nu kunnet give dem: "Ensomhedens brønd", en roman fra århundredskiftet — billige romaner af nyere dato, der spekulerer i lesbisk sex på halv- eller helpornografisk vis — lægebøger og sociologiske undersøgelser, der sætter os under lup og klassificerer os (ofte som perverse), uden at vi selv bliver spurgt — eller kvindepolitisk litteratur og vore egne blade, der indeholder en masse begreber og udtryk, som måske ikke er kendte for den udenforstående læser.

Denne bog skal være et forsøg på at fortælle noget af det, den anden litteratur ikke har med, på en tilgængelig måde."

Og det er lige præcis hvad "Kære forældre" gør. Virkelig en grundbog — effektivt forklares ord og begreber, hele tiden på en meget klar og positiv måde. Ingen provokationer. Ingen angreb. Ved f.eks. at svare på de evindelige spørgsmål som "hvorfor er du lesbisk?", "hader du mænd?", "oplever du dig selv som mand eller kvinde?" kommer Gunna ligesom hele tiden læseren lidt i forkøbet, så hun, når interviewene begynder, har den mest fundamentale viden om os.

Hvert interview kommenteres. Her skæres nærmest ud i pap, hvad vi (Gunna) mener — intet overlades til fantasien. Hvilket er træls for os. Men yderst betryggende at familien ikke skal henfalde for meget til indgroede forestillinger. Og at bogen ikke er for grundig ses tydeligt i

Hanne Dams ellers så positive anmeldelse i Information, hvor hun så gavmildt konkluderer, at lesbiske er mennesker som alle os andre, der bare har en anden form for seksualitet!

Mellem interviewene er der digte. Som enten supplerer interviewene eller blandt andet handler om følelser og oplevelser i forhold til andre kvinder. Og det er meget rart, de er der — digtene. Forhindrer lissom bogen i at være tung/svært fordøjelig.

Jeg har hørt om de andres mødre
de har hørt om min
Vi elsker vores mødre
Vi hader at gøre dem ondt
vi er nødt til det.
Deres ønsker/krav tapper vores kraft
hvis vi ikke trodser dem.
Vi elsker vores mødre
de har gjort os ondt
for selv at overleve.

Birgitte Petersen
Bodil Naumann

Vi elsker dem

Tænk at hele moderproblematikken kan beskrives så enkelt — og smukt. "Kære forældre" handler meget om vores forhold til andre kvinder, Lesbisk Bevægelse, arbejdet, kvindekollektiver, parforhold,

kvinderollen og forholdet til familien (primært moderen). Handler sikkert klogeligt ikke om vores kamp mod patriarkatet, vores visioner, vores styrke eller matriarkatet. Klogeligt fordi det netop er det vi oplever og lever forskelligt. Gunna slutter med Lesbisk Frontsang, som vi ser som en slags konklusion på bogen — og samtidig et udgangspunkt for os selv for den snak med vores forældre, som vi nødvendigvis må tage, efter de har læst den (bogen).

Altså: 1) Gunna's forord er en introduktion, en forklaring på, hvorfor hun har skrevet den, hvad den kan bruges til. 2) Hele det lange afsnit med interviewene og digtene, samt det oplæg, der blev sendt ud til de interviewede, er basis/grundlaget for vores forældre. 3) Den Lesbiske Frontsang er så, på en måde, her hvor vi kommer ind i billedet. Her er vores udgangspunkt for en uddybning af, hvad lesbianisme og lesbisk politik (feminisme, matriarkat, vegetarisme, anarkisme, Sejero osv.) er for os.

Bogen er af lesbiske blevet kritiseret for at være kedelig, men det mener vi er uberettiget fordi bogen jo netop er henvendt til vores forældre, og andre som formodes ikke at kende så meget til lesbianisme.

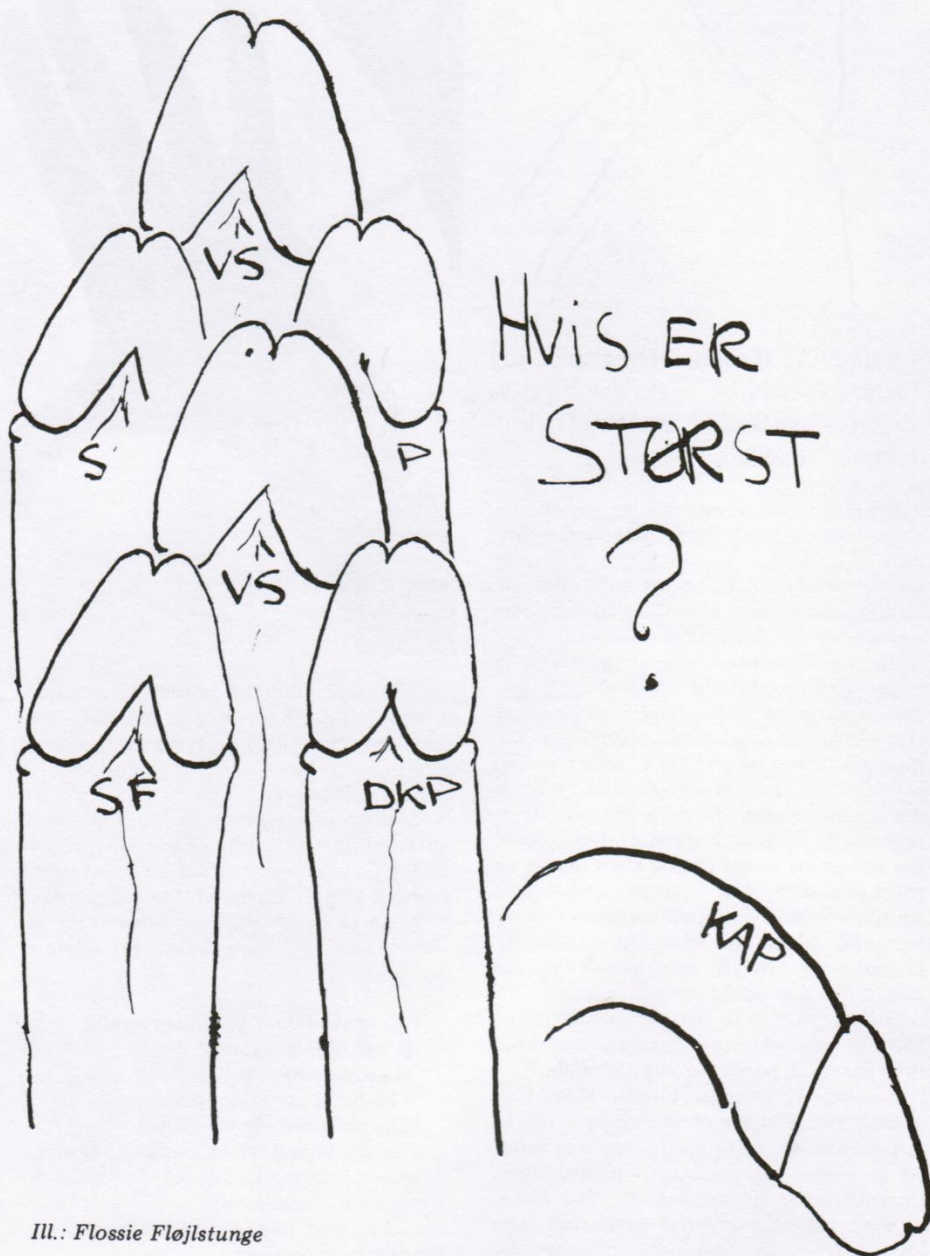
Anonym
— skrevet efter Femø -76

En god dag at være Dase

Flossei Fløjlstunge prøver her at beskrive en fisselettes oplevelse og følelser omkring et kønspolitisk seminar, og hvordan han overvandt noget af sin egen frygt for den akademiske elite på venstrefløjen (samtidig bringer vi Flossis oplæg om bøssefeminisme)

Da det på et mandagsmøde i august kom frem, at VS skulle holde kønspolitisk seminar den næstkommende lørdag, skabte det en lidt blandet stemning hos os. Vi fik at vide, at der var inviteret to personer fra hver af de kønspolitiske bevægelser, dvs. Lesbisk Bevægelse, Rødstrømperne, Mandebevægelsen og os, Bøssernes Befrielses Front. Tilsyneladende var der ingen, der havde spurgt Forbundet af 1948, men det er jeg personligt ikke særligt forundret over i denne sammenhæng.

Nogle mente, at vi skulle passe på, at vi ikke lod os lokke til at få det til at se ud som om BBF var ved at glide ind som en undergruppe under VS, men vi blev dog til sidst enige om, at det var godt, at der endelig kom lidt gang i venstrefløjens kønspolitik. Det er jo ellers ikke, fordi vi er forvænt med så megen interesse, men samtidig er det ingen overraskelse, at det var VS, der henvendte sig til os først. Det ville nok have været en større overraskelse, hvis f.eks. KAP'isterne havde henvendt sig. DKP havde jo relativt forinden haft et møde, hvor de åbnede lidt op for godteposen og delte lidt tolerance ud af deres sparsomme beholdning. Der var så vidt jeg ved hverken LB eller BBF inviteret.

Ill.: Flossie Fløjlstunge

Flere steder på venstrefløjen er der kommet skred i det kønspolitiske arbejde indenfor det sidste årstid. Bl.a. i VS, hvor der foruden kvindepolitisk seminar osse har været afholdt et kønspolitisk seminar i sommer. Flossie Fløjlstunge (Knud Thøger Sørensen) og Enkefruen (Henning Jensen) offentliggør her i bladet deres indtryk og oplevelser fra det kønspolitiske seminar

Jeg kommer i tvivl

Jeg selv sad og vendte og drejede mine egne muligheder for at gøre nogen som helst nytte på seminaret. Jeg må ærlig talt tilstå, at tanken om stærke selvsikre VS-mænd, med meningene parat i baglommen, altid rede til at hive Marx frem og bruge ham som autoritet i deres diskussion ikke ligefrem fremmede min selvsikkerhed overfor projektet. Tænk at have helt alene i en gruppe bestående af heteroseksuelle, velskolede mandlige VS'ere, der sad parat til at bruge deres akademiske veltalenhed og de grundigt indlærte principper til at prøve at få deres pik til at se større ud end alle de andres!

Hvad skulle jeg så stille op. Jeg, der kun er på vej, og endnu ikke er tilfreds med min egen bevidsthed. Jeg, som så gerne vil prøve at blive en god anarkist, men som synes, at min tunge slår knude på sig selv, når jeg skal forsvare mine standpunkter. Jeg kunne lige se de store, stærke mænd falde over mig og flå mine svage argumenter sønder og sammen, og efterlade mig som et stakkels lille flosset spørgsmålstegn, med det spørgsmål på læben, om det var disse mennesker, jeg skulle kæmpe side om side med i klassekampen, og på hvis betingelser?

På hvis betingelser? — det var lige netop det, der overbeviste mig om, at jeg godt kunne tage med. Det skulle jo netop ikke foregå på deres betingelser, eftersom de inviterede os derned for at høre, hvad vi havde at sige. Desuden havde jeg jo naturligvis mere om bøsserollens indflydelse på mit daglige liv end en hvilken som helst homoseksuel mand. Jeg sagde til mig selv, at det var på tide, at jeg sprang ud i en opgave som denne, hvis jeg nogensinde skulle gøre mig forhåbninger om at få nogle ordentlige politiske erfaringer. Desuden ville de have godt af at tale med nogle mennesker på et andet plan end det højtragende, akademiske og teoretiske plan, som jeg havde indtryk af, at de bevægede sig på. Jeg ville simpelthen tage derned og lægge kortene på bordet og sige, at her var jeg, en simpel arbejder, der ikke kunne fremmedordbogen udenad, og at jeg agtede at føre diskussionen på mit plan. Hvis venstrefløjsbevægelserne vil gøre sig nogen forhåbninger om at få arbejderne til at være med til det, der først og fremmest er arbejderne kamp, nytter det ikke noget, at det så godt som altid skal foregå på et akademisk plan. Mangt og meget af det, der bliver sagt på venstrefløjen kunne sagtens siges og få den samme mening ved hjælp af et betydeligt jævner sprog, men desværre er det sådan at mange såkaldt bevidste mænd, som påstår, at de har afskaffet potensforlængere forlængst, fordi de ikke droner rundt i dyre racerbiler eller vælter sig i andre materielle manddomstegn, i virkeligheden bruger sproget til at dunke hinanden i hovedet med, selvom der i virkeligheden er tale om, at de på et åndeligt plan onanerer om K.A.P.

Nå, men det viste sig altså, at der var fem, der gerne ville afsted, så på bedste "det-vil-vi-da-skide-på"-vis besluttede vi at se stort på den grænse, der var sat ved to repræsentanter fra hver bevægelse, og

enedes om at tage afsted alle fem. Vi mødtes på bøssekollektivet "Analienborg" om torsdagen og enedes om at lave hvert sit oplæg.

Turen ned (nedturen)

Vi skulle ret tidligt afsted om lørdagen, for seminaret fandt sted i Vestsjælland. Det var hårdt for mig at skulle op allerede klokken ti, da jeg havde været ude det meste af natten. Da jeg skulle holde oplæg om bøssefeminisme, og samtidig havde lyst til at rokke lidt ved VS'ernes måske lidt tvivlsomme tolerance, iførte jeg mig en stor poset skjorte, et lyserødt tørklæde med guldglimmer, kom godt med kul omkring øjnene og lod mit knaldrøde hår flagre under en stor sort lakhat med besætning af stofflomster. Torben, som havde sovet hos mig om natten (vi var for fulde til at bolle), havde besluttet sig til osse at tage med, så vi var seks glade bøsser, der mødtes på cafeteriaet på hovedbanegården klokken elleve.

Mens vi sad og spiste nogle store og flotte kager, som smagte af kandiseret pap, læste vi vore oplæg op for hinanden,

så højt, at det kunne høres af mange af gæsterne. Så fik vi da osse en chance for at frelse et par sjæle der! Det var ikke ligefrem fordi det skortede på nysgerrige blikke . . .

Efter at have nedsvælgnet DSB's dårlige kager og endnu dårligere kaffe begav vi os hen til "under uret", hvor vi mødte tre kvinder fra LB og to fra RSB. Vi enedes om at deles om en gruppebillet, men det var desværre næsten også alt, hvad der var af fællesskab på turen derned (nedturen). Vi BBF'ere sad i en kupe for os selv, mens kvinderne sad i en anden. Bevares — der var ikke plads til os allesammen i een kupe, men jeg kunne nu ikke lade være med at ærgre mig.

Vi holder vore oplæg

Nede på den lejr, hvor det foregik, blev vi hjerteligt modtaget af Enkefruen, som var med i forberedelsesgruppen. Vi spiste frokost i det grønne og konstaterede, at stemningen på stedet var positiv og behagelig.

Efter at have spist og småsnakket i en times tid, blev vi kaldt til samling i et rum

oppe under loftet. Jeg havde i forvejen forestillet mig noget med en stor hal og en talerstol, hvorfra vi skulle råbe for at overdøve ekkoet fra vore egne stemmer. Gudskelov gik mine anelser ikke i opfyldelse. Rummet var ikke særlig stort, i betragtning af, at der skulle være ca. 70 mennesker i det, og der var ikke nogen talerstol, vi skulle stå på. Vi skulle sidde ned på ganske almindelige stole, som ganske almindelige mennesker, på en ikke helt almindelig dag. Dette, at vi sad i samme niveau som dem, der skulle høre på, gjorde, at jeg ikke følte mig helt så presset, som jeg havde regnet med. Det er sværere at bære at lave noget kludder, hvis man er gjort til noget ophøjet, end hvis man befinder sig lidt mere nede på jorden (hvilket vi gjorde, selvom det var oppe under loftet).

Så skulle jeg være fræk, hvis jeg oven på dette skrev, at vi var gode. Jeg vil være fræk, for jeg synes, at vi var gode, det fik vi da at vide, så hvorfor ikke lade det komme frem? Vi havde som sagt fem indslag, som alle tilsyneladende gik godt.

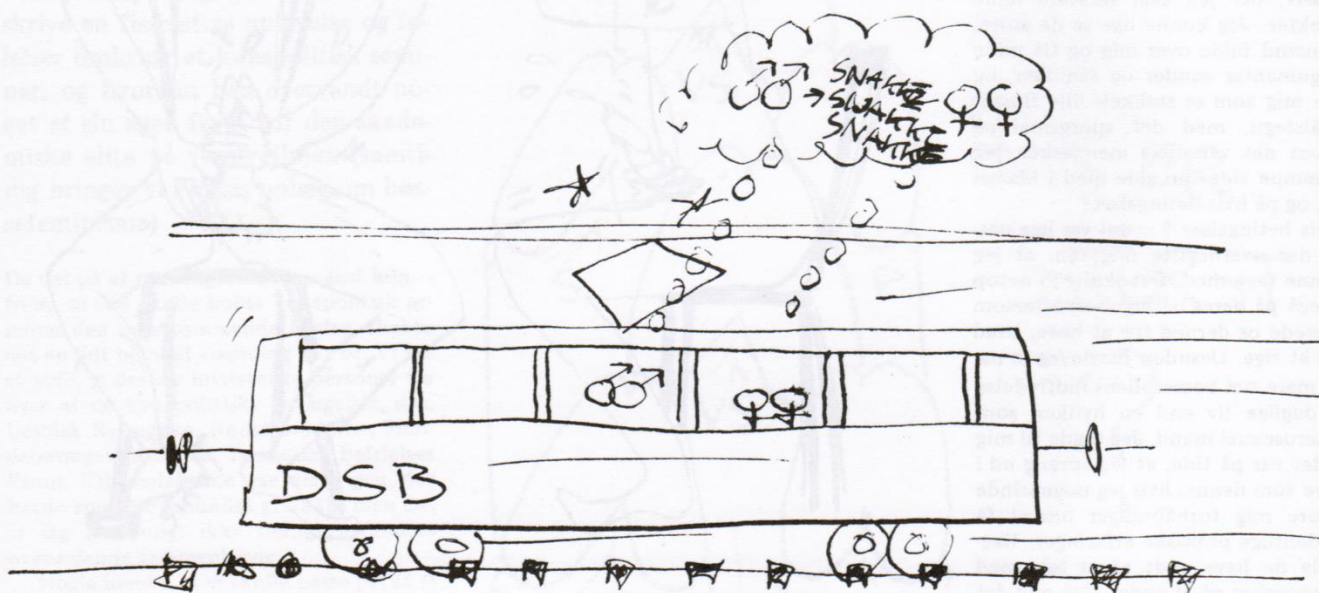
Vi går i grupper

Efter at vi var færdige med vore oplæg, var det så meningen, at vi skulle gå i grupper. Vi havde aftalt med kvinderne, at vi ville dele os ind i rene kvindegrupper og rene mandegrupper, så kvinderne slap for at skulle trækkes med de mænd, der altid skal køre op over for kvinderne i den glade tro, at det er deres opgave at bevise, at det skulle være bedre at have en pik end en kusse. Ydermere ville det give mændene en sikkert tiltrængt chance til at prøve, hvad det vil sige at tale sammen

at udpensle mit manglende kendskab til mine frygtelige forventninger, selvom de da ved fru Gud heller ikke var min kop yndlings-the — de var jo ikke bøsser — men de var rolige, fredelige og interesse-rede. Men som een af dem selv sagde: "Nu skal du ikke tro, at flertallet af VS'erne er ligeså interesserede i jeres sag, som vi måske er. Det er jo ikke dem, der tar med på sådan et seminar!" Det havde han jo desværre så evig ret i — de mennesker, der trænger mest til at beskæftige sig med vores sag, viser netop ikke den fornødne interesse. Men hvem ved, måske står Pouls-gård en dag ude i bøssehuset en mandag aften, og Inge Krog går i Kvindehuset på en fredag — man skal høre meget, før pikken falder af!

Hjemtur

På vejen hjem var der en lystig stemning.

Lesbisk Bevægelse var de første, der skulle holde oplæg. Det var skønt at konstatere, at mange af de ting, de sagde, lå fantastisk tæt op ad hvad vi står for, som for eksempel da de fortalte om deres syn på paroler ved demonstrationer, hvor der skulle være plads til nogle slagkraftige og saftige ordspil, som f.eks. "brænd karkluden og sæt gryderne i kog" ind imellem de mere tørre og fraseprægede som f.eks. "kvinde (bøsse) — organiser dig!" Rødstrømpernes indlæg var også både sjovt og godt, derimod virkede mandebevægelsens ene mand både kedelig og søvndyssende. De var de eneste, der kun havde een person til at fremføre deres synspunkter, og det blev gjort på en efter min mening så fantasifuld måde, at man simpelthen ikke orkede at høre efter. Det er synd, at jeg bliver nødt til at skrive det, det er ikke min mening at trampe på mandebevægelsen, eftersom jeg har for lidt kendskab til deres måde at arbejde på i det daglige, men jeg gider heller ikke skrive rosende ord, når der ikke er reel grund til det. Det kunne være spændende at læse deres oplæg, for jeg opfattede ærligt talt ikke meget af, hvad der blev sagt, dertil blev det for monotont fremlagt — desværre!

med mænd på det personlige plan.

Jeg var stadig lidt rædselsslagen ved tanken om at skulle være alene med flere heteroseksuelle mænd på een gang, så jeg klamrede mig til de andre BBF'ere i håbet om, at een af dem ville forbarme sig over mig og være i gruppe sammen med mig. Gulnare kom hen til mig og sagde: "Flossie, skal vi to ikke gå ind og vise heteroerne, hvor go'e vi er?" Han var tilsyneladende heller ikke helt tryk, så det var naturligt, at netop vi to søgte sammen i den situation. Sammen med en fyr fra mandebevægelsen, som ikke havde sagt noget under det famøse oplæg, fik vi fat i en gruppe mænd og fulgte med dem ind i et lille værelse med et par stole og en køjeseng.

Snakken gik ganske mådeligt — ikke så trængt, som jeg havde frygtet, og det var skønt at vide, at jeg bare kunne holde min kæft, når jeg ikke vidste, hvad jeg skulle sige, for dels støttede Gulnare og jeg hinanden, og dels havde jeg, da jeg præsenterede mig for dem, gjort dem klart, at jeg ikke havde i sinde at prøve på at udtale mig om ting, som jeg ikke havde kendskab til. Jeg var kommet for at tale om sexual-politik (ikke bladet) — og ikke for

To af BBF'erne var blevet nede hos VS'erne sammen med Enkefruen, så vi kunne lige klemme os sammen i een kupe sammen med kvinderne. Der blev sunget, snakket, knævret, grinet og fnist, samtidig med at vi sad og svælgede i øller, chokolade og lakrids.

Se — det var en rigtig hjemtur!

ENDE

Flossie Fløjlstunge

BØSSEFEMINISME

Bøssefeminisme som kampmiddel

Når Bøssernes Befrielses Front går i demonstrationstog, ser man ofte, at mange af os er iklædt forskellige beklædningsgenstande, som man fra normalsamfundets side altid har ment var forbeholdt kvinder.

BBF har sat en ære i at gøre, hvad vi kan, for ikke at leve op til de normer, der fortæller os, hvordan en *rigtig* mand skal se ud.

Når vi således går til demonstrationer, kan vi altid være sikre på, at folk lægger mærke til os på grund af vores påklædning, og dette medfører som regel, at folk bliver så tilpas nysgerrige, at de da lige må hen og høre, hvad vi er for nogen størrelser. På denne måde kommer vi i kontakt med en masse mennesker. Nu vil mange sikkert indvende, at mange mennesker bliver så forargede over synet af mænd med make-up og iklædt lange rober, men så må vi svare, at hvis folk virkelig er så sarte, så er det tegn på, at de for alvor trænger til at blive rystet godt og grundigt i deres moralske grundvold. Vi er overbeviste om, at vores fremturen sætter gang i tankevirksomheden hos mange mennesker, som ikke ville have gidet lægge mærke til os, hvis vi på godt venstrefløjs-traditions vis gik rundt og så grå og påtvunget arbejderristiske ud, når vi ville demonstrere. Vigtigt i demonstrations-sammenhæng er det osse, at vi ikke er bange for at udstøde diverse skingre hyl hvin, noget som normalmanden som regel ser sig for frelst og god til, når han går rundt og kæmper med at holde sig tilpas stram i masken.

Feminisme i hverdagen

Bøssefeminisme er dog ikke kun noget, vi betjener os af, når vi demonstrerer, med mindre man opfatter vores daglige færden som een stor demonstration.

Det er uhyre vigtigt, at vi heller ikke i hverdagen lader os undertrykke af de normer, der fortæller os, hvordan en mand skal se ud, eller for kvindernes vedkommende, hvordan en rigtig dame skal se ud. Alle de tilstedeværende ved sådan et seminar er sikkert klar over den undertrykkelse, der ligger i modeverdensens diktater om, hvordan de vil ha' os til at gå klædt. Men hvor mange tænker over, at i de "frelste" kredse, blandt folkene på venstrefløjen ligger en lige så stram norm for, hvordan man må se ud. Hvor mange af jer står ikke og tvivler, når I skal ha' en

eller anden klud på, om I nu kan tillade jer at ta' den på, eller om den mon alligevel ikke er lidt for pæn. Tænk, hvad de andre kunne tro om jer, hvis I en dag afveg lidt for meget fra de korrekt ukorrekte arbejderristiske påklædningsnormer, der stilles i jeres frelste kreds? Er disse normer i virkeligheden ikke lige så stor en byrde, som de normer, det privatkapitalistiske modemarked stiller? Kan man

overhovedet tillade sig at danne nogen-somhelst form for norm for, hvordan nogen skal se ud? Svaret er naturligvis *nej!* Derfor skider vi BBF'ere osse på, om resten af venstrefløjen får ondt i deres hængerøv, når de ser os svanse rundt i den påklædning, der passer os! Og derfor er det vigtigt, at vi i vores hverdag ikke er bange for at vise os på gaden i tøj, der traditionelt er beregnet for kvinder.

Kvindens forargelse over Bøssefeminismen

Vi har ofte oplevet, at nogle kvinder blev fornærmede og folte sig trådt på, når de så os i vores "dametøj". Disse mente, at vi gjorde grin med kvinder, når vi opførte os, som vi gør. Dette er ingenlunde tilfældet. Tværtimod mener vi selv, at vi gør tykt nar ad den heteroseksuelle mandsrolle og de heteroseksuelle mænd, der stadig klamrer sig til den. Vi prøver faktisk slet ikke på at komme til at ligne kvinder, selv om der er al mulig grund til hellere at ville ligne en kvinde end en af disse hæslige mandfolk, som vi på ingen måde ser op til. Vi er og bliver bøsser! bøsser og atter bøsser, og det er det vi vil ligne. Vi prøver at udtrykke vores egen frie fantasi, simpelthen. Dette gøres blandt andet gennem vores frie valg af påklædning.

Som for eksempel at vise ømhed og varme

Prøv og tænk på, hvordan to typiske mandfolk hilser på hinanden, når de møder hinanden på gaden. Ikke noget med at gi' hinanden et knus eller et kys eller begge dele — næh, den står på faste håndtryk og skulderklap, og hvis det er gamle barndomsvenner eller fjogede soldaterkammerater, gi'r de sig som regel til at småbokse og tjatte til hinanden, noget der ofte fører til, at de tager kvælertag på hinanden, vrider armene omkring eller tager brydtag på hinanden, for på denne brutale måde at vise deres hengivenhed. Det er jo lige til at brække sig over! Tænk at skulle være brutal og voldsom som tegn på, at man holder af hinanden, noget mænd forøvrigt har forbandet svært ved at tale om.

Som bøssefeminist kaster man denne unaturlige omgangsform fra sig, gir de folk man kan li et knus og et kys, når man har lyst til det, osse selvom den seksuelle tiltrækning ikke er tilstede.

Håndbevægelserne er osse offer for mandsrollens normer. En rigtig mand gestikulerer enten slet ikke med hænderne, eller osse foregår det på rigtig mandfolkevis med stærke, robuste bevægelser, som for eksempel knytnæveslag i bordet og andre voldsomme gestus. Vi vil ikke være tvunget til at indskrænke vores bevægel-

sesfrihed til de af manderollen anerkendte fagter. Vi fægter med arme og hænder som vi har lyst til, og skammer os på ingen måde, hvis vore bevægelser virker bløde og runde, som det ellers i følge normerne er forbeholdt kvinderne.

Usikkerhed

Nu kan det måske virke, som om vi er satans selvsikre, når vi kommer rundt omkring og fortæller, hvor befriede vi er. Selvfølgelig er vi osse usikre ligesom alle andre, og derfor er det osse godt, at vi har hinanden at støtte os til. Feminismen er osse, at man åbent og ærligt fortæller om sine problemer, istedet for at gå rundt og brænde inde med dem, sådan som vores opdragelse har lært os det.

Man kommer heller ikke straks til den fulde bevidstgørelse som bøsse. Det koster naturligvis tid og kræfter som så meget andet. Personlig var jeg utrolig usikker i begyndelsen, når jeg for eksempel gik ned ad Strøget i flagrende gevandter, det var jo så nyt, men efterhånden nyder jeg at have friheden til selv at vælge hvordan jeg vil se ud, eller hvordan jeg vil opføre mig, uden at skulle tage de sædvanlige hensyn til, hvad de "normale" mon tænkte. Lad de normale mænd kalde det, hvad de vil, de får igen af samme skuffe, for de er ikke bedre værd.

Til slut må jeg lige anføre, at eventuelle påstande om borgerlig dekadence ikke bider på os længere. Hele verden er dekadent og har været det i århundreder, vi er med til at pege på de latterlige skævheder indenfor dekadencen, og så kan DKPisterne og deres habitter, eller hvem der ellers gider komme nok så mange gange, og sige, at homosexualitet er et udslag af den vestlige borgerlige dekadence. Vi mener at vores homosexualitet er et oprør mod den, og at de, der råber højt om vore mangler i virkeligheden er mangelfuldheden selv.

Og lad os for Fanden allesammen skabe os lidt engang imellem. Vi skal jo osse mere os, mens vi venter på revolutionen!!

Knud Thøger Sørensen

Bøssefeminisme er også andet end påklædning

Når folk tænker på bøssefeminisme, er de desværre tilbøjelige til at tro, at det slet ikke drejer sig om andet end tøj, hvilket det i allerhøjeste grad gør. Tøjet er blot en del af helheden. Feminisme er også et spørgsmål om ikke at være bange for at vise sine følelser.

Vi mænd er desværre blevet opdraget til at vi ikke må vise, at vi osse har følelser. Vi kender allesammen frasen om, at "store drenge græder ikke". Hvorfor fanden gør de ikke det? Fordi det har de igennem hele deres barndom lært, at de ikke må, fordi de er mænd. Bøssefeminisme er osse at have lov til at græde, at skide på, om de andre synes at man er, hvad de med et uhyre kvindediskriminerende udtryk kalder en "tøsedreng". Det er skönt og godt at være tøsedreng, for det betyder, at man sætter sig i stand til at tage nogle af de gode punkter i kvindens opdragelse og føre dem over på sig selv.

Politisk Personlighed eller Personlig Politik

Herefter følger nogle indtryk og betragtninger ved Enkefruen, hvis dilemma er et lidt andet end Flossie Fløjstunges

Da det kønspolitiske seminar i VS skulle forberedes, var jeg i tvivl om jeg skulle gå ind i arbejdet.

Jeg opfatter mig selv som bøsse og socialist og oplever en konflikt mellem at være aktiv både i Bøssernes Befrielsesfront og VS. BBF og VS kæmper for stort set det samme mål, et socialistisk samfund. Men forestillingerne om det socialistiske samfund og opfattelsen af hvilke kampmidler, der skal anvendes, er ret så forskellige.

På trods af — eller måske netop i kraft af — disse forskellige udgangspunkter for parti og bevægelse, mener jeg at det er vigtigt at vi arbejder sammen i kampen for et socialistisk samfund, som må blive en fælles kamp.

I sommer har jeg deltaget i et seksualpolitisk og det kønspolitiske seminar og vil her prøve at opridsede nogle af problemstillingerne og konklusionerne fra de to seminarer.

Koks på venstrefløjen

Når der i sommer har været afholdt kønspolitisk seminar i VS og Kommunistisk Forbund (KF) har arrangeret et seksualpolitisk seminar, mener jeg ikke dette kan tages som udtryk for at "den slags" nu er kommet på mode, men derimod som et udtryk for, at der er et stærkt behov for at indhente de længe forsømte sexual- og kønspolitiske diskussioner.

Store dele af venstrefløjen er i dens fiksering på den økonomiske politik mere eller mindre fantasiforladt. Mange tror at den hellige grav er velforvaret, hvis de fx. bor i kollektiv og så ellers er politisk aktiv ved at gå til møder, sætte plakater op, deltage i strejkestøtte-arbejde osv. Dette er osse skidevigtigt, men måden, vi gør det på, er ikke ligegyldig.

I VS bl.a. er der en tendens til at overvurdere egne og andres ressourcer. Der eksisterer et præstationsræs uden lige, som kun få kan holde til i det lange løb.

Der er som bekendt stress på venstrefløjen; ja, folk kokser ligefrem i stribevis. Alle ved det, kun få snakker om det. Det

er der ellers lejlighed til fx. efter aftenens møde, når man går på værtshus. Men i stedet fortsætter man osse der at drøfte fx. grundlaget for en politikudvikling samtidig med at man drikker sig de værste hæmninger væk og forsøger at finde sig et bollestykke. — Dem det lykkes for, er tit frustrerede efter at have bollet, og dem det ikke lykkes for er tit frustrerede over ikke at have bollet. Det er den rene individuelle følelsesmæssig ynke og en værre gang seksuelt bakseri. Når det er værst.

De personlige erfaringer:

Selv om det ikke altid er helt så slemt, og virkeligheden på venstrefløjen er betydelig mere nuanceret, så er det dog ikke bedre end at mange føler sig skræmt væk, og blandt utallige af os, som ikke har ladet sig skræmme, er utilfredsheden stor.

Her er det vigtigt ikke bare at lade sig rive med af udviklingen ved at vælge individuelle løsninger som fx. det personlige koks eller passivitet. I stedet for må vi snakke sammen om de personlige problemer, kollektivisere vores daglige erfaringer og sætte dem ind i såvel en politisk som organisatorisk sammenhæng. Dette gøres fx. ved at holde køns- og seksualpolitiske seminarer.

På begge seminarerne tog vi da osse udgangspunkt i deltagerens personlige erfaringer.

Til trods for at det nok primært var de folk, som var motiverede for at snakke køns- og seksualpolitik, der deltog (dem der virkelig har brug for det, tør endnu

ikke komme ud af busken) — ja, så var der mange som — forståeligt nok — havde svært ved at åbne op for og inddrage deres personlige erfaringer og problemer i diskussionerne. Al begyndelse er som bekendt svært.

På VS-seminaret tror jeg, at de lesbiske og bøssernes oplæg og tilstedeværelse trængte grundigt ind i folk. Den massive undertrykkelse, vi bøsser og lesbiske kronisk er udsat for, har været medvirkende til, at vi gennem en eksperimenterende livspraksis har lært at udtrykke vores følelser og oplevelser mere alsidigt end det gennemsnitlige venstrefløjsmenneske.

Her tror jeg, at vi er mange VS'ere og andre, som kan lære noget om, hvad det er for nogle behov vi som socialister må kræve og arbejde for at få opfyldt og om, hvordan vi lærer at bruge vores sanser meget mere og udtrykke vores følelser i de livssammenhænge, vi indgår i.

På vej mod en kønspolitik på venstrefløjen

Vi har endnu ikke udviklet særlig konkrete forestillinger om, hvordan det socialistiske samfund skal fungere i praksis. Dette er nødvendigt samtidig med, at vi fortsætter med at udvikle og bygge alternative arbejds- og livsformer op allerede i det eksisterende samfund. Vi må forsøge at finde frem til en måde at leve på og et indhold i tilværelsen, hvor vi selv i videst muligt omfang får vores behov tilfredstillet og som samtidig helt klart viser andre et misundelsesværdigt alternativ (selv om det sgu ind imellem kan være svært under de nuværende betingelser).

Diskussionerne på de to seminarer var ikke særlig målrettet — og kunne heller dårligt være det, men de har været igangsættende. I VS har nogle taget den kønspolitiske diskussion op i deres lokale partiforening, og der er interesse for flere kønspolitiske seminarer.

På KF-seminaret var interessen så stor, at der blev dannet en seksualpolitisk gruppe.

Med den udvikling, der hermed er sat i gang, er der åbnet op for en større mulighed for, at de kønspolitiske bevægelser kan gøre sig mere gældende på den danske venstrefløj — en udfordring, som er værd at tage op.

AMNESTY og HOMOSEKSUELLE

Vi er nogle homoseksuelle medlemmer af Amnesty International, der arbejder på at få Amnesty International til at betragte mennesker, der fængsles på grund af deres homoseksualitet som samvittighedsfanger på linie med mennesker, der fængsles på grund af politisk overbevisning, religion eller race, fordi vi mener, det er imod fundamentale menneskerettigheder at fængsle et menneske på grund af dets seksualitet. Det er muligvis ikke i strid med bogstaven i verdenserklæringen om menneskerettighederne, men det må være i modstrid med dens ånd, da den i sin tid netop blev vedtaget som en reaktion mod nazismens og fascismens misgerninger mod visse mennesker, og de homoseksuelle hørte til den gruppe der blev sendt i døden i Hitlers koncentrationslejre i et antal af 250.000.

De forskellige homoseksuelle organisationer har gennem tiderne lavet oversigter over seksuel lavalder for homoseksuelle forhold, men for at være helt sikre på oplysningerne startede vi med at sende spørgeskemaer ud til de ambassader, Danmark har kontakt med, ialt ca. 120. I spørgeskemaet spurgte vi, om homoseksuelle forhold var nævnt i lovene, hvilke aldersgrænser, der er gældende, om homoseksuelle forhold er forbudt og i så fald, hvilke strafferammer der er gældende. Vi har indtil dato fået svar fra 41 ambassader. De vesteuropæiske ambassader har været mest villige til at svare, og de kommunistiske mest uvillige, men det var vel også at forvente.

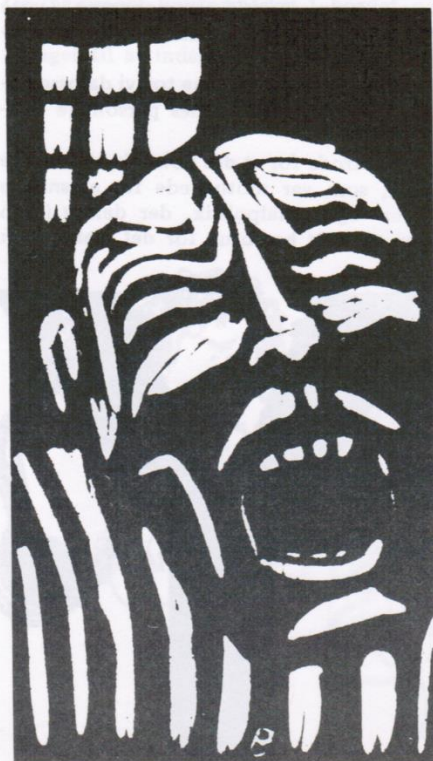
Svarene viser at lovgivningen spænder meget vidt. I nogle få lande kendes "problemet" slet ikke, bl.a. på grund af religiøse eller sociale forhold. Dette gælder bl. bl.a. Ghana og Tanzania. Andre lande har meget strenge regler: 5 års fængsel er ikke ualmindeligt, hvor homoseksuelle forhold er forbudt. Det land, der ifølge vores undersøgelse indtil nu har den største strafferamme, er Pakistan, hvor strafferammen går fra 10-25 års fængsel eller arbejdslejr samt evt. bøde. I en del landes lovgivning er kun homoseksuelle forhold mellem mænd nævnt. I et enkelt land, New Zealand, er der ifølge vores besvarelser direkte kønsforskul, idet homoseksuelle forhold mellem mænd er forbudt og kan give op til 14 års fængsel, hvorimod homoseksuelle forhold mellem kvinder er tilladt, hvis kvinderne er over 20 år.

Det næste vi gerne vil vide er hvorvidt disse love efterleves, om man fængsles, hvor man har lov til det, og om man f.eks. fængsles i kraft af lokale politivedtægter hvor der ikke er hjemmel til det i landets love. Det store spørgsmål er blot: hvordan kan vi skaffe os disse oplysninger, udover hvad lokale homoseksuelle organisationer — hvor disse findes — kan give os?

Vi har derfor sammen med Forbundet af 1948 skrevet rundt til forskellige homoseksuelle organisationer i andre lande og bedt om oplysninger om forholdene der — både i form af artikler og personlige oplysninger. Noget af dette materiale vil blive refereret nedenfor.

Eksempler: Argentina — Mozambique

Som før nævnt blev homoseksuelle forfulgt før og under den anden verdenskrig her i Europa, og hvor fascismen findes som ideologi og styreform i dag gør det samme sig gældende. Dette er meget klart udtrykt i en artikel i El Caudillo den 12.

februar 1975, et organ for socialministeriet Buenos Aires, Argentina. Det hedder ordret i pjecen: "Vi er nødt til at slippe af med de homoseksuelle, spør dem inde eller slå dem ihjel." Pjecen håner bøsserne for deres feminine adfærd og de lesbiske for deres maskuline træk. Den viser fascismens traditionelle foragt for "såkaldte" kvindelige karakteregenskaber parret med en lige så traditionel kvindediskriminerende holdning, der rammer de kvinder, der går ud over den stereotype kvinderolle. Artiklen er et forsøg på at gejle den offentlige stemning mod homoseksuelle op således, at man i ly af den kan gøre mod dem, hvad man vil.

Det undrer vel ingen, at artiklen lader det gå ud over både lesbiske og bøsser, selvom det nok egentlig er imod den traditionelle opfattelse, der går ud på, at kun mandlige homoseksuelle har været forfulgt. Denne opfattelse skyldes måske bl.a., at Biblen kun fordømmer homoseksuelle handlinger mellem mænd, og at biblens forskrifter blev overført i nogle landes straffelove, således at det kun var mandlig homoseksualitet, der var strafbar. Vi mener imidlertid, at den lesbiske kvindes situation nu er lige så udsat som bøssens, måske fordi mange kvinder overalt i verden kæmper for at komme ud over den traditionelle moder- og hustrurolle for at tage del i samfundets funktioner på lige fod med manden, og netop i denne kamp kan den lesbiske kvinde opfattes som en særlig trussel mod det etablerede kønsrollemønster.

Vi vil i denne forbindelse bringe et uddrag fra et brev fra en lesbisk kvinde fra Mozambique til kvindetribunalet i 1976. Hun skriver, at hun føler sig splittet, når hun investerer sine kræfter i og er solidarisk med frihedskampen. De kræfter, hun støtter, negliger hendes ret til at leve sit liv; og til sin tid, når de får magten, vil de støde hende fra sig. Længere fremme i brevet skriver hun, at i det nye Mozambique betragtes lesbianisme som rester fra kolonialiseringen og udtryk for dekadent vestlig civilisation. Hun skriver, at de lesbiske sendes i genopdragelseslejr, hvor de gennem selvkritik skal påvirkes til at søge det normale. Kun hvis hun vil prisgive sin kærlighed til andre kvinder, vil hun kunne deltage i den seje kamp for etableringen af en nation, en kamp, som også er arbejdet for frigørelse af alle kvinder i Mozambique. Som situationen står i øjeblikket har hun kun valget mellem en genopdragelseslejr og eksil.

Vi mener, at det kun er en undertryk-

kende myte, at lesbiske skulle være mindre forfulgte og diskriminerede end bøsser, og denne myte må slås i stykker. F.eks. fratages lesbiske ofte forældremyndigheden over børnene i forbindelse med skilsmisse, selvom den i de samme lande iøvrigt næsten altid tilfalder moderen.

Den "civiliserede" verden

Hvis man vender sig mod de samfundssystemer, som vi som danskere gerne vil sammenligne os med, så er problemerne her bl.a. den forskellige lavalder, hvorved man kriminaliserer visse homoseksuelle handlinger, mens de tilsvarende handlinger ikke er kriminelle for heteroseksuelle. Og den almindelige holdning til homoseksuelle i samfundet i det hele taget. Vi mener, at denne holdning bl.a. kommer til udtryk derved, at mange lande sætter store politiresourcer ind på at fange mennesker, der overtræder den del af sædelighedslovgivningen, der omhandler homoseksuelle. Politiet optrevler homoringe, d.v.s. det får fat på en eller anden klubs kartotekskort, der bliver foretaget razziaer af bøssebarer, og der findes onanipatrujler, der gennem søger offentlige toiletter.

For at beskrive, hvorledes almindeligt hævdevundne retsprincipper kan tilside sættes på grund af denne holdning til homoseksualitet, vil vi referere et brev, vi har fået fra New Zealand. Vor ven skriver: "Politiet bruger ikke stikker til at fange homoseksuelle, men det har en praksis med at lokke dem. Denne metode består i, at en smart ung betjent lusker rundt omkring toiletterne. I et tilfælde ventede en betjent til kun een mand var tilbage i bygningen, så nærmede han sig og fremviste sin erigerede penis, og da den fremmede kom hen for at få kontakt, blev han arresteret og idømt en bøde. Politiet indrømmer åbent denne praksis og retfærdiggør den. Justitsministeren (Mr. D.S. Thomson) har offentligt erklæret, at der bør diskrimineres mod homoseksuelle! Man må ikke tro, at denne fremgangsmåde er noget specielt for New Zealand. Der er snarere tale om et mønster end om et enkeltstående tilfælde — især i den engelsktalende verden.

Den amerikanske homoseksuelle organisation National Gay Task Force, mener at højrefløjen i USA helt bevidst bruger antihomoseksuelle holdninger i befolkningen til hvervning af penge og stemmer. De mest kendte eksempler herpå er den californiske senator John Briggs's initiativ til en folkeafstemning om et lovforslag, der skal formene homoseksuelle adgang til at undervise i offentlige skoler, og Anita Bryant Story med hendes slogan: "Drøb en homoseksuel for dit barns skyld", er formodentlig allerede kendt for en del af Seksualpolitikens læsere.

Et andet eksempel er, at den græske regering agter at fremsætte et antihomoseksuelt lovforslag med det officielle navn "Lov om beskyttelse mod kønssygdomme og behandlinger af andre dermed forbundne sager". Denne lov, som oprindeligt blev udarbejdet under juntaregimet, åbner mulighed for at idømme homoseksuelle, der møder hinanden på offentlige steder, op til et års fængsel. Desuden vil

loven medføre, at homoseksuelle er forpligtet til at lade sig undersøge for kønssygdomme, ligesom de, hvis kønssygdomme registreres, vil blive tvunget til behandling på en psykiatrisk klinik. Lovteksten anvender udtryk som abnormt seksuelt samkvem og utugtig omgang mod naturen (sodomi).

Så kort er vi nået

Vi mener, at vi med det ovenfor anførte klart har demonstreret, at menneskeretighederne overtrædes groft overfor homoseksuelle. Der findes ganske vist borgerrettighedsorganisationer i visse lande, der tager denne sag op, men alt for ofte bliver den negligeret eller rent ud skubbet til side på grund af ellers progressive menneskers eller organisationers fordomme overfor homoseksuelle. En hollandsk arbejdsgruppe, der svarer til vores, har erfaret dette, da den forsøgte at indhente oplysninger fra eksilchilenerne i Amsterdam, og det er på denne baggrund, at vi forsøger at få Amnesty International til at tage sagen op. Den danske sektion har modtaget initiativet positivt. Det er først på internationalt plan, problemerne opstår. Man er indenfor organisationen bange for, at den vil blive splittet. Nogle frygter, at det vil gå ud over organisationens prestige og derved ødelægge mulighederne for at hjælpe de øvrige samvittighedsfanger. Endelig mener nogle, at organisationen ikke har ressourcer til at tage denne opgave op. Vi har naturligvis ikke accepteret disse argumenter. Sagen har været taget op på det internationale council-møde regelmæssigt siden 1974, og den er faldet hver gang.

I år stillede den hollandske sektion forslag om, at Amnesty International skulle betragte de mennesker som samvittighedsfanger, der blev fængslet på grund af deres seksuelle orientering eller deres seksuelle adfærd, såfremt den forgik mellem enige voksne. Den engelske sektion havde fremsat et modresolutionsforslag om, at Amnesty International ikke skulle betragte personer, der blev fængslet på grund af deres seksuelle adfærd eller orientering som samvittighedsfanger, fordi seksuelle rettigheder ikke er sikret gennem menneskeretighedserklæringerne, ligesom de ikke er omfattet af Amnesty's formålsparagraf. Og endelig fordi de resolutioner, der forsøger at fortolke statuten uden at ændre den for at undgå bestemmelsen om, at sådanne ændringer kræver 2/3 deles flertal, kun er egnet til at udvande den.

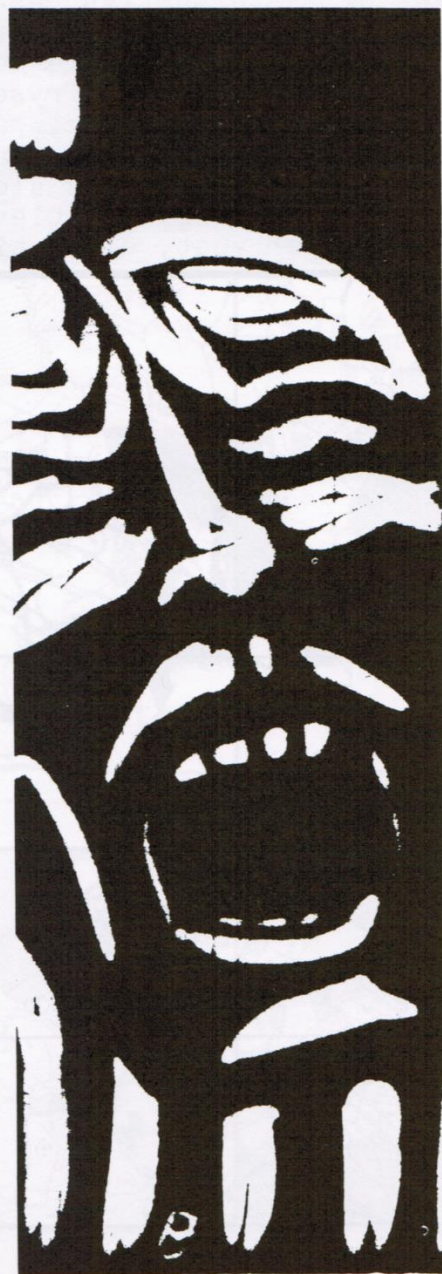
Begge resolutioner faldt og spørgsmålet blev henvist til en særlig mandatkomite, der skal beskæftige sig nærmere med, hvad der henhører under Amnesty International's mandat (f.eks. militærnægtere, flygtninge og andre). Diskussionen på det internationale årsmøde var meget heftig, og den blev af enkelte af de delegerede kaldt "An Oscar Wilde Memorial Lecture". Man var bange for at skulle til at forsvare børnelokkere, exhibitionister, andre seksuelle afvigere og prostituerede. Den australske delegation betragtede det hollandske resolutionsforslag som et forsøg på at påtvinge den australske delegation "abnorme principper".

Selvom det har været en frustrerende oplevelse at få disse nyheder, fordi diskussionen ikke engang har haft et skær af rationalitet, så vil gruppen i Danmark fortsætte sit arbejde. Hvis nogen har lyst til at være med, kan de henvende sig til nedennævnte adresser.

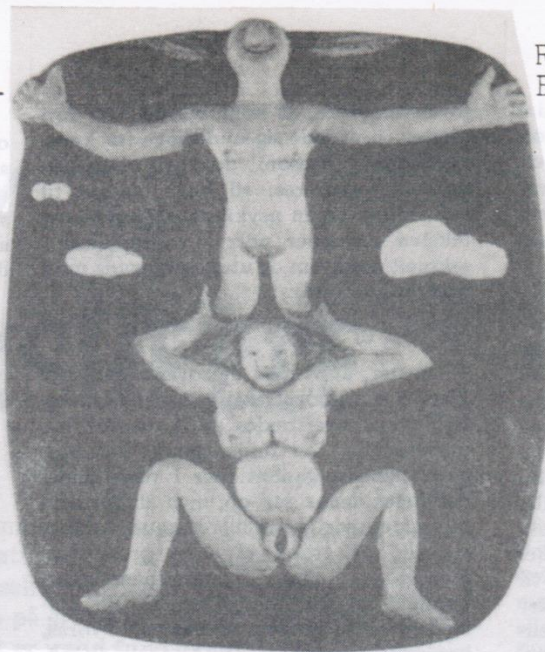
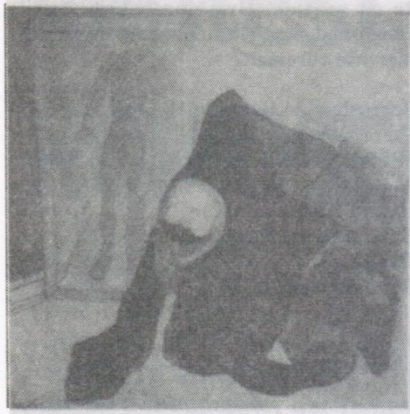
Borrowslaw de Bargolletti,
Værebrovej 20, 5-2
2880 Bagsværd

Hanne Wittenkamp,
Hans Andersensvej 9,
Uvelse
3550 Slangerup

Mogens Madsen,
Skovstjernevej 14, 1.
2400 København NV.

Relief, "GENFØDSEL":
 "I de her tider går man-
 ge kvinder svangre,
 med sig selv."

Relief, "VED WANDAS BREDE
 BRYST": Mor og datter.

Henriette Rasmussen 1978.

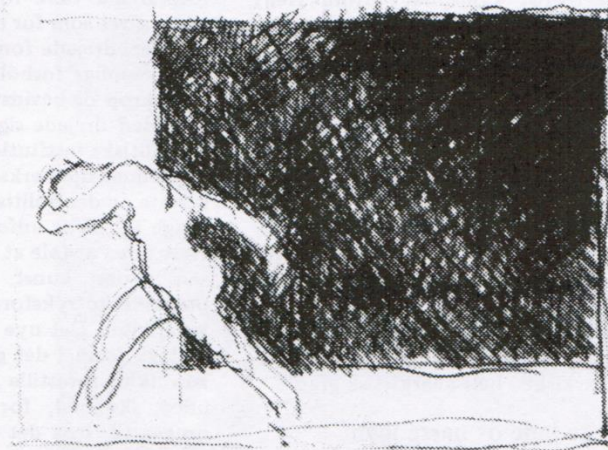

Aquarel, "STAKKELS MARX": (Billedet kunne ligeså godt have heddet "Stakkels Christus".) "Han lukkede sig ind i sin blegrøde entré, skød hammen af sig, og trådte ind i sit rum, en vårgrøn stue. Stuens varme fik straks hans knopper til at spire, danne skud, ja, det endte ikke sjældent med tykke grene. Men de måtte hurtigt beskæres, faktisk nåede de sjældent at bære frugt. For hammen var der og den turde han ikke vokse fra. Den var en livsbetingelse for ham når han skulle ud. For klimaet udenfor er koldt, og det kræver godt overtøj for ikke at fryse ihjel. Lyset i Marx' øjne slukkede og han stirrede, passivt, ventende, på sin knage. Måske ville han senere på dagen komme i brug igen, hvis han skulle til møde, eller bare ned og købe lidt ind. I det hele taget viste Marx aldrig hvornår han kom i brug, det var også efterhånden de særeste ting, han blev brugt til. F.eks. som potensforlænger eller som skudsikker vest, eller til at lukke munden på folket (paradoksalt nok)."

TEGNINGER OG LINOLEUMSTRYK; ANNETTE ERICHSEN.

Jeg tåler en nøgen hustru af elsket
 for dele holden i rindte le. Jeg har kun
 mig selv og min angst. Alene er
 de alle medneske som jeg se og
 blide og lures som en fest med
 mad, løst. Alene er det en søn for.
 blide og lures som en fest med
 mad, løst. Alene er det en søn for.
 blide og lures som en fest med
 mad, løst. Alene er det en søn for.

Fra Kvinde galleriet ans - April 1978

Lisa Jacobsen

Anarka-feminisme

Helene Ellenbogen: Kvindebevægelsen og den Anarkistiske Impuls

"Der ser man, hvor lidt teorier er i stand til at overvinde fordommene. Du er anarkist og fast overbevist om, at individet skal have størst mulig frihed, og alligevel fortsætter du med at forherlige kvindens rolle som kokkepige og børneavlerske. Kan du ikke se, hvor selvmodsige dine påstande er? Men mændenes hæmninger og traditioner sidder alt for dybt. Jeg er bange for, at de vil leve videre længe efter at anarkismen er blevet indført . . ." (Emma Goldman til historikeren Max Nettlau)

Den amerikanske feminisme anden bølge blev født sidst i 60'erne midt i en generation af kvinder, som havde fået deres første politiske erfaringer i det nye venstre. Disse erfaringer havde efterladt mange af dem med en stærk følelse af, at det ikke var tilstrækkeligt at beskæftige sig med de økonomiske og politiske aspekter i revolutionen. At enhver revolution nødvendigvis måtte være en social revolution, som indbefattede selve den måde de menneskelige forhold struktureres og op-levs på.

Begrebet social revolution var selvfølgelig ikke nyt. Den sociale revolution var det udtryk, anarkister havde brugt siden det 19. århundredes midte. Ejheller var tanken om, at det personlige var politisk og det politiske personligt, en ny ide. Anarkister — navnlig anarkistiske kvinder — havde kæmpet for dette ideal i hundrede år. Det er ikke noget tilfælde, at Louise Michel kæmpede mod de mænd i Pariser-Kommunen, som ikke ville tillade, at de prostituerede arbejdede som sygeplejersker for de sårede soldater, og at Emma Goldman var lige så frygtet af sine modstandere for sit forsvar for fri kærlighed som for sit syn på staten.

Den anden bølge

I den tidlige feministiske bevægelse blev splittelsen mellem de radikale (eller revolutionære) feminister og de "liberale" feminister hurtigt tydelig. Men splittelsen mellem de radikale feminister selv viste sig også snart. Så tidligt som i 1969 hed det i et manifest, udsendt af Women's Majority Union i Seattle, kendt som Liliths Manifest: "Denne revolution er alvor. Enhver skal have magten over sit eget liv, og ikke over andres". Samme år erklærede Kvindernes Partiforbere Bestyrelse i YIP-bevægelsen, i en noget mere dadaistisk stil: "Kvindernes Partiforbere Bestyrelse i YIP (The

Youth International Party) har været igennem en grundig analyse af Marx, Susan B. Anthony, Che, Lening og Croucho, og betragter sig som bundet af den historiske nødvendighed til at blive avantgardepartiet for de progressive kvinders revolution, fordi vi flyver højere".

Et år tidligere var grupper tilhørende organisationen WITCH (Women's International Terrorist Conspiracy from Hell) dukket op overalt i USA og havde proklameret åben krig mod umenneskeliggørende institutioner fra United Fruit Company til sexistiske organisationer. "Alt hvad der er undertrykkende, ensidigt mandsorienteret, grådigt, puritansk, autoritært — er genstand for vore angreb". En fælles stil forenede grupperne og gjorde dem kendt i bredere kredse af kvinder — disse grupper var uforsonlige, teater-orienterede og humoristiske i den måde, hvorpå de praktiserede deres aktivisme. Hver gruppe var autonom, skønt mange af dem stod i nær kontakt med hinanden, og alle var de "hierarkiske i helt anarkistisk grad".

Vi vil ikke lade os narre igen

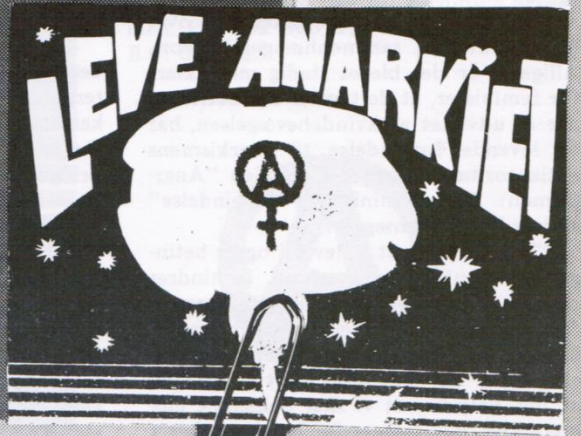
Noget senere kom splittelsen mellem radikale feminister, bevidste anarkister og de mere autoritære socialistiske feminister klart til udtryk i diskussionen om Joreens "The Tyranny of Structurelessness" (Organisationsløshedens tyranni) og Cathy Levines anarkistiske svar: "The Tyranny of Tyranny". Den organisationsform, som på dette stadium karakteriserede kvindebevægelsen — med små bevidsthedsgørende grupper — blev nu taget op til debat. Anarkistiske kvinder gik imod tendensen henimod større centralisering, hierarkiske organisationsformer og de herudfra lagte politiske linier (. . .)

En stor del af diskussionen begyndte at koncentrere sig om de historiske forskelle mellem marxisme-leninisme og anarkisme. De modsatte opfattelser —

hvad angik de psykologiske rødder — til undertrykkelse, — politisk aktion og organisering delte de to lejre. De anarkistiske kvinder videreudviklede, sammen med mange af deres radikal-feministiske med søstre, den analyse, som Emma Goldman havde fremsat nogle år tidligere — at "revolutionen først og fremmest må være en genopbygningsproces . . . og at dens formål må være forandring". For Goldman, såvel som for de nye anti-autoritære kvinder, drejede forandringen sig også om de personlige forhold til hinanden, til ens egen krop og bevidsthed, i lige så høj grad som den drejede sig om de større sociale og politiske institutioner.

Denne opmærksomhed både på det private og det politiske tillod kvinderne at bruge tid på at udfolde deres egen kreativitet uden at føle at de svigtede "bevægelsen". Poesi, kunst, teater, dans, alt blev politiske udtryksformer gennem personlig kreativitet. Det nye samfund var begyndt at tage form i det gamles livmoder. "Jeg kan ikke forestille mig et frit samfund uden skønhed, for hvad skal friheden bruges til, hvis det ikke er for at stræbe efter skønhed? . . . Skønheden ved personligheden, de menneskelige forhold og de finere ting i naturen eller livet" (Goldman). Louise Michel udtrykte den samme følelse på en lidt anden måde, da hun sagde: "Jeg er anarkist, fordi kun anarkiet indebærer menneskehedens lykke".

Opmærksomheden på, at det personlige område er politisk har altid været et element i anarkismen. Men blandt de anarkistiske mænd er denne tanke aldrig blevet praktiseret på nogen meningsfuld måde. Mange af Emma Goldmans og Alexander Berkman's diskussioner med hinanden gik på spørgsmålet om, hvor stor vægt der skulle lægges på det politiske. Anarka-feministernes følelse af fremmedgørelse i forhold til de mandlige anarkister er en afspejling af dette tema: "Vi må heller ikke føre os selv bag lyset,

når vi ser på, hvilken betydning kvinde-spørgsmålet har haft i fortidens anarkistiske bevægelse. De feministiske problemstillinger blev ikke mere positivt opfattet af anarkistiske mænd end af mændene i de øvrige socialistiske bevægelser. Det ville være usandt at påstå, at mandlige anarkister skulle have ført et liv, som i praksis var i overensstemmelse med deres teorier og de ting, som teorierne indebar" (Leighton).

På vej

Begyndelsen af 70'erne markerede denne periode, hvor den anarkistiske feminisme kom bevidst til udtryk. Et manifest skrevet af en gruppe kvinder i Chicago gik ind for ødelæggelsen af "alle spor af den mandsdominerede magtstruktur, selve staten — med hele dens gamle, dystre apparat af fængsler, militær og væbnet roveri (skatteopkrævning), med alle dens mord, med hele dens groteske og undertrykkende lovgivning og repressive foranstaltninger . . . som blander sig i folks private liv og deres frit valgte kollektive forsøg".

Et andet manifest skrevet af Black Maria og Red Rosia i Cambridge erklærede: "Som sande anarkister og sande feminister vover vi at drømme om det umulige og aldrig stille os tilfreds med mindre end det umuliges totale virkeliggørelse".

Den fremvoksende anarkisme hos mange kvinder var blevet bevidst, og kvinder følte at dette var et vigtigt skridt henimod artikuleringen af deres politik. "En anarka-feminist er en kvinde, som har indset, at der er "naturlige" anarkistiske tendenser i kvindebevægelsen, og som intellektuelt identificerer sig med store dele af den anarkistiske radikalismes intellektuelle tradition. Hvis der fandtes et større kendskab til anarkismen som radikal tradition, ville udtrykket "anarka-feminist" være selvfølgelig . . . en anarka-feminist er en kvinde, som har valgt at anvende en bestemt intellektuel analytisk metode for at fremme udviklingen af feministisk teori og strategi". (Peggy Kornegger).

Anarkistisk feminisme råder ikke over nogen udviklet, sammenhængende teori. Alligevel er det blevet stadig mere klart for feminister, at de teorier om befrielse, der er udviklet af kvindebevægelsen, har en levende forbindelse til anarkismens antiautoritære teorier. I artiklen "Anarkismen: Den feministiske forbindelse" skriver Peggy Kornegger:

"Det forhold, at vi lever i og er betinget af et autoritært samfund, forhindrer os ofte i at etablere denne altafgørende forbindelse mellem feminisme og anarkisme. Når vi siger, at vi bekæmper patriarkatet, er det ikke altid klart for os alle, at det betyder, at vi skal bekæmpe alle hierarkier, alle former for ledelse, *ethvert* styre og selve ideen om autoritet. Vore tilskyndelser til kollektivt arbejde og dannelsen af små grupper uden ledere har været anarkistisk, men i de fleste tilfælde har vi ikke kaldt tingene ved dette navn. Og det er vigtigt, fordi en forståelse af feminismen som anarkistisk kunne hjælpe

kvinder til at gøre sig fri af reformismen og fremme den revolutionære konfrontation med selve den autoritære politiks natur".

Hvad bliver der gjort?

Anarkistiske feminister definerer sig selv på forskellige måder. Nogle er lesbiske, andre heteroseksuelle. Nogle arbejder kun sammen med kvinder, andre arbejder i blandede grupper. Nogle fokuserer på spørgsmål, som mest angår kvinder direkte, andre koncentrerer sig om spørgsmål som atomkraft. Alle ser nødvendigheden og ønskeligheden af mange forskellige grupper, som giver plads for det bredest mulige udtryk for politisk aktivitet og personlig udfoldelse. Bredden og variationen i det arbejde, som forskellige kvinder deltager i, er forbausende.

Et periodisk "Newsletter" — "Anarcha-feminist Notes" — bliver udgivet af et kollektiv, som har energien til at lave det. (Da dette blev skrevet var postadressen: c/o Karen Johnson, 1821 8th St., Des Moines, Iowa. Stedet for udgivelsen ændrer sig for hvert nummer). Dette "Newsletter" tjener først og fremmest som et kommunikationsnet for kvinder.

Det sidste nummer af Anarcha-feminist Notes blev udgivet af Tiamat, en studie- og aktionsgruppe i Ithaca, New York. En stor del af gruppens politiske aktivitet koncentrerer sig om spørgsmål, som berører folk, der ikke er anarkister. Nogle af Tiamats aktiviteter udføres af grupper, andre af individer. Kvinder beskriver sig selv således: "Vi bor i Ithaca som lesbiske eller biseksuelle, som par med børn, alene eller i kollektiver. Vi arbejder alle meget, nogle har fast arbejde."

Ligesom Tiamat er anarka-feministiske studie-grupper i færd med at dukke frem overalt. I de sidste tre måneder er der opstået to sådanne grupper i Seattle og andre grupper i Montreal og Vancouver. Disse grupper er delvis blevet dannet som et resultat af skuffelsen over de kvinde-grupper, som antager en definition af socialismen, der udelukker anarkismen og som er underforstået hierarkisk i sin natur. (. . .)

Anarkister og anarka-feminister arbejder i kooperative fødevarerbutikker og alternative sundhedsklinikker i alle Amerikas stater. En af grundlæggerne af et tilflugtssted for mishandlede kvinder i Cambridge er anarkist og beskriver stedet som værende anarkistisk i sin grundlæggende organisationsform. I Seattle og Boston bliver sundhedsklinikker og kvindeklinikker, som har ført an i kampen mod regeringens system med individuel betaling for hospitalsophold, drevet som kollektiver og indbefatter en hel del anarka-feminister. Både denne kollektive bevægelse og modstanden mod statens foranstaltninger, samt den klare forståelse af, at enhver legitimering af politiet styrker statens undertrykkelse, er udtryk for et opgør med magten. Et opgør som sigter mod at afskaffe autoriteterne.

Skønt mange af de kollektiver, hvori anarka-feminister arbejder, ikke definerer sig selv som anarkistiske, er det tydeligt at

deres organisationsform og deres filosofi er anarkistisk. Et eksempel er tilflugtsstedet for mishandlede kvinder i Cambridge. Kvinderne der opmuntres ikke til at tilkalde politiet eller bekæmpe de voldelige mænd gennem domstolene (en fælles praksis for sådanne tilflugtssteder). Snarere fremelsker man en filosofi om selvhjælp og selvbestemmelse for de kvinder, der kommer til stedet.

Interessen for anarkismen hos de omtalte anarka-feminister kan for en stor del føres tilbage til deres skuffende erfaringer med andre elementer på venstrefløjen. "Jeg vil ikke slås for nogen revolution, som efterlader mig lige så undertrykt og manipuleret som jeg er i dag". Anarka-feministernes følelser deles af mange andre kvinder, ligesom de ikke er ene om at prioriterer samarbejdet med andre kvinder, fordi alle kvinder lider under samme undertrykkelse.

Peggy Kornegger, der bor i Second Wave-kollektivet, beskriver sin udvikling henimod anarkismen på lignende måde: "For mange venstreorienterede var revolutionen enten ensbetydende med at ofre sig, eller den var så mandligt autoritær, at jeg ikke kunne komme i noget forhold til den ("Vi vil have skønhed *efter* revolutionen, men lige nu skal du ud og sælge de her pamfletter"). Udsigten var ikke tilstrækkelig indbydende. "Revolutionen må forbinde det åndelige, det poetiske, det politiske, det seksuelle — fortiden, nutiden og fremtiden. Midlerne må også være identiske med målet". Peggy understregede at revolutionen ikke skulle opfattes som et umiddelbart resultat, hvorved nogen fjernes fra magten og erstattes med nogle andre. Hun ser visionen om revolutionen som en vedvarende proces, som vi allerede er begyndt at leve her og nu.

En stor del af anarka-feministernes arbejde er centreret omkring kommunikation. I Seattle er mange af de kvinder, der laver et blad for kvindelige fanger — Through the Looking-Glass — anarka-feminister. I Baltimore driver en lille gruppe af anarkister og anarka-feminister en anarkistisk skole. Skolen er et slags universitet med forskellige kurser: bl.a. Wilhelm Reich, manuelt arbejde, hvordan man lever i et kollektiv og hvordan man bager brød. Der er også kurser i politisk teori, feminisme og åbne diskussionsmøder om anarkismen. (. . .)

Bogcafer og alternative blade ser ud til at engagere mange anarkistiske kvinder. Butikken betragtes ofte som et aktivitetscenter for de lokale beboere og som en kommunikationscentral.

Et andet felt, hvor anarka-feministerne over en indsats, er boligaktivismen. Man forsøger at skabe en lokal organisering omkring boligerne. Den grund-enhed, som de lokale boligområder udgør, stemmer fint overens med den anarkistiske ide om små grupper med selvbestemmelse. Dette har særlig betydning i byerne på Amerikas østkyst, hvor kampen for rimelige boligforhold hurtigt intensiveres, som følge af, at boligspekulanter ødelægger en mængde billige boliger. (. . .)

Dette, at man lægger vægt på organisere

ANARKI

ring på lokalplanet og understreger at privatlivet er politisk, har rejst spørgsmålet om metoder (eller taktik, hvis man foretrækker den militante jargon). Nogle anarka-feminister er helt klart anti-voldelige og mener, at det er noget centralt i kampen for friheden, at man undgår enhver blodsudgydelse. Andre ser den væbnede kamp som en uundgåelig nødvendighed, selv om de forkaster megen af den militarisme, som traditionelt har karakteriseret sådanne voldelige kampe i Europa og Amerika. Der er dog ingen, der er uenige om at ejendomsretten skal afskaffes som en nødvendig betingelse!

Spørgsmålet om vold er centralt for anarka-feminister i begge lejre, fordi vold i den grad bruges som et middel til at beherske kvinder på. Problemet drejer sig om forholdet mellem mål og midler: Vil brugen af vold i dag give volden videre som arv til den verden, vi kæmper for at skabe? Og hvor megen af den vold, som har karakteriseret fortidens revolutioner, er nødvendig i de nye? Emma Goldman har sammenfattet dilemmaet i et brev:

"Jeg tror stadigvæk, at store sociale forandringer ikke har kunnet finde sted eller kan finde sted, uden at der sker et sammenstød. Når alt kommer til alt, er revolutioner intet andet end de akkumulerede revolutionære kræfters eksplosion. Sådanne eksplosioner er en del af naturen og kommer til udtryk i voldsomme uvejr. Det samme gælder i livet. Enhver forandring af det gamle til noget nyt frembringer voldsomme omvæltninger i vores personlige liv. Og sådanne omvæltninger finder også sted i verdens sociale og økonomiske liv. Men jeg er kommet til den slutning, at mængden af vold i en revolution fuldstændig vil afhænge af, i hvor høj grad de revolterende kræfter har forbedret sig — af graden af indre forberedelse".

Oversat fra "Open Road", Fall 1977
af Michael Helm.

Kopier af de i artiklen nævnte artikler kan fås ved at skrive til: Revolting Women. PO Box 46571, St. G, Vancouver, B.C. Canada.

Mandebevægelsens teatergruppe har siden februar opført "Hold om mig hele natten" ved forskellige lejligheder. Det er et stykke om manden og hans sexualitet, som viser nogle typiske konflikter. Vi bringer først Erik Thygesens anmeldelse, der undervejs fortæller om stykkets indhold. Redaktionen så stykket og snakkede med teatergruppen om det, om publikumsreaktioner og meget andet. Dette interview bringer vi efter anmeldelsen

Erik Thygesens anmeldelse af "Hold om mig hele natten" i Nyhedsmagasinet

"Hold om mig hele natten", hedder stykket — og det, der skal holdes om, kærligt, er en pik — for nu at blive i den dagligdags sprogbrug, som stykket betjener sig af.

Stykket er ikke frygtelig indviklet: Det indeholder een enkelt samtale mellem en 25-årig enlig mand og hans pik.

Manden har det ikke for godt med sig selv: Det er sent på natten. Han ligger uroligt i sin seng. Han kan ikke falde i søvn. Han har onaneret et par gange, alene i håbet om at anstrengelserne og udløsningen vil udmatte ham i en sådan grad, at han vil kunne falde i søvn — og gennem søvnen flygte en smule fra sine personlige problemer, som først og fremmest er af sexuel karakter.

Han føler sig i bund og grund utilstrækkelig sexuelt. Han forsøger at onanere sig frem til endnu en udløsning og endnu en udmattelse, der kan ramme ham som et kolleslag for panden, så han kan sove. Han lukker øjnene, forestiller sig nogle pornografiske situationer. Men det nytter ikke: Han kan ikke få erektion en gang til. Pikken gør oprør og bliver til en

person, der springer ud af sengen og konfronterer ham med ham selv og hans måde at forholde sig til pikken og dermed til sin egen sexualitet på.

Samtalen kommer vidt omkring og indeholder bl.a. en kort sexuel biografi, omfattende de to samtalepartners fællesoplevelser: Fra skamfølelsen omkring onanien i pubertetsårene og frem til en hel stribe ydmygende oplevelser med al for tidlig sædafgang og ligefrem impotens under forsøg på at opbygge rimelige forhold til kvindelige bekendtskaber.

Samtalen mellem manden og hans kønsorgan tager en masse spændende retninger. Retninger, som det er af største og allermest påtrængende betydning at få behandlet og diskuteret for det helt store flertal af danske mænd efteråret 78:

Angsten for ikke at kunne præstere det rigtige og kunne præstere det godt og effektivt nok i forhold til kvindelige samleje partnere. Angsten for homosexualitet, som slår igennem ikke kun som angst for andre mænds kroppe, men også som angst for ens egen krop.

De to samtalepartnere behandler indgående den kropslige selvforagt, som nok er danske mænds største problem i sexuel sammenhæng, og som gør det så vanskeligt for os at fungere bare nogenlunde afslappet, både i forhold til os selv og til

sexualpartnere. Og samtalen handler om angsten for at komme i bund med en personlig analyse af, hvad kroppen kan bruges til, at komme i bund med snakken om, at mandlig sexualitet er så meget andet og mere end blot det at kunne få udløsning på et ikke alt for forkert tidspunkt.

Det kan nok i referat lyde en smule absurd med en mand i dyb samtale med sit eget kønsorgan. Det er ikke absurd i Mandebevægelsens teatergruppes udførelse af samtalen, som oprindeligt er skrevet af den amerikanske dramatiker Daniel Rudman, men som iøvrigt er overflyttet til danske forhold.

Vi er ikke vant til, at mandlige seksualproblemer diskuteres særlig åbenlyst. Som regel behandles disse mere intime sider af tilværelsen ihvertfald i disse år fra et kvindesynspunkt.

Et stykke som "Hold om mig hele natten" vil for såvidt også være utænkeligt uden kvindebevægelsen og de spekulationer, som samme kvindebevægelse har sat igang hos temmelig mange mænd.

Mandebevægelsens teatergruppe har valgt at gennemføre spillet nøgne, hvilket også er det eneste realistisk rimelige. Sensationen i det er hurtigt overstået, vil ihvertfald hurtigt være det for de fleste mandlige tilskuere. En kvindelig publikummer bemærkede efter den forestilling jeg så, at hun sådan set ikke havde hørt så meget af samtalen mellem skuespillerne — de nøgne mandlige kønsdele havde været for distraherende. På den anden side havde det været en fantastisk oplevelse for hende at blive bragt i en situation, hvor hun kom til at betragte mænd som ting, som genstande, som seksuelle tilbud på en scene — den måde, hvorpå mænd som oftest — ihvertfald efter hendes opfattelse — betragter kvinder. Denne reduktion til genstand, til seksualobjekt,

som er hele grundlaget for kvindeundertrykkelsen. Det havde været hele oplevelsen for hende. Hun havde lært noget om sig selv og sine egne funktioner i forhold til mænd af dette stykke, ligesom jeg er overbevist om, at de fleste mænd vil lære en masse om sig selv af denne forestilling.

Det er vigtigt at få et forhold til sine egne kønsdele, ikke kun som et tilfældigt erobringssinstrument, men som en følsom og udtryksfuld del af kroppen. Det er en af de få farbare veje, hvis man er interesseret i, at ens intimere forhold til andre mennesker skal være præget — ikke af dominans, ikke af underkastelse — men af et frit og åbent samspil.

Samtale efter en forestilling med mandebævegelsens teatergruppe om deres stykke "Hold om mig hele natten"

Deltagere:

Teatergruppen: Paul, Bo, Tor

Redaktionen: Anne-Birthe, Pia, Ole Hans-Otto

— *Hvor mange gange har I opført stykket og hvor?*

Paul: — Vi har opført det ude i Mandehuset to aftener i marts. Og vi har lavet det til et seminar, som Mandebevægelsen holdt i Kolding. Vi har gjort det på EFG i Roskilde, på St. Restrup Højskole . . .

Bo: — Og for de biologistuderende på universiteter. Og der fik vi ikke lov til at komme. Det kom op i rektoratet. Det var blevet nævnt i Politiken, og så blev der pludselig forbud mod, at de skulle vise det.

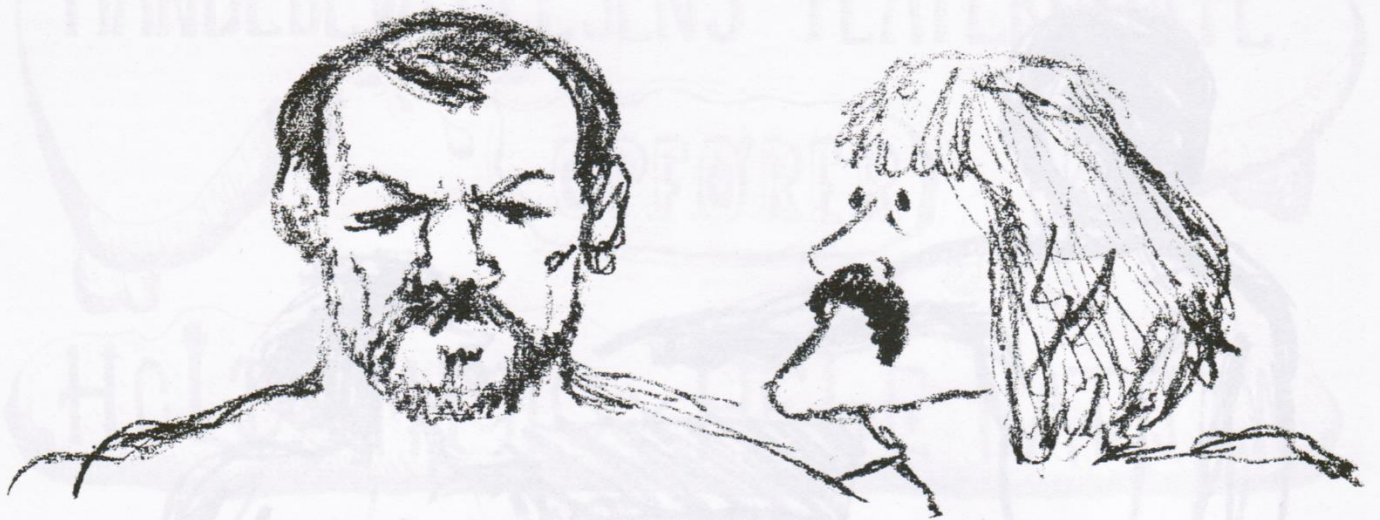
— *Hvorfor?*

Bo: — Det var for kontroversielt på en eller anden måde.

— *Hvordan argumenterede de for det?*

Bo: — Det var noget med at det var ikke studierelevant. Men så viste vi det for zoologerne. Vi kom over i et andet auditorium og spillede nede i et hjørne i al hemmelighed.

Paul: — Vi har spillet for danskstuderende på universitetet i foråret. Vi har tidligere spillet her i Stengade 30, hvor vi bl.a. havde det store interview i Ekstra Bladet. Det medførte, at der kom mange

til de to opførelser, vi havde her — så mange, at vi måtte lave extra forestillinger begge dage.

— *Det har altså været offentlige forestillinger. Det vil sige, for både kvinder og mænd.*

Paul: — Ja, undtagen de to gange i Mandehuset og den ene gang på seminar.

Hvordan reagerer tilskuerne?

— *Har reaktionerne været forskellige, når der kun har været mænd, og når der har siddet kvinder blandt tilhørerne?*

Paul: — De aftener, hvor vi har haft mændene for sig har været enormt stillestående. Det har været meget svært at få mændene igang med at snakke. Også selv om det har været i Mandebevægelsen inde i vores eget hus. Jeg oplever, at det er kvinderne og nogle få mænd, der er med til at starte debatten.

— *Hvordan har folks oplevelse af stykket været?*

Bo: — Reaktionerne har spændt lige fra oplevelsen af, at stykket handlede om søvnløshed til, at det handlede om at det med seksualiteten slet ikke kan fungere.

Paul: — Folk har haft svært ved at finde ud af, hvad der foregik i begyndelsen. De troede, at det var to bøsser. Der gik et stykke tid, før de fandt ud af sammenhængen. Så snakkede vi lidt om, hvad der egentlig sker der i starten, og der var nogle der sagde, at vores nøgenhed var meget provokerende, det var lige op i synet på dem. Så kan man jo tænke den anden vej rundt: er det så på grund af vores nøgenhed hed, at de ikke hører, hvad der sker i starten. De ser måske to fyre, der siger noget til hinanden — og hvis to fyre er sammen, så er de bøsser. På andre måder kan mænd ikke være sammen i manges forestillinger.

Nøgenhed og bøsseskræk

— *Hvordan er reaktionerne på nøgenheden?*

Bo: — Ja, den spænder også vidt. Der var nemlig nogle, der engang sagde, at de folte sig fastlåst, af at vi spiller det nøgne og at de slet ikke kunne koncentrere sig om stykket i begyndelsen — og så var der

en kvinde, der sagde, at hun havde simpelthen ikke på noget tidspunkt kunnet koncentrere sig om stykket — og at hun egentlig havde syntes, det var en mærkelig oplevelse at være voyeur til det her. Se på mænd på den måde. Det havde hun aldrig været ude for før.

Paul: — Og så sagde hun i samme åndedrag, at havde det været kvinder, der havde lavet det her stykke, så ville det være blevet en lukket forestilling i Kvindehuset. De ville aldrig kunne gøre det for et blandet publikum, fordi de virkelig ville føle sig som objekter . . .

— *Men hvordan har I følt det at skulle spille nøgne for et meget forskelligt publikum?*

Paul: — Vi har snakket noget om det, og der er selvfølgelig noget exhibitionisme i det, men det er ikke det der er drivkraften, det er simpelthen stykket. Det kan simpelthen ikke fremføres med en pyjamas på, umuligt!

Bo: — Vi syntes det var det eneste naturlige. Vi havde snakket om, at man kunne bygge en eller anden pik med to huller til øjne eller sådan noget. Men det gik vi meget hurtigt væk fra, det ville være helt unaturligt. Det måtte være to nøgne mænd der lå der. Og så har vi oplevet, at vi var så koncentrerede om at huske, hvad vi overhovedet skulle sige, at den nøgenhed føler jeg ikke er bevidst for mig, når det foregår for mig. Den er først bevidst i det øjeblik det er slut. Så lægger jeg mærke til det: Gud, nu står jeg her, ikke! Nu er jeg jo ude af rollen.

— *Der er jo ikke nogen særlig visuel forskel på jer. To nøgne mænd, der symboliserer to sider i vild konflikt. Jeg synes ikke, det er så underligt, hvis folk får det indtryk, at det er to bøsser, der ligger sammen.*

Bo: — Nej, men jeg synes ikke, det gør noget, at man leger lidt med den der usikkerhed om, hvad det egentlig er.

Paul: — Også for at røkke lidt ved deres forestillinger om, hvordan mænd kan være sammen.

— *Bøsseskræk, det var debatten jo også udtryk for.*

Paul: — Helt sikkert. Der var bl.a. to fyre, der sagtens kunne klare deres pro-

blemer selv, sammen med kvinder.

Bo: — Jeg kan fortælle i den forbindelse, at jeg havde en mærkelig reaktion en dag på mit arbejde. Det er på en skole. En dreng fra femte-sjette klasse, som jeg slet ikke kender, kommer hen og siger: Er det ikke dig, der hedder Bo Jønsson? Jo, det var det, men hvad han så hed? Ja, det vidste han snart ikke om han ville sige, for jeg gik jo og lavede sådan noget frækt noget. Jeg tænkte, hvad satan er det nu for noget, jeg har lavet? Så sagde han: Jeg har jo læst om dig i avisen. Jeg tænkte at det var sgu et underligt tidspunkt, men nu havde han åbenbart taget sig sammen. — Ja, du havde ligget sammen med en anden fyr på et billede, og det var sådan noget bøsseri — fy for satan! Jeg havde det virkelig mærkeligt efter at han havde sagt det, for så forsvandt han bare. Det er helt klart, at når man laver sådan noget, så må man være bøsser. Det er vi osse, men om det er derfor vi kan spille det, ved jeg ikke.

— *Jeg synes, at stykket i det hele taget stopper meget inden denne problematik. Jeg mener, der er tale om, at han kan lide sin egen krop, han danser tæt ved discjockey'en. Men så kommer pigen forbi og så skal han altså vise, at han er en rigtig mand. Der er det, at pikken siger "stop — det er forkert — sådan er din natur ikke!". Men den tråd bliver ikke taget op. Hvis stykket havde været tyve minutter længere, så havde man måske nået frem til, at du skal prøve dine homoseksuelle muligheder.*

Bo: — Det er jeg helt totalt uenig med dig i. Det synes jeg slet ikke er problematikken i det her stykke. Jeg synes ikke det er spørgsmålet om, at det er en heterofil mand eller det er en bøsse. Det er spørgsmålet om at opleve sin egen seksualitet, uanset hvem den er rettet imod. Hans problem består i, at han er typefixeret og den type kender man nok i begge verdener, ikke? Det at hovedet, krop og følelser ikke harmonerer, den kender man nok i begge verdener. Derfor synes jeg heller ikke, at det er et typisk heterofilt stykke, som nogle sagde.

— *Er det primære ikke hans egen lystfølelse, simpelthen?*

— Jo, simpelthen at erkende sin egen seksualitet og begynde at nyde den. Så er det ligemeget hvilket menneske den er rettet imod.

Bo: — Jo, der er hele den sentens med, at han siger: Du ville måske hellere have, at jeg stak dig op i en mands røv. Og så siger pikken, at det kunne da godt være. Altså, det kunne være en mulighed, ikke! Men at det ikke som sådan er løsningen.

Hans-Otto (red.): — Jeg synes også, man skal være forsigtig med at lægge den homoseksuelle oplevelse ind som den eneste løsning på den mands problemer. Så er det muligvis løsningen for den mand, men så er der alle de andre mænd tilbage, som gerne vil have et forhold til kvinder, men hvor det bare kokser på grund af sådan nogle ting, som det der sker i stykket. Så ville stykket ikke fortælle noget om det, men kun om, at mænd har altså nogle homoseksuelle muligheder, som de burde opdyrke. Jeg synes det er mere spændende i det øjeblik, stykket gør opmærksom på, at der også er nogle muligheder for seksualitet og følelser over for mænd, men at det kun er en del af mænds muligheder. Forholdet til kvinder bliver hverken mere eller mindre problematisk af, at man siger, at nu kan mænd altså være sammen seksuelt. De får en anden dimension i deres liv, men de får ikke løst problemet om, hvordan man kan være sammen med en kvinde på en rimelig og givende måde.

Ole (red.): — Jeg tror bare, det er meget vanskeligt for en mand af den type, vi så i stykket, at få et andet forhold til kvinder uden at gå vejen rundt om en homoseksuel oplevelse. Jeg tror ikke, han skal blive i den. Jeg tror ikke, vi skal lave de der skarpe båse, denne adskillelse mellem at være bøsse og være heterofil. Det er relativt vigtigt at have begge oplevelser for at komme ud af det dilemma, personen var i.

Bo: — Jeg ved det ikke helt, for han omtaler ikke på noget tidspunkt at han føler sig tiltrukket af mænd, og det må ligesom være en forudsætning, ikke? Det kan vel ikke være sådan, at han siger: Jamen, det kan ikke fungere med kvinder, så skal jeg prøve med mænd! Hvis han ikke føler en seksuel tiltrækning mod andre mænd. Så vil det være en forkert løsning for ham.

Usikkerhed og selvhad

— Hvorfor tror I, han lider af for tidlig sædafgang?

Tor: — Nervøsitet og usikkerhed over for situationen. Men den er skabt udefra. Han er fremmed over for sig selv på grund af normerne: Han skal kunne klare en pige. Og det bliver han så nervøs over. Han kan slet ikke finde ud af, hvordan han skal forholde sig over for en kvinde i en sexuel situation, og det ender med at han bliver så overophidset. Jeg har selv oplevet den situation.

Hans-Otto (red.): — Det er vel også vigtigt at lægge mærke til, hvad pikken siger om, at Ego egentlig slet ikke kan lide de kusser, som han vil jage pikken ind i. At han egentlig er usikker og bange for dem, men den skal nu altså op, for sådan gør man i den situation.

— Den jargon synes jeg var lidt kvindedefjendsk?

Tor: — Det er der nogle rødstrømper, der har været inde på.

Bo: — Jeg synes ikke det var decideret kvindedefjendsk — jeg synes mere det var et udtryk for, at han egentlig var bange for de kvinder. Han var bange for ikke at kunne leve op til rollen som mand. Jeg tror ikke det var et had, han lagde over på kvinderne. Jeg tror mere det var et selvhad, fordi han ikke kunne slå til.

— Det var en ydre tvang, som sagde, at sådan handlede man i den slags situationer.

Paul: — Det lå han meget klart under for.

— Mener I, at det er karakteristisk, at det er bøsser, der spiller sådan et stykke?

Paul: — Jeg har ikke noget svar på det.

— Bøsser vil som regel gerne op på de skrå brædder og underholde.

Paul: — Ah, nej, skal vi nu have den rolle?

— Men I er så afslappede, at I kan gøre det? At I kan ligge her, to mænd! Så er spørgsmålet, om det er karakteristisk for bøsser, at de er så afslappede at de kan gøre det? Hvad med dig?

Tor: — Jeg havde den der konflikt med mig selv netop med at stå på de skrå

brædder uden tøj på. Og derfor sagde jeg nej, det har jeg ikke lyst til. Der er en masse ting jeg ikke har været igennem med mig selv, fordi jeg er så ung. Men Bo og Paul gjorde det, og det syntes jeg var helt fint, og så satte jeg mig på det andet. Min konflikt gik på, hvordan jeg ville reagere under og efter stykket, og det kunne jeg ikke overskue.

— Har du ændret holdning undervejs?

Tor: — Ja, noget har jeg. Jeg tror, at en anden gang vil jeg ikke føle det helt store. Nu er der også sket en hel masse i løbet af den tid vi har spillet. Og jeg er i en periode, hvor der sker mange ting.

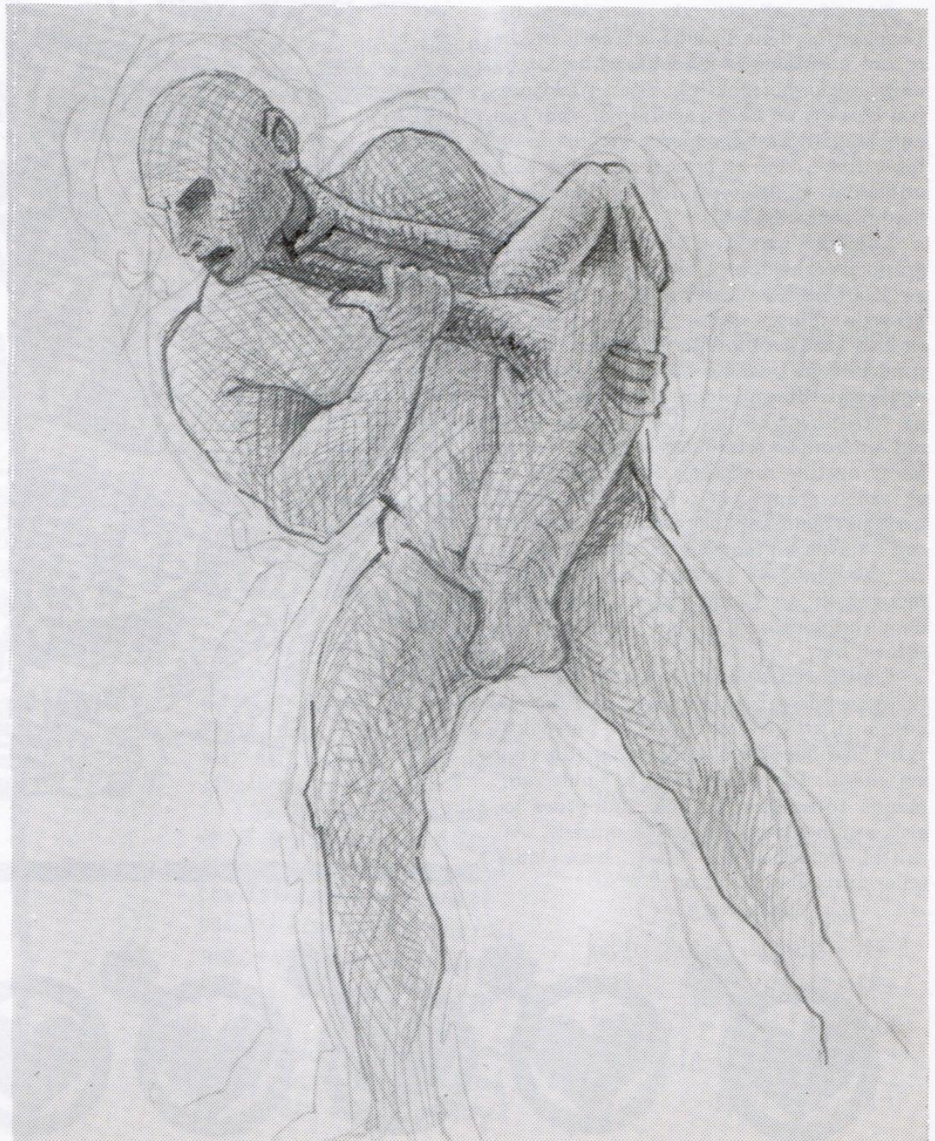
— Har I oplevet, at mænd er blevet klogere af at have set dette stykke, at der er kommet en udvikling i gang?

Bo: — Invertfald har vi kunnet se på de introduktionsmøder, der har været i foråret: Der var mange der kom på baggrund af at de havde set dette stykke, så et eller andet sker der. De synes, at der er sgu et eller andet jeg må snakke med andre mænd om.

— Er det normalt, at I drager Mandebewægelsen ind i diskussionen? Er det noget, I gør bevidst?

Paul: — Ja, bevidst, fordi det er også en del af det, vi laver.

✱

BØRN - DET FØRSTE ÅR

"BØRN DET FØRSTE ÅR", bd. I og II, ialt 440 sider.
Forlaget Tiderne skifter, 1978.

Bogen beskriver problemerne omkring graviditeten og den første tid med barnet. Første bind hedder "Graviditet, fødsel og barsel". Her har fødselspædagogen Lise Loft og jordemoder Hanne Nielsen meget pædagogisk og oplysende skrevet om alle aspekter af graviditet og fødsel. Med titlen "At blive forældre" beskriver andet bind gennem mange bidrag de sociale og psykiske sider ved at få et barn — og ser samtidig problemerne i samfundsmæssig sammenhæng.

Jeg ville ønske, at ihvertfald bd. I havde eksisteret, da jeg skulle føde. Ganske vist gik jeg til fødselsforberedelse i Kvindehuset og havde stort udbytte af det, men bogen ville have været god at slå op i, når man blev i tvivl om vejtræknings-teknikken eller endnu en gang ville repetere fødselsforløbet.

Inddelingen af stoffet i dette bind er god; især den udførlige indholdsfortegnelse gør bogen nem at slå op i. Sproget er letlæst, og forskellige kvinders fødselsberetninger gør i sammenhæng med det teoretiske stof hele teksten nærværende.

Da jeg skulle føde følte jeg mig godt forberedt og glædede mig enormt til at opleve fødslen sammen med Hans-Otto. Men sådan skulle det ikke gå: Jeg blev en af dem, der oplevede den tekniske fødsel, som endte med kejsersnit. På trods af uendelig taknemmelighed over en vel-skabt datter sidder der lidt skuffelse tilbage. Dels over ikke at have født "rigtigt" men dels især fordi angsten for en gentagelse er svær at bearbejde. Bogen kunne godt have været mere udførlig om de komplikationer, der kan komme, idet reel viden giver den bedste baggrund for at bekæmpe angsten. Heller ikke afsnittet om for tidlig fødte børn forekommer udførligt nok. Denne komplikation er virkelighed for mange, bl.a. på grund af samfundsbestemte forhold, og det medfører store praktiske og følelsesmæssige problemer.

I denne forbindelse er det vigtigt at understrege vigtigheden af også efter fødslen at få snakket med andre kvinder om sine oplevelser. Jeg har ihvertfald fortrudt, at jeg ikke tog mig tid til det. På hospitalet får man nemlig kun svar på spørgsmål, undertiden endda ret ufyldstgørende. Sin mand (eller en anden der har deltaget i fødslen) kan man få en god snak med, også megen støtte. Men han har ikke oplevet det på sin krop — det har kun andre kvinder!

Sidst bør det nævnes, at dette bind også rummer en beskrivelse af en Leboyer-fødselsforløb.

Fra bind II vil jeg især fremhæve Mette Starch's afsnit om sociale rettigheder og pligter i forbindelse med graviditet og fødsel. Sjældent ser man love udlagt så forståeligt, samtidig med at Mette Starch anlægger en kritisk synsvinkel. Den eneste ulempe, som forfatteren selv gør opmærksom på, er at afsnittet hurtigt kan blive forældet og dermed gøre mere skade end gavn.

Resten af andet bind er mere problematisk. Som Ase Lading skriver i forordet, er det svært at finde linje og sammenhæng. De fleste bidrag er gode hver for sig. Men skuffet blev jeg over et afsnit om sundhedsplejerskernes arbejde, skrevet i en så pædagogisk form, at det nærmest taler ned til læseren. Et forslag om at lave mødreklubber synes jeg er mægtig godt.

Flest ubesvarede spørgsmål er der i forbindelse med de indlæg, som beskæftiger sig med den psykologiske side af det at få

et barn. Derfor springer manglerne mere i øjnene end afsnittenes kvalitet. Her henvises læseren til at benytte litteraturhenvisningerne, som vil give udførlig besked.

Først og fremmest en glimrende bog — god at få forstand af — god til at bringe følelser på plads med — god til at minde os om de forhold i samfundet, som gør det at skulle have børn, og leve med dem, så uværdigt kompliceret, undertiden fortvivlende.

Lisbeth Holager

Et kejsersnit - oplevet i venteværelsets tomhed - nedskrevet på en Irma-bon.

29/1-75

Kl. 22³⁰

Kan Susse.

Det gør på størkt Pludselig begyndte alle at løbe rundt efter en vel tilrettelagt plan, som jeg ikke kendte.

Ellers var det gået så godt - jeg mener: som man kunne ønske sig overhovedet. Du bed tanderne sammen og smilede - ligesom det sidste, hvor det trak så lange ud og tingene skete så hurtigt.

Egentlig havde vi jo været en gang forinden med, at der skulle ske noget i aften - tidligt ud på natten og måske ville vi bare blive endt hjem igen.

Men så travede vi jo op og ned ad gangen i en times tid - og så kom der gang i sagen.

Du blev lagt i seng og kl. 20 blev du flyttet på fødselstuen. Og udvalget gik godt, til du nåede 6-7 fingal så hjælp det ikke længere, selv om der var mange og kraftige vær.

En overgang var vi i en bekymret over hjerte-lyden fra barnet, som blev så artet i stedet for at give udslag under værre. Men i løbet af 5-10 min. blev det "normalt" igen. Hvad betyder denne pause?

Så begyndte de at snakke om at tage barnet ud, at tage blodprøver og sekerne blod fra blodbanken - og snart var det klart, at det ikke var nogen vej uden om kejsersnit.

Kl. 02⁰⁰

Ovenstående skrev jeg i venteværelset, mens operationen stod på, for dog at tage mig noget

til. Det blev afbrudt kl. 22³⁰ da sygeplejersken stak hovedet ind og sagde "Tillykke - det blev en pige, og hun er så dejlig" - og på vej ned ad gangen: "Det gik godt, og begge har det godt".

Og inde på stuen: "55 cm lang og 3500 gr. Og der i sengen:

Hende. Så fin i ansigtet Over det hele. Og små rymkede fingre - "vasker kønehænder", som de kaldte det.

En hel time sad jeg med hende, mens du lå til dig selv. Hver gang jeg så hende, så jeg vel nok gjort hende rolig, så knyttede hun hovedet til enderne et øjeblik, af hvilke hun lavede så mange.

Og så kom du. Og så hende.

Og nu sidder jeg her i køkkenet, bløst i hovedet af alt det der skete, træt - men lykkelig uendelig lykkelig for hende - og for dig. H.O

Feministisk Selv- forsvar

For fire år siden, mente kvinder fra Kvindehuset, at det var på tide at lære mere om deres egen krop og i forbindelse hermed at lære at forsvare sig selv. Efter at have givet privatkurser i Kbh., Roskilde, Albertslund, Århus og Hillerød, satte disse fire kvinder sig sammen og skrev en bog: "Feministisk Selvforsvar".

Der bliver grebet fat i din cykel

"Desværre oplever vi en chokerende stigning i antallet af voldshandlinger mod kvinder. Vi oplever også, at det er muligt for os at forsvare os, at vi kan få selvtilid og lære at anvende vores styrke. Vi lærer, at vi ikke behøver være bange." (s. 4).

Sådan begynder bogen "Feministisk Selvforsvar" og et samarbejde mellem Patricia Baker (text), Lene Akerlund (photo), Ulla Grevesen (tegning) og mange andre har gjort bogen mulig.

Tre hovedelementer:

Bogen har tre hovedelementer: 1) at lære sin krop at kende, 2) at lære psykologisk selvforsvar, 3) at lære den fysiske selvforsvars teknik. Bogen gør opmærksom på, at det i vores samfund er nødvendigt at lære vores krop at kende på en ny måde. Den eneste måde at angribe myten om kvinders svaghed, om at vi reagerer langsomt og ikke kan anvende vores krop på en ordentlig måde er, at vi lærer vores styrke, balance og hurtighed at kende.

"Feministisk Selvforsvar" starter med at vi lærer at kende og opleve vores krop i bevægelse på en ny måde. Vi kan lære vores krop at kende ved at forstå principperne i dens bevægelser, dvs. at holde balancen, når nogen forsøger at vælte os, at bevæge os hurtigt i alle retninger og at kende de stærke og svage kropstillinger. Da vi kun har haft få muligheder for at udforske dette kendskab til vores krop, har vi meget lidt fornemmelse af vores potentielle kraft og styrke. I undervisningen har vi erfaret, at denne form for udvikling af vores fysiske muligheder er af stor betydning for, at vi kan opleve os selv helt og fuldt som kvinde" (s. 4).

Men vi får tit spørgsmål som: "Er kvinder lige så stærke som mænd?" Ud fra bogen kan vi sige, at det måske er på høje tid at definere styrke lidt anderledes: "Almindeligvis anses styrke for at være det samme som råkraft, dvs. evnen til at flytte en tung genstand. Denne form for styrke har kvinder ikke brug for, vi er mere interesserede i at lære om styrkens principper, om hvordan vi kan koncentrere og målrette vores kraft. Selv en meget stor råkraft kan intet udrette, hvis den spredes, mens en svagere kraft, som koncentrerer på den rette måde, kan være særdeles virkningsfuld." (s. 5). Kvinder vil ikke længere være ofre for vold og voldtægt. De gør op med myten om den fysiske svage kvinde og lærer at forsvare sig mod voldsmanden.

Den psykologiske side af sagen:

Selvforsvar er ikke kun et spørgsmål om at lære kroppen at kende på en ny måde eller lære om fysiske teknikker — den psykologiske side af sagen er absolut lige så vigtig. Vi er jo opdraget til, at vi skal være så søde, at kvinder er fysisk svage, at kvinder ikke kæmper og ikke forsvare sig aggressivt. Den barriere må kvinderne se at komme over, sådan at de ikke blokerer psykisk, når de står over for uønskede tilnærmelser. "Denne opdragelse påvirker os psykisk i en sådan grad, at vi ikke kan beskytte os selv, når vi trues: Vi må arbejde os frem til en selvpfattelse der siger, at vi er værd at forsvare, og vi må lære at tro

Skub cyklen over mod angriberen og flygt — løbet er vores mest effektive våben

på os selv. Vi har brug for hinandens støtte og opmuntring for at være psykisk parate til at foretage os handlinger, der er i modstrid med gennemsnitskvindens livserfaring. At lære fem. selvforsvar er også at overvinde de mekanismer, som låser os fast i vor stivhed, vi må lære at overvinde angsten for at slå, være i stand til at blive slået, bruge vores kroppe med styrke og mærke, hvordan andre kroppe reagerer stærkt på os." (s. 4-5). Når kvinder er udsat for voldtægt består deres første reaktion ofte i, at de bliver bange. Heri ligger den første forhindring for at klare situationen. Det er i sidste ende hans eller hendes liv, det gælder. Manden tager ikke hensyn til kvindens helbred, derfor kan det ikke nytte, at hun tænker på at tage hensyn til hans. Voldsmanden står i den stærke position, fordi det er ham, der har planlagt overfaldet.

Røverier og sexistiske angreb:

I vores bog deler vi angrebene op i to kategorier: røverierne og de sexistiske angreb. Ved et roveri er det den bedste fremgangsmåde, at lade tyven løbe med tasken. Det er jo erstattelige genstande, og vi tilføjer: løb, så snart, han har fået den.

De sexistiske overgreb deler vi igen op i to grupper: det psykologiske og det fysiske. Vi møder næsten allesammen det psykologiske sexistiske overgreb hver dag i form af spøgefuldheder eller irriterende situationer, hvor mænd krænker os på en nedladende måde. Mange kvinder affærdiger disse situationer som betydningsløse, men når den psykologiske sexismen afsløres med undskyldninger som: "det

spiller jo i virkeligheden ingen rolle", så er der stor risiko for, at det bliver næsten umuligt for os at mobilisere vores ressourcer, hvis vi står overfor et mere alvorligt fysisk angreb.

Mens vi snakker om fysiske angreb: den mest aktive selvforsvarsteknik er at undgå at komme i en situation, hvor et overfald kan finde sted. For os gælder det om at være vågne og parate til at forsvare os, hvis det bliver nødvendigt. Næst efter undgå situationen, er det at løbe, den bedste forsvarsteknik. Hvis der er mulighed for at løbe i mere end en retning, så skal man vælge den, der vil overrumple manden mest. Også råbet er et godt psykologisk våben, der virker overraskende og fortæller angriberen, at vi har selvtillid. Desuden vil han blive bange for, at andre har hørt det og vil komme til hjælp.

Selvforsvar kan ikke læres ved bare at læse en bog om det, men der er en række greb, som alle kvinder kan udføre, hvis de kender dem — og hvis de kan komme over den psykologiske barriere, der hedder, at kvinder ikke volder andre smerte.

Undervisningen:

Nu foregår undervisningen i Kvindehuset i Gothersgade 37 i Kbh., — men der er slet ikke plads nok, og selv om det er temmelig dyrt, står der over 200 kvinder på venteliste. Det er en af grundene til at vi har lavet bogen. En anden grund er, at vi med bogen håber at skabe så megen interesse for sagen, at der kan blive muligheder for at uddanne flere instruktører, få bedre egnede lokaler og komme ind under fritidsloven — og ikke mindst at der kan etableres kurser rundt om i lan-

det. Kvinder i Jylland og på Fyn er jo ligeså udsatte for voldshandlinger som kvinder i Kbh. — men hva' hjælper det dem, at der findes et overtegnet kursus i Kvindehuset?

Hidtil har vi fået "nej", når vi har søgt om at komme ind under fritidsloven, men vi har ikke opgivet håbet, bl.a. har vi dannet en "Foreningen til selvforsvar for kvinder", som arbejder for, at vi kan få statens velsignelse til at komme under fritidsloven.

Selvforsvar er ingen livsforsikring mod vold mod kvinder — men begyndelsen til det. At lære effektivt selvforsvar er ikke kun et spørgsmål om at kunne bruge kroppen. For kvinder er det vanskeligt at overvinde den psykologiske barriere, fordi vi er bange for at blive slået og bange for selv at slå. Vores opdragelse og samfundets magtforhold og patriarkat har forhindret os i at udvikle kroppens styrke og lære at slå.

"Feministisk Selvforsvar"

100 sider, stort format, ca. 250 illustrationer. Demos, 69,30.

*foto: lene Åkerlund
tegn.: ulla Gravesen
tekst: patricia Baker*

Statens familierolle

Kernefamilien i småhandelskapitalistklassen vokser frem mellem 1500-1700 århundredet i England. I Danmark indtil 1870-90. Ved 1700 tallet i England opstår storkapitalen der er vokset op bl.a. gennem investeringer fra handelskapitalisterne og opfindelser, som dampmaskinen, osv. Det er omkring 1700 at der både er kapital og teknologi nok til, at storkapitalen sætter industrialiseringen igang.

Det er denne industrialisering i arbejderklassen der er den primære årsag til at slægtskabsbåndene brydes ved at barn, kone og mand opnår en vis økonomisk uafhængighed af slægtsbåndene. Vandringer fra land til by støtter denne udvikling. Men samtidig skaber industrialiseringen kolossale sociale problemer der både rammer arbejderklassen og kapitalisterne. Under højkonjunktider f.eks. vil kapitalen p.g.a. mangel på arbejdskraft også støtte arbejderne via staten i at bedre sundhedstilstanden. Men staten griber kun ind, når den er presset til det enten af arbejderklassen gennem politisk uro eller af kapitalen, hvis den er relativ stærk nok til at kræve det. Staten er altså et redskab for 2 klasser. Om den i en given situation støtter den ene eller den anden klasse afspejler styrkeforholdet mellem disse 2 klasser i den pågældende situation, såfremt der altså ikke er tale om specifikke fælles klasseinteresser. På samme måde overtager staten familiefunktioner, hvis industrialiseringen kræver det.

Det er altså helt forkert at tro, at det primært er staten der er årsagen til kernefamilien. Den er hverken det ene eller det andet, men blot et redskab for den stærkeste af to parter i en given situation. Historisk er kernefamilien opstået samtidig med og p.g.a. industrialiseringen, men som nu gennem statens fortsatte overtageelse af familiefunktioner (bortset fra midlertidige kriser) faktisk truer med at gøre kernefamilien overflødig. Krisen skaber et kortvarigt behov for at vende tilbage til en forældet borgerlig familief orm — dvs. kernefamilien — som vil skabe et behov for at tilspidse undertrykkelsen af homoseksuelle. Homoseksualitet truer kernefamilien ved at være et alternativ til denne.

En bøsse/lesbisk aktion

For at gøre op med dette er det efter min mening bl.a. nødvendigt for os at tvinge alle forlag til at indføre kommentarer i alle nye udgaver af de relevante tekster for at gøre læserne opmærksomme på denne dekadence i klassikerne.

Vi kan starte med at kontakte Politisk Revy og få dem til at love os at der bliver en tilstrækkelig og tilfredsstillende kommentar i den næste udgave af Engels' bog "Familiens, privatejendommens og statens oprindelse". Det bliver muligvis svært at få "Tiden", DKP's forlag, til at indføre kritiske kommentarer i den anledning, men vi må gå lige på og hårdt over for alle venstrefløjens og andres udgivelses. Iøvrigt synes jeg ikke at Wilhelm er offensiv nok — Engels var anti-homoseksuel uanset hvordan og hvor godt det bortforklares. Ingen undskyldninger, please! Det er ikke nødvendigt, at beskytte de døde revolutionære — de skal nok "overleve" alligevel.

Årsagen til anti-homoseksualitet

Årsagen til den etablerede socialismes anti-homoseksualitet skal naturligvis ikke alene søges i den socialistiske teori. Bøsse/lesbisk fjendskab stammer fra noget mere konkret, som f.eks. fortidens behov for stor befolkningstilvækst, fra forhold i kernefamilien og fra kapitalens behov for en hierarkisk samfundsorden, hvor lesbiske og bøsser er en af mange grupper på bunden eller på en eller anden måde "udenfor". Men vores forhold til den marxistiske venstrefløj nødvendiggør, at vi renser hele den socialistiske teori for al anti-homoseksualitet, hvis vi skal overleve i det "socialistiske" samfund.

Peter Schmidt

Marx, Engels og bøsserne — en kommentar

Det er meget tiltrængt og god seksualpolitisk historieforskning Wilhelm von Rosen præsenterer os for i sidste nr. af Seksualpolitik. Jeg er selv af den opfattelse, at uden denne forskning vil det næsten være umuligt, at vinde den marxistiske venstrefløj i en reel støtte til homoseksuel frigørelse.

Den seksualpolitiske historie- og teorkritik skal videreudvikles. Wilhelm skal have ros for sit bidrag der efter min mening er et påtrængt stykke pionerarbejde. Selv ønsker jeg at støtte denne udvikling ved følgende kritiske bemærkninger:

Fordi den marxistiske venstrefløj også er alt for autoritetstro har den marxistiske teori desværre en stor ukritisk og ubevidst indflydelse specielt der, hvor den har med homoseksualitet at gøre.

Kernefamilien og industrialiseringen

Den måde, Wilhelm beskriver dette forhold på, bevirker, at nogle læsere måske tror, at industrialisering ikke er den primære årsag til kernefamiliens opståen.

Wilhelm siger, at kernefamilien er ældre end industrialiseringen, men dette er ikke korrekt for arbejderklassens og proletariatets vedkommende. Det er korrekt for det handelskapitalistiske småborgerskabs vedkommende fra ca. 1500 til 1700 i England. Kernefamilien opstår i dette småborgerskab samtidig med, at disse samme handelskapitalister opstår. Det er disse økonomisk bedre stillede småkapitalister, der har råd til at bryde slægtskabsbåndene og blive små tyranner over deres koner og børn. Slægtskabsbåndene forsvinder ikke fordi nogen stat overtager nogen som helst sociale og økonomiske funktioner, fordi disse småkapitalister er blevet rige nok til at skide på deres tanter, onkler osv.

TIL KAREN

Jeg sagde: var det stærkt?
og du sagde: hva'r?

Jeg sagde: var det stærkt i Portugal?
Da først forstod du, hvad jeg mente.
Det var, da jeg lige var flyttet ind på
kollegiet, og du

lige var kommet hjem fra ferie.

Siden forstod vi hinanden

meget bedre, når vi

hyggede os med snak adskillige aftener.

Du fortalte om bøsserne (særlig Daniel),

som havde boet på opgangen før,

og som du holdt meget af (og stadig holder af).

Efterhånden som vi lærte hinanden

bedre at kende, og jeg ville i seng med dig,

sagde du, at du ikke havde lyst til at bolle med

mig — og det kunne jeg ikke forstå.

Du fortalte om de dårlige erfaringer med

andre mænd, men

jeg havde da ikke gjort dig noget — og

først langsomt gik det op for mig, at det er

MANDEN

du har noget imod.

Jeg sagde: jamen, det gør da ikke ondt at bolle . . .

jeg skal nok være blid og øm og så videre, men

først efter 1 år (inkl. en sommerferietur til Athen,

hvor vi delte seng —

nøgne under det tynde lagen —

og hvor jeg kærtegnede dit bryst

i nattens 35 graders varme)

elskede vi den dag på sovesofaen i mit værelse.

Og det gjorde ikke ondt og du troede ikke

din egen kusse.

Siden har vi elsket meget og tit,

nogle gange uden at begge parter var helt på mærkerne, men

altid ømt.

Du har lært mig meget om

MANDEN i mig, og selv

om jeg trådte i spinaten for nogen tid siden

og troede, jeg kunne elske

2 piger på samme tid, forstår jeg

godt nu det du sagde, dengang du blev jaloux:

at du ikke ville undertrykkes af mig — du ville ikke være

den trygge favn, jeg altid kunne komme tilbage til

efter diverse løse bekendtskaber med andre damer.

Den uge, da du græd fra morgen til aften, og

jeg (selvfølgelig) ikke vidste, hvad jeg skulle stille op,

gik det efterhånden op for mig, hvor meget du har brug for mig.

Og nu da "hende den anden" er kommet på afstand (af os begge)

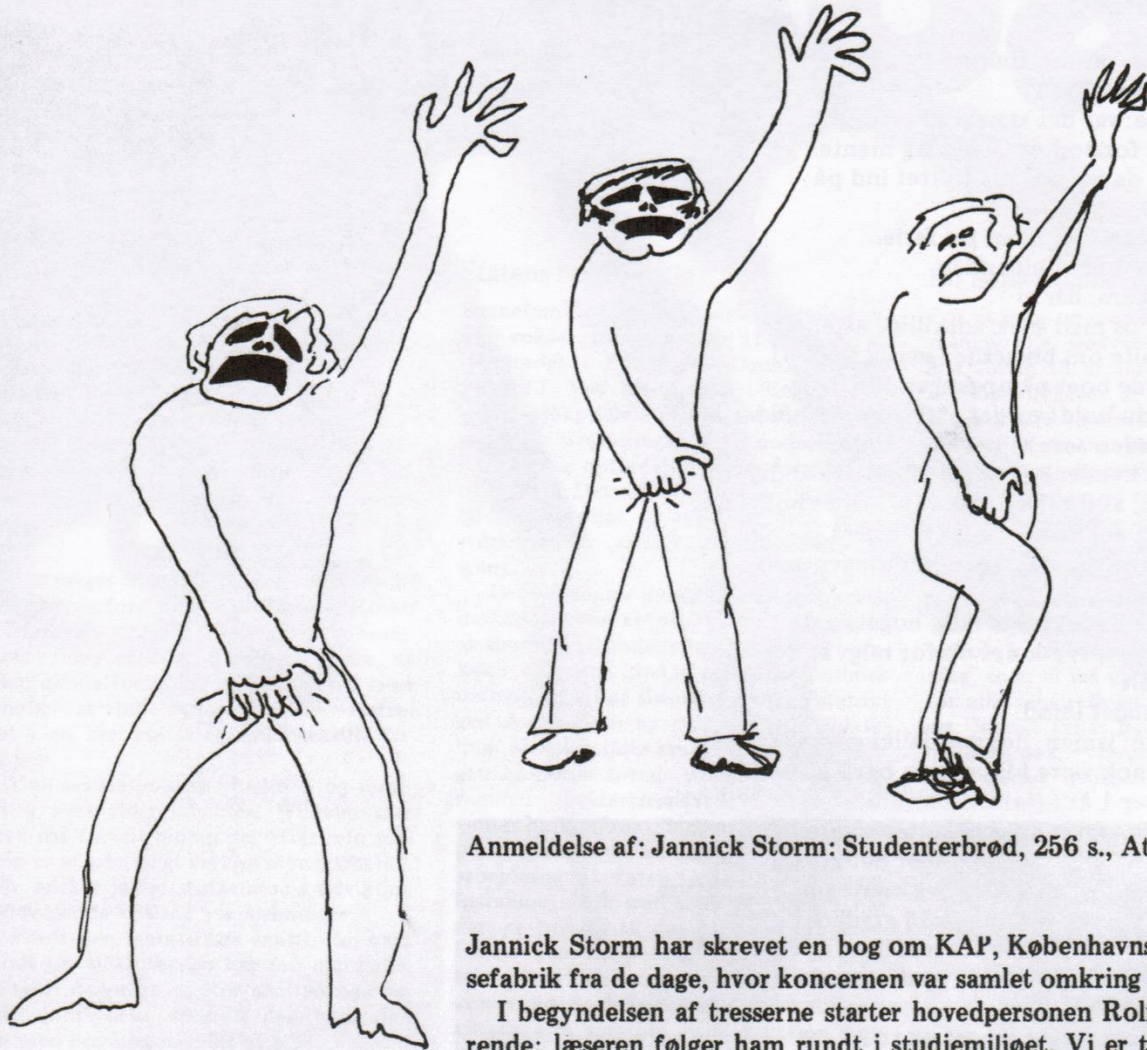
(og forresten aldrig var inde på livet af mig) forstår jeg

endnu bedre, at

jeg elsker dig.

henrik birkevig

UNG MAND PÅ VEJ - HVORHEN ?

Anmeldelse af: Jannick Storm: Studenterbrød, 256 s., Attika,

Jannick Storm har skrevet en bog om KAP, Københavns Akademiske Pølsefabrik fra de dage, hvor koncernen var samlet omkring Frue Plads.

I begyndelsen af tresserne starter hovedpersonen Rolf som danskstuderende; læseren følger ham rundt i studiemiljøet. Vi er til forelæsning om Chr. Winther, råhygge i "Det lille Apotek", kejtede fester. Vi får billeder fra hans rodebutik af en fremlejet lejlighed med demonstrativt anbragte kondomer; her er de gennemgående aktiviteter onani og indtagelse af klæge studenterbrød i stedet for mad

I masser af år har jeg selv færdedes på de selvsamme steder på universitetet, gået til samme slags kurser og siddet og spejdet efter døde mus på reolerne i det støvede Filologisk Laboratorium. Og jeg genkender Rolfs oplevelse af, at de mest bevidsthedsudvidende timer undertiden var dem, man ikke kom til. Hvor man i stedet med en sær lettelse sneg sig ind på den gamle Kannibal i Nørregade, drak det der gik under navnet kaffe og bladrede vellystent i bøger og blade som ikke havde en kæft med pensum at gøre. Denne befrielse ved for en gangs skyld at lave noget gennemført lystbetonet, som man ikke skulle stå til regnskab for. Også Rolfs hovedproblem, at komme i kontakt med andre, kunne jeg genkende fra mig selv.

Rolf er i en periode, hvor han bedst kan beskrives som en pik på to ben. Han har tre altopslugende hovedinteresser: Kvinder, piger og damer. For ham er kvinder slet og ret kusser med forskellige

mindre vedkommende detaljer udenom. Kusserne vurderes efter deres omgivelser og indpakning, men de er i sig selv det helt centrale. Og Rolfs interesse er til enhver tid at få pikken indenfor: Forelæserne fortøner sig i samlejefantasier, fra bøgerne springer indbydende kusser i synet på ham, og hans notater drejer sig ikke om Winthers bedårende digte, men om den bedårende kusse, der sidder gemt mellem bedårende lær et andet sted i auditoriet.

Rolfs eneste reelle seksuelle baggrund er et traditionelt mislykket debutknald efter en traditionel spirituøs studenterfest. Han er kejtet, kan ikke komme i ordentlig kontakt med pigerne han fantasierer om. Og når han gang på gang i løbet af

bogen får udløsning, er det altid for egen hånd.

Ud fra min egen erfaring er det en rammende beskrivelse af den seksuelle nød hos mange i dette akademiske drivhusmiljø. Jeg oplevede også de kloge og de smarte, som altid var med i grupper, som blev inviteret til fester og havde exotiske seksuelle oplevelser. Og så var der fjumrehoveder som mig selv, der som bogens Rolf har siddet ved utallige borde og skævet fordækt over kanten af avisen i håb om at den og den person ville komme og sætte sig ved siden af. Det gjorde de aldrig. Sådan er det også fat med Rolf. Kun det "fede bjerg" Mette vil af egen drift i kontakt med ham. Ingen af de smarte har brug for ham, og hans forsøg på at indyn-

de sig mislykkes systematisk. Enten ignorerer han totalt, eller han vrages, når mere spændende tilbud dukker op. Derfor er hans mandlige medstuderende først og fremmest seksuelle konkurrenter.

Bogen demonstrerer glimrende vores usolidariske samværsformer. Der gives ikke ved dørene, og det giver ikke anledning til bekymring hos andre, at folk kan gå frustrerede og utilfredsstillende rundt i årevis. Der er parrene, som har deres på det tørre. Det er pardannelsen, der i mange konkrete situationer forhindrer kontakten. Pludselig som Rolf synes at være kommet i kontakt med en pige — eller rettere på skudhold af hendes kusse — så dukker der en anden fyr op, og et par danner sig for øjnene af ham. Nederlaget er i hus.

Denne situation vanskeliggøres ved, at der heller ikke mellem de "udstødte" er nogen solidaritet. Rolf kan ikke komme i kontakt med dem, hvis konkubiner han attrår, men han opnår en vis selvrespekt ved selv at trampe på de fede, de grimme og de gamle og deres kontaktforsøg. Han vil gerne markere en ikke-existerende "standard" over for sig selv og de andre. Men undertiden kan naturen gå så meget over optugtelsen, at han trods slaskede patter og fede skanker (for at blive i bogens toneart) fantasierer om at bolle med kødbjerget Mette. Men det er og bliver en nødløsning. Så snart en slank skikkelse med små, æggende, faste bryster dukker op i farvandet, mister Mette automatisk hans interesse.

Haves: Problemer — Soges: Udvej

Når jeg tager bogen frem her i Seksualpolitik, er det for også generelt at diskutere, hvordan man kan vurdere en bog og dens indhold på et seksualpolitisk grundlag.

Det formmæssige har i denne sammenhæng mindre betydning. Det er vigtigt, at stoffet videregives på en spændende, smuk eller provokerende måde. Men en nærmere analyse af denne måde er ikke vores vigtigste anliggende.

Vores grundlæggende seksualpolitiske udgangspunkt er, at vi står med begge ben i kaos. Mange gamle normer er kasseret eller i det mindste tvivlsomme, usikkerheden er omsiggribende. Men hvad så? Dette spørgsmål er det mest påtrængende og bør derfor også stilles til den litteratur, vi tilbydes. Hvilke problemer lægges frem og hvilke løsningsmuligheder åbnes der for?

Vi er i en så presset situation på det personlige område, at vi til litteraturen i en periode må stille krav om anvendelighed. Ikke snævert forstået derhen, at der skal serveres grydeklare løsninger, for dem kan vi sikkert ikke bruge alligevel. Men vi behøver inspiration ved at høre om, hvordan andre er kommet videre i tanke og/eller handling. I litteraturen burde der være mulighed for at introducere noget af den fantasi, det lystbetonede, som vi har så forbandet svært ved at få ind i løsningen af vores egne problemer.

Der er nemlig ikke megen udvikling i romanen: Præcis her falder bogen med et brag. Ved bogens slutning er Rolf stadig en pik med to ben og et par flittige hæn-

der. Han er ikke blevet en kæft klogere af erfaringer, han har været en hel roman om at gøre. Og når han i bogens slutning sniger sig ind til et mislykket knald hos en luder på Vesterbro, så er det nok kun en understregning af, at han er gået i baglås. Der er ikke udsigt til nye måder at klare kontakten til studiekammeraterne på. Måske er det også forfatterens situation og foreløbige konklusion, men så burde han måske have ladet skrivemaskinen stå i fred et par år, til han fik lidt mere skik på disse ting.

Bogens hovedmotiv er mandens karakteristiske "onde cirkel". De urealistiske drømme og længsler, som blokerer for en naturlig kontakt. Han møder og omgås kvinder på falske forudsætninger, fordi hans forestillinger om kvinder og deres følelser er forkeerte. Derfor går det ofte så skævt.

Det er som sagt en ond cirkel. Mange mænd kender den på egen krop. Og cirklen består i, at jo mindre ens seksuelle onskedromme tilfredsstilles, des mere opspares de og koncentrerer så kvinder i bevidstheden redobertes til behærede trekanter, hvis indtagelse er altings målestok.

Lad os uden for den traditionelle anmeldelses rammer opholde os ved de problemer, som bogen nægter at beskæftige sig med: Hvordan bryder man ud af den (selv)destruktive cirkel? Realiteterne er for mange mænd, at: . . . deres drømme og fantasier om kvinder er lodret urealistiske. De vil aldrig få en jordisk chance for at se dem omsat i virkelighed. Selvom det vises på film, i reklamer og blade, så sker det sjældent, at kvinder begynder at klæde sig af ved synet af en. Den tid er derfor spildt, som bruges til kontakt på dette grundlag.

. . . der findes ikke mirakelmidler, som kan tvinge kvinder til at reagere som i fantasierne. Så pengene til det smarte tøj, den overlegne rolle kan let være spildt ulejlighed.

. . . heller ikke i en ny manderolle, som fx. Mandebevægelsen står for, er der megen trost at hente. Kvinderne vil ikke falde på knæ i beundring over den "ny" mand, og de vil ikke stå i kø for at komme i seng med ham, ofte tværtimod!

Hvad gør man(d) så? Ja, da Rolf ikke har gjort erfaringer på dette område, vil jeg beskrive nogle af mine egne: Jeg tror ikke, at problemer som Rolfs løses ved at man trodsigt fremturer i den gamle stil. Hektisk kontakt-iver og den neurotiske erobringstrang fører ikke til en meningsfuld og (sexuel) tilfredsstillende kontakt med andre.

Det begynder med dig selv

Mærkeligt nok starter det gode forhold til andre et helt andet sted, nemlig i det gode forhold til en selv.

Nogleordene kan forekomme en kende højtidelige, men det er begreber som selv-værd og selvaccept. En ro og fred inden i en selv og en tro på, at det man er og det man gør, er godt nok i øjeblikket. Den udbredte, kroniske mindreværdsfølelse er gift for mandens bevidsthed, og den må vi til livs, hvis vi skal få det bedre.

Selvom vores venner og fjender har

nået meget mere, bollet flere kvinder, skrevet bøger, fået spændende jobs og en god hyre — så må vi kunne sige til os selv: "Det jeg laver er godt nok, og det vil jeg prøve at få det bedste ud af, men naturligvis er jeg åben for nye muligheder!" En mands tilværelse kan forpestes og blive et helvede af selvbebrejdelse og had til andre mænd, hvis han altid hellere ville være en anden, gøre noget andet og kende nogle andre end tilfældet er. Og så kan vi jo trøste os med, at vi kender ganske vist disse mænds succes, men sjældent dens omkostninger. Misundelse, savn og intriger følger med hele vejen og gennem hierarkiet. Hermed ikke sagt, at man ikke skal have appetit på nye oplevelser. Det er ikke nogen "bliv-ved-din-læst" filosofi. Det månder blot om, at man måske er bedst tjent med at tage udgangspunkt, ikke i fantastiske strømmerier, men i sin konkrete situation, stille realistiske krav ud fra den og opleve glæden ved at få dem tilfredsstillt. Siden kan man så med større overskud prøve at ændre ved de forhold, som undertrykker os: skabe mere solidariske samværsformer, mere åben sexuel kontakt osv. Men i første række drejer det sig også om at skabe sig selv et udgangspunkt, et overskud. Så vil et mislykket kontaktforsøg ikke længere opleves som et sårde nederlag, fordi man godt kan tale at være alene med sig selv, måske undertiden nyder det. Dermed er der også grundlag for at møde andre på nye betingelser og have bedre held. Men med pikken strittende og hovedet fyldt med graserende liderlighed, kræver det godt nok en nødvendig kraftanstrengelse. Hvad angår Mandebevægelsen og en ny manderolle, så er det sikkert en god løsning for mange mænd, men altså samtidig en løsning, som ikke umiddelbart falder i deres smag. Gevinsten kan nemlig ikke strax indkasseres i forholdet til kvinder, tværtimod. Man kan godt være forberedt på afstandtagen, afvisning og latterliggørelse.

Gevinsten er snarere en tillid til egne (begrænsede) talenter, som ikke hele tiden skal bekræftes af andre og på andres bekostning. At slippe for trangen til hele tiden at skulle hævde sig selv og for troen på, at eet godt forhold til en kvinde er mere værd end fem opkøgte, frustrerede samlejeforsøg for præstationens skyld. At opdage kvinder som andet og meget mere end kusser.

Der vil stadig være en del sexuel energi tilovers, som ikke kan finde udløsning i de nuværende samlivsformer. Men den kan vi ikke bare klaske på bordet og kræve tilfredsstillt. Vi må sammen experimentere med nye former, give sexualiteten et mere varieret og spændende udtryk end det kontant organfixerede. Og vi må være forberedt på, at vi på dette område som på så mange andre, vil kvaje os indimellem.

Det seksualpolitiske krav

Jannick Storm har skrevet en roman. Det er ikke min opgave at fortælle ham, hvad

den billedskabte mand

Den redigerede billedvirkelighed viser, også i fremstillingen af "den afklædte mand" alle de traditionelle symboler, som knyttes til manden og hans rolle i patriarkatet og kapitalismen. Billeder — også porno — og nøgenbilleder — er fyldt med underforståede vurderinger og de fungerer ideologisk. Vi har lært at læse en tekst kritisk, men vi har aldrig lært at læse billeder, og vi tænker normalt ikke meget over den visuelle cementering, der sker af vor bevidsthed på grund af vort enorme billedforbrug

Et almindeligt blad, en almindelig dag. Det kan være Politiken, Klassekampen, Ekstra Bladet, Hjemmet, Billedbladet, Playboy eller noget helt tredje. Hvem kan huske noget af alt det billedstof, der fylder siderne? Er det ikke også ligegyldigt? Når man alligevel glemmer det! — Eller er det ikke sådan, som det er med reklamen, at billederne — nogle stykker af dem i hvert tilfælde — ligger og lurker i vort baghoved. Billederne præger os. De er en del af den uendelige informationsstrøm, som flyder ind over os. De er kommunikation. De er vort miljø og vor påvirkning.

Vor virkelighed er i høj grad billedskabt. Det er billederne, der reproducerer vor verdensopfattelse og vore meninger; og det er billederne, der giver ideerne og visionerne visuel krop. Vi tænker i billeder, og ikke i abstrakte begreber. Vi drømmer visuelt, og vi lever i vågen tilstand med et stadigt behov for at få tilfredsstillet vor visuelle nydelsestrang. *Det går ikke uden billeder mere.* De sidste 100 års tekniske udvikling har ganske simpelt hen lavet en billedrevolution, og idag forbruger vi alle uendelige mængder af billeder. Tænk på et fjernsyn eller en film uden billeder! — eller tænk på morgenavisen?

Vore medier satser på dygtige fotografer, der kan levendegøre vor verden med spændende, farvefyldte billeder. Dygtige fotografer, — ja — hvor mange mandlige og hvor mange kvindelige mon?? Og medierne, der benytter billederne — hvor mange mænd og hvor mange kvinder mon i redaktionen??

Mediernes visuelle verden er en jungle, og det er selvfølgelig urimeligt at isolere den fra mediernes lyd-mæssige og tekst-mæssige sider. Det giver naturligvis et skævt billede; men det er alligevel sjovt kun at se billeder. Og er det ikke det nogen af os gør, når vi rigtig skal slappe af? — Billeder er ikke sådan at komme på det rene med. Vi har jo lært i skolen og siden hen at læse kritisk; men billeder? Dem har vi aldrig lært at læse, endside forholde os bevidst og kritisk overfor. Det er de færreste, der overhovedet er istand til med ord at udtrykke, hvad de har oplevet

visuelt. — Billeder rummer så uendelig mange udsagn og informationer, også udover hvad der er tilsigtet i den specielle sammenhæng, hvori billedet præsenteres.

"Jakke-mappe" billederne af politikerne og erhvervsfolket viser os foruden den pågældende person i en bestemt sammenhæng, alle de typiske visuelle elementer, som hænger sammen med ansvarsbevidste beslutningstagere i nobel habit. De er traditionelle symboler for det patriarkalske hankønsvæsen, der dominerer og definerer vor kultur. Billederne af den "stærke" og "trænede" hjerne er en visuel propaganda for uddannelse og konkurrence. Vi får alle de typiske værdier præsenteret i billederne. Af og til blandes de alvorsfulde ansvarstagere og erhvervmagnater med billederne af deres menneskelige modstykker. Vi ser et muntret smil eller et varmt håndtryk, som får disse borgerlige fyrbødere til at virke ideelle og tilforladelige.

Billedstrømmen præsenterer manden på mange måder. "Jakke-mappe"-manden er blot een af dem. Men de værdier, han repræsenterer, de går mere eller mindre iøjnefaldende igennem dem alle. Bladrer vi hen til sportsverdenen, så får vi manden fra en anden fysisk mere direkte og hårdtslående side. Ja — for han skal helst slå så hårdt, at modstanderen — en anden mand — går i gulvet. Manden er også taberen; men ham hører vi ikke meget om. Han fejles ud, når der er blevet tomt på banen. Taberens rolle er nedværdigende og den passer hverken ind i patriarkatets billede af manden eller i kapitalismens opfordring til konkurrence. Nej, spotlighten og filmkameraerne rettes mod vinderen, og atter her får vi visuelle beviser på, at det kan betale sig at træne og kæmpe i årevis. Uddannelse, konkurrence, præstationsræs — jo, vi kender det alle sammen, og vi ved at vi får stress; vi ved at vi bliver følelseskolde magtmænd og undertrykkere. Men skidt, siger billederne overbevisende: Verden vil jo ha' det sådan. Billederne viser jo, at det kan betale sig. Vil du til tops, så vær bedst. Billederne i den medieverden, vi har, er fyldt med eksempler på kapitalismens og patriarkatets fordømmende og

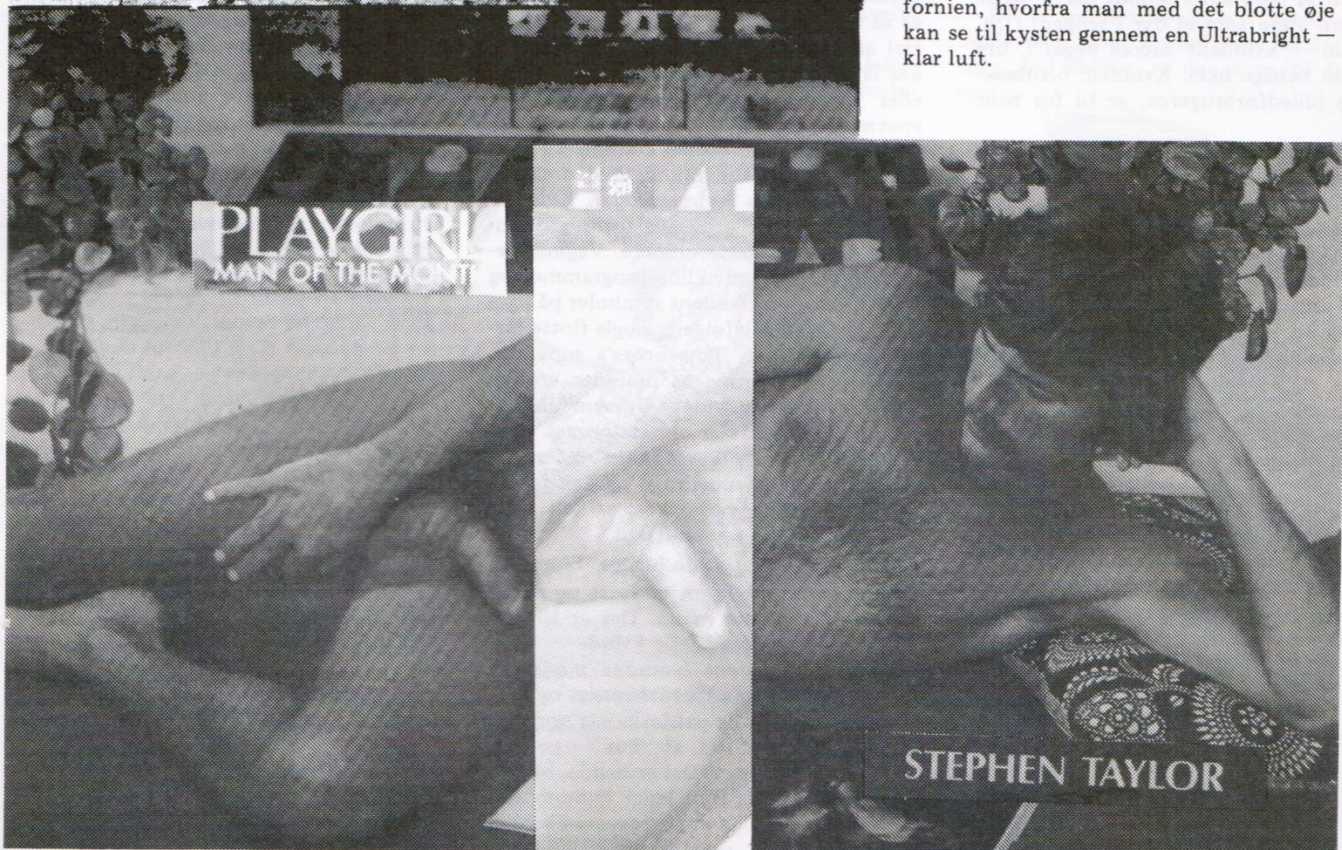
fordømmsskabende indoktrinering: Kvindeforagt, voldsglorificering, elitetænkning, racisme, konsumhysteri, tingsliggørelse, varefetichisme, etc. etc.!

Jo, men hvad men den nøgne mand. Hvad med han, der ikke står som sejrherre på slagmarken eller i senatet? Hvad med ham, som er berøvet al ydre glans? Vi lever jo i de "frigjorteste" tider, hvor vi i frisindets navn graver for at finde rødderne til vort liv, så også det kan blive kontrolleret videnskabeligt. Ingen tabuer; men mere kontrol. Lad os se lidt på den visuelle side af vort frisind. Vi skal langt tilbage i historien, førend vi finder så mange billeder af nøgenhed og seksuel aktivitet som idag. Pornobølgen sejler i moderat tempo; men aldrig har vi — også visuelt — sluppet seksualiteten løs som nu. Men den seksuelle naturkraft er i ledtog med samfundet og dets ønsker. Vi skal ikke tro, at den er sluppet ud i det virkelige frie. Seksualiteten er blot lukket ud i et større bur, for at vi der bedre kan studere den. Faren er, at vi gang på gang fristes til at tro, at dette virkelig er frisind og frihed; men disse størrelser eksisterer kun i relation til en given ideologi, og seksualiteten er også afhængig af den. Hænger det kapitalistiske samfunds visuelle mandesymboler virkelig ved, også når vi klæ'r "ham" af? Ja, men mandens krop i sig selv kan da ikke være udtryk for senkapitalismens dekadence. Nej, naturligvis — men den kan bruges, ja — den kan ikke undgå at blive brugt.

Playgirl, entertainment for women giver os en masse afklædte mænd. Playboy, der i uendelig mange år, har taget sig af den kvindelige afklædthed til mandens forlystelse, har nu fået sit feminine modstykke. Afklædte mænd. Det lyder sjovt. Mænd hvis kroppe er deres funktion, akkurat som kvinders. Så er ligeberettigelsen kommet et stykke. Men er hans krop nu også hans funktion på samme måde som en tilsvarende pin-ups af en kvinde? Et eksempel: *Stephen Taylor*, *Playgirl's* "Man of the Month" (september 1978). Teksten — tænk at det er nødvendigt? — teksten, der følger den afklædte mand på vej, fortæller os en masse. Vi får en biografi, der er proppet med de mest fantastiske ting, som gør det absolut helt utroligt, at denne fyr kun er 24 år. Som 18-årig var han færdig med College, allerede inden andre får begyndt. Og siden har han været f.eks. topjetpilot over det meste af verden, ligesom han har været TV-producer, og studieingeniør. Lige nu er han vicepræsident for et stort forsikringsfirma. De biografiske noter slår tonen an med det samme. Det her er ikke en Hr. Hvemsomhelst, der ser godt ud, og som man kan bruge til at køre sig selv lidt op over; men det her er (endnu engang) Mr. Top-succes! Biografien gør ham autentisk. Han har en historie, så vel som en krop.

Men trods den utrolige karriere, så er Stephen en rolig type med orden i hverdagen. Klokker halv fem om morgenen starter han med en halv times meditation, og så får han lidt sund mad. Han har været vegetar de sidste ti år. Den unge mand er naturligvis velhavende, uden at det stinker. Og så bruger han sine penge til noget vi alle synes om, og som gør ham endnu mere attraktiv — et virkelig godt sted at bo. 150 acres på toppen af et bjerg i Californien, hvorfra man med det blotte øje kan se til kysten gennem en Ultrabright — klar luft.

Til trods for al denne sundhed og klare luft, så er han en sexet fyr med en dyb radiostemme. Han udtaler selv "at hans krop er meget vigtig for ham, og at han gør alt, hvad der er muligt for at være i form." Han kan kun være sammen med kvinder, der gør det samme. Altså pi'r, der er intet andet at gøre end ud og træne, hvis det skal være STEPHEN. Han søger efter en atletisk kvindelig svømmer eller surfer med langt blondt hår, — og så skal hun være som et dyr i sengen! (Uh, gys). Jo — kvindens succes ligger i, om hun kan behage ham. Kvinden, bladlæseren og billedforbrugeren, er til for hans skyld.

Han er så sund. Se på billederne i sol med grønne bjerge i baggrunden, eller i et skummende vandfald. Det er lige for man tror, at han reklamerer for cigaretter, så syntetisk rent og sundt er der overalt omkring ham. På midtersideopslaget er vi rykket ind foran pejsen, og der ser det sandelig ud, som om STEPHEN har pillet lidt ved pikken. Der er ild i den, og han er liderlig. Alle linier i billedet fører mod pikken, og Stephen kikker selv ned på den ensomme genstand, der endnu ikke har fundet sit mål. Farverne er klare og varme. Jo — han er liderlig og ensom. Er du den atletiske svømmer med det lange blonde hår??? Er du hende, der kan opnå og tilfredsstillende vor Mr. Top-succes???

Der er intet i ham, og i den visuelle fremstilling, der viser i retning af en ny mandetype. Han er den unge succesrige "jakke-mappe" mand, der bare har smidt det hele for at meditere i den blå luft eller drømme ved kaminen. Og du — kvinde! Du skal stadig være den lille dumme blondine, svømmeprinsessen, der kan blive som et dyr i sengen. Din eksistensberettigelse er mandens lyst, og gi'r du ham den, så bliver du Ms. Top-succes.

O.K. nu skal det indrømmes, at vi jo godt ved, at hverken Playgirl eller andre blade af samme skuffe er særlig revolutionære. Men i bladenes spalter proklamerer de i højeste grad selv, at de netop er udtrykket for det nye frisind, — for seksualrevolutionen. Og det er vel også godt, at vi her uden alt for store omsvøb, kan få lov til at se på en fyr og hans pik, som man i årtusinder har set på piger og deres bryster. Men måden, han præsenteres på, er så sofistikeret, traditionel og kommerciel at det uskyldige forsvinder. Der rykkes ikke en tøddel ved hele den mandlige eller kvindelige kønsrolle. Patriarkatets enevælde er endnu ubrutt.

The Playgirl-filosofien kommer til orde i den påtagede åbenmundethed omkring alle seksuallivets forbrugsgoder. Kvinden af idag skal have ordentlig forbrugsorientering, også på dette område. Vaginal deodoranter, brystudviklingsprogrammer og sexet nattoj er kvindens symboler på ligestilling. Og så selvfølgelig nogle flotte farvebilleder af Mr. Top-succes's superpik. Forbrugerorienteringens områder er blevet betydeligt udvidet, ligesom indtjeningsmulighederne er blevet forøget. Men der er stadig ikke blevet røkket ret meget ved de gamle kønsroller — og den forandring der måtte være sket, er helt foregået på kapitalens præmisser.

Playgirls og lignende blades bidrag til det købende publikum er først og fremmest den afklædte mand. Det er til den "frigjorte", professionelle kvinde — "jakke-mappe" mandens feminine modstykke — kvinder, der adfærdsmæssigt og moralsk har tilegnet sig patriarkatets normer; kvinden, som har vist, at "hun" også kan det, som "han" kan. Det er hende, bladet henvender sig til. Hun leder ligesom alle andre efter kærlighed og sex, og Playgirl hjælper hende, som Playboy hjælper

"jakke-mappe"-manden med billeder af kød og forbrugerorientering. Men kvinder skal have mere end kød for at blive ophidsede. Det fortæller traditionen os i det mindste. Kvinden skal kende den, de boller med. De skal have deres følelser med. Og Playgirl hjælper også på dette område. Vi kender jo STEPHEN, fordi vi får så meget at vide om ham. Pseudo-biografien fortæller om, hvor meget "rigtig" mand han er, ham, der ligger foran kaminen og venter på blondinen med de store bryster. Biografierne er kvindens mulighed for at kende den afklædte mand, som de kan bruge i deres lille porno-Disneyland. Den påtrængende, forlorne, Hemingway'ske virilitet skal sælge den afklædte mand til kvinden, der kommer træt hjem fra kontorchef-stolen og trænger til at stresses af. Hendes sexlegetøj skal være aktivt på en eller anden måde. En mand kan kun være "viril" i gængs forstand, når han er i en typisk "viril" situation. Den passive, nogle mand uden symbolsk understregning af hans virilitet findes næsten ikke. He-manden fremstilles aldrig, som det bare kød. He-manden skal være mere end kød for at være mand. Han skal være aktiv, viril.

Manden ved aldrig, hvordan han skal bære sig ad. Hvordan skal han bevare sin identitet og funktion, hvis han ikke klammer sig til sine magtpositioner? Han kan ikke klare sig uden "noget" på. De små biografier er den afklædte mands påklædning. — Den sensuelle, drømmende narcissisme, som gør den afklædte kvinde sikker i sin rolle som sexobjekt, kender manden ikke. Han støtter sig til sine kitsch-biografier, sine sportspræstationer, sine dyre omgivelser eller til sine karriere-succeser. En mands kraft ligger i det, der omgiver ham, i det, han har erhvervet sig. Det giver ham status og magt. Hans krop fungerer ikke uden disse attributter.

Tænk på historien om "Kejserens nye klæder" — og tænk, hvilken helt anderledes historie, der ville komme ud af det, hvis det var kejserinden i stedet for kejseren, der gik med "det nye tøj". Tilskuerne ville tro, at hun havde klædt sig af med vilje. Hun ville være blevet opfattet som et sexobjekt; men hvad med kejseren uden tøj, jo han er uden magt: latterlig og ynkværdig.

Ole Nørlyng

Denne lille artikel er bl.a. baseret på læsning af et par gode bøger om billeder. Axel Bolvig "Den billedskabte virkelighed". Gyldendal 1978. Gert Aspelin, m.fl. "Billedanalyse". Rhodos 1975. John Berger, m.fl. "Arts in Society". Fontana, London 1977.

Jubel - Nekrolog

v/ Wanda Liszt

Det lyder som et eventyr, et sagn fra gamle dage. Og alligevel er det først lige sket. Hvor utroligt det end forekommer, er det først nu at vi kan sige: "dengang Jens Jersild var til." Nu er han nemlig død. Måske troede de fleste, at det var han heldigvis allerede, men der skulle gå så langt som til vore dage, 1978, før end det var rigtigt.

Jens Jersild kom fra et pænt hjem, og hans milieu skal man finde i de kredse, der står samfundets kredse nær. Det kan derfor måske virke påfaldende, at hans virke faldt på de områder hans klasse opfatter som anstødelige. Ikke desto mindre grundlagde han sin karriere indenfor politiet, på den mandlige prostitution. Han blev sin tids største alfons, og levede i særlig grad af drengeprostitutionen. "Er der tale om forbindelser med unge mænd under 18 år, så benytter vi os under alle omstændigheder af vores ret til en nærmere undersøgelse. Vi skal leve af at vide så meget som muligt," udtalte han til Ekstra Bladet i juli 55.

Men Jens Jersild var en lovens mand, der gik ind for at overholde landets love til punkt og prikke. Og var der ikke lov-hjemmel for det arbejde han ønskede udført, vidste han vejen og kendte kanalerne til lovændringer. Han er således en af de berygtede bagmænd bag den grimme lov, og derved en af de skyldige i de forhold, der fik mange bøsser og lesbiske til at begå selvmord eller blive neurotiske vrage, gennem flere år af "de glade tressere". Og det er således ham selv, der accelererede det "homosexuelle problem". Hans love (der f.eks. medførte, at en 19-årig bøsse, der forærede sin ven på 17 år og 10 måneder en pakke cigaretter, kunne dømmes for at have indledt forhold mod betaling til en mindreårig) forogede mulighederne for afpresning og fik "prostitutionen" til at stige til uanede højder. Det var ikke uden grund at luderne kaldte ham "vores far". Hans love kom som en tiltrængt marshallhjælp til en branche i nød. Og gav ham selv materiale til hans "videnskabelige" afhandlinger om drengeprostitution og homosexualitet, emner som han helligede 90% af sit forfatterskab.

Af netop hans forfatterskab vil jeg

nævne den bekendte bog fra 1959: "Hvad unge bør vide om homosexualitet, prostitution, sædelighedsforbrydelser og konsygdomme". En bog Inge Krog ikke kunne ønske sig bedre. Og den bog har været den første indføring i den homosexuelle situation for mangen en ung bøsse og lesbisk, hvad der måske er en forklaring på det selvhad mange homosexuelle den dag i dag må kæmpe med.

Jens Jersild opfattede homosexualitet som unaturligt og sygt og mente, at der måtte være en årsag til det. Og at årsagen lig den opfattelse at homosex trods sin sygelige karakter er så stærk en oplevelse som f.ex. heroin, at det er vanedannende. Hans virke gik ud på at beskytte de svage karakterer og de umælende dyr. Han vidste selv, hvorledes fristelserne er mange og uoverskuelige for de svage i samfundet. Selv var han jo ansat hos politiet.

Det kan måske i vor oplyste tid forekomme mærkværdigt, at det altid er tilsyneladende heterosexuelle, der udtaler sig om "det homosexuelle problem", men det var ikke mærkeligt i de glade tressere. Da kunne en mand som Jens Jersild, der sandsynligvis aldrig har haft en pik i munden, men kun drømt sig til det, uhæmmet udtale sig som expert.

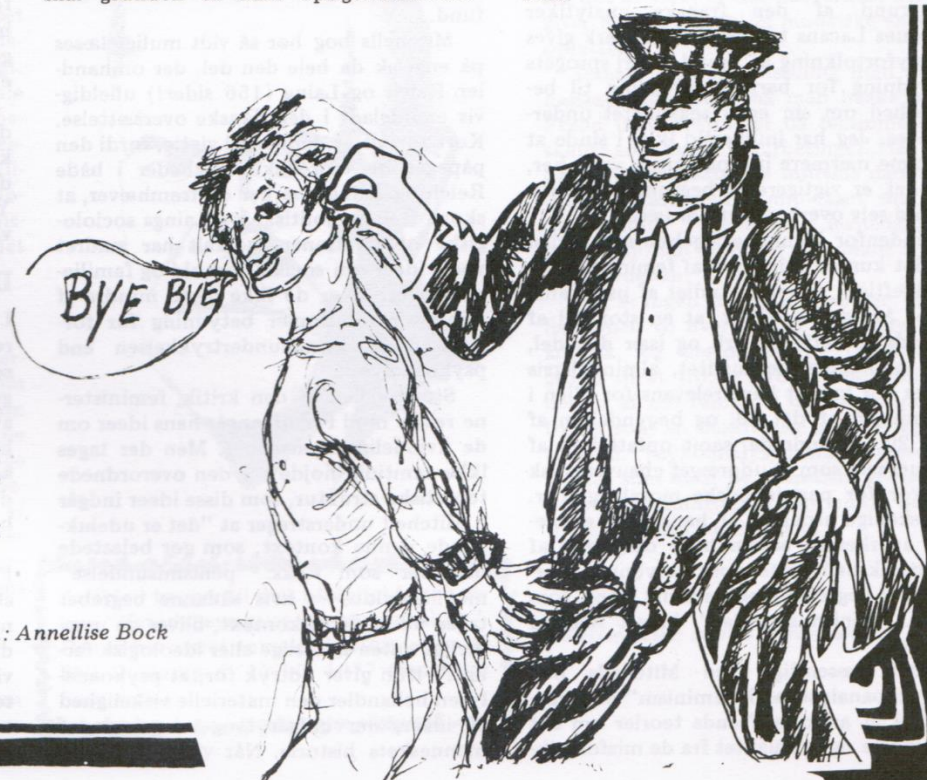
Men Jens Jersild var idealist. Og måske skal grunden til hans opsigtsvækkende

karriere søges i idealisme. Imidlertid er idealister sommetider optaget så meget af deres store sag, at de ikke engang kan gennemskue sig selv, og det er slet ikke sikkert at Jens Jersild selv vidste, hvorfor han så nådesløst arbejdede blandt homosexuelle. Men hans livsværk er i al fald kendetegnet af den utrolige mangel på forståelse for grundene til, og sammenhængen mellem alle problemer i et samfund, og den ensporede situationsopfattelse, som er idealismens yndede udtryksform.

Idealister kan stort set deles i to grupper. De der kynisk bruger idealismen som påskud på deres nedrige handlinger, eller til at opretholde et retfærdigt og faderligt ansigt. Og de der naivt virkelig selv tror på sagen. De sidste er tit ikke de mindst farlige. Hvis Anita Bryant i Amerika er exponent for den første slags idealister er Jens Jersild det for den anden slags. Og han har dog formået at udrette fuldt ud lige infam skade som Anita.

Han står som exponent for en epoke, om hvilken der kan siges, at sjældent har så få styrtet så mange i så megen nedrig ulykke.

De af os, der kommer i helvede, vil møde ham igen. Fortæl ham, at der ved hans død sagdes, at den kom 25 år for sent!

Ill.: Annelise Bock

KVINDER OG FREUD

hvorfor læse juliet mitchell?

Skrevet af Linda Buckingham,
juni 1978

Både i London og i København har jeg i de sidste to år haft tilknytning til feministiske studiegrupper om psykoanalyse. Sådanne grupper har været virksomme siden Juliet Mitchells bog først blev udgivet i 1974 med undtagelse af Frankrig, hvor feministernes interesse for Freuds teorier er af tidligere dato end i andre lande. Denne afdeling af kvindebevægelsens interesse for psykoanalysen er, såvidt det er mig bekendt, hovedsageligt koncentreret i England, Frankrig og Australien.

Siden 1974 har kvinder i disse lande gjort en stor indsats for at udvikle teorien om psykoanalyse på en radikal måde. Denne udvikling er hovedsageligt sket på baggrund af den franske analytiker Jacques Lacans teorier. I hans værk gives en nyfortolkning af Freud, hvori sprogets betydning for barnets udvikling til bevidsthed om sin egen seksualitet understreges. Jeg har imidlertid ikke i sinde at komme nærmere ind på Lacans værk her, da det er vigtigere at begrunde, hvorfor Freud selv overhovedet bør læses.

Indenfor kvindebevægelsen som sådan er det kun en minoritet af feminister, der beskæftiger sig med studiet af psykoanalyse. Årsagen hertil er, at en stor del af Freuds teoretiske værk og især den del, der omhandler seksualitet, almindeligvis anses for kun at have relevans for Wien i slutningen af det 19. og begyndelsen af det 20. århundrede, samt opfattelsen af Freud selv som et udpræget chauvenistisk talerør for patriarkalske moralbegreber. Forskellige aspekter af hans værk er blevet anerkendt, såsom hans opdagelse af barneseksualitetens store betydning. Derimod er begreber med en farlig klang, som f.eks. "penismisundelse", blevet fejlet af bordet.

Det væsentlige ved Mitchells bog "Psychoanalysis and Feminism" er forsøget på at adskille Freuds teorier om det ubevidste og seksualitet fra de misfortolk-

ninger, de har været udsat for fra postfreudianske (især amerikanske) teoretikeres side. Herved har Mitchell bevist psykoanalysens betydning for feminismen. Hun fremfører, at det at psykoanalysen er blevet benyttet til reaktionære og undertrykkende formål snarere hænger sammen med måden den er blevet udlagt og populariseret på end med den måde, hvorpå Freud oprindeligt formulerede sine ideer. Selvom han ikke opstillede noget alternativ til det patriarkalske samfund, så anbefalede han ikke patriarkatet og gav heller ikke forskrifter for, hvordan dets love skulle efterleves. Psykoanalysen skal snarere ses som en analyse af patriarkatet, og netop af denne grund bør den diskuteres seriøst af kvindebevægelsen. Kort sagt giver den os ikke blot en mulighed for at forstå kvindeundertrykkelsen i det kapitalistiske men også i det patriarkalske samfund.

Mitchells bog bør så vidt muligt læses på engelsk da hele den del, der omhandler Reich og Laing (156 sider!) uheldigvis er udeladt i den danske oversættelse. Kort fortalt er denne del vigtig, fordi den påpeger de teoretiske svagheder i både Reich og Laings værker og fremhæver, at skønt Reichs politiske og Laings sociologiske observationer radikalt har ændret vores ideer om sociale forhold og familierelationer, så er de ikke desto mindre af mindre revolutionær betydning for forståelsen af kvindeundertrykkelsen end psykoanalysen.

Storstedelen af den kritik, feministerne retter mod Freud, angår hans ideer om de kvindelige egenskaber. Men der tages ikke samtidig højde for den overordnede teoretiske struktur, som disse ideer indgår i. Mitchell understreger at "det er udelukkende denne kontekst, som gør belastede begreber som f.eks. "penismisundelse" meningsfyldte — hvis sådanne begreber tages ud af deres kontekst, bliver de uvægerligt enten latterlige eller ideologisk farlige." Hun giver udtryk for, at psykoanalysen behandler den materielle virkelighed af ideer, der indgår i og udspringer af menneskets historie. Når vi således taler

om penismisundelse, er det ikke dette organs reelle betydning vi hentyder til, men "de ideer om det, folk har og lever efter i den almene kultur, den menneskelige samfundets orden." Psykoanalysen står i modsætningsforhold til enhver teori, der søger at forklare de menneskelige handlingsmønstre og ideer ud fra en udelukkende rationel betragtning om bevidste valg, handlinger og reaktioner. Den viser at "måden hvorpå vi efterlever de for samfundet nødvendige love som "ideer" snarere er ubevidst end bevidst — psykoanalysens særlige opgave er at afdække, hvordan vi tilegner os vores samfundsarv af ideer og love i underbevidstheden . . ."

I og med at psykoanalysen gør det muligt for os at forstå hvordan vi lever ideer, giver den os et begrebsapparat i hænde, som gør os i stand til i hvert fald til dels at forstå, hvordan ideologien fungerer. I forbindelse hermed gør den rede for, hvorledes de maskuline og feminine kategorier bliver til, og hvordan de bliver efterlevet indenfor samfundets rammer.

Jeg vil her give en kort fremstilling af den pre-oedipale seksualitet, Oedipuskomplekset og kastrationskomplekset, da det er centrale områder i Freuds værk. Ydermere er det også her, det kvindelige væsens tilblivelse bliver mest diskuteret.

Den pre-oedipale seksualitet

I begyndelsen er barnet seksuelt udifferentieret. Dets drifter gennemgår tre faser: den orale, anale og falliske. Begge køn gennemgår den orale og anale fase, uden at der opstår seksuel differentiering, og begge påbegynder den falliske fase på samme måde. Men det er imidlertid i denne sidste fase, at den seksuelle forskel begynder at kunne registreres.

Mange kvinder er blevet vrede over, at Freud associerer det "aktive" med "maskulint" og det "passive" med "feminint". Selv var han ikke rigtig tilfreds med disse termer, og han mente ikke, at aktivitet var noget, der udelukkende kendetegner manden, men han undskyldte sig med, at det var ordenes traditionelle betydning. Når han derfor sagde, at drifter-

ne i den tidlige barndom hovedsagelig er "maskuline" så mente han faktisk, at det lille barns seksualitet er overvejende aktiv. Og når han tillagde pigen en "fallisk" fase, så hentydede han til den aktive, klitorismasturberende fase (hvor pigens seksuelle lystfølelse er centreret om klitoris), som sædvanligvis opgives under indflydelse fra Oedipus- og kastrationskomplekserne.

I den pre-oedipale periode er moderen det primære kærlighedsobjekt for begge køn, og med denne første moderbinding er både passive og aktive aspekter forbundet for begge køns vedkommende. Det er først når den kulturelle nødvendighed tvinger pigen til at dreje sine aktive drifter væk fra moderen, at hun påbegynder den vanskelige rejse ind i "kvindeverdenen".

Oedipuskomplekset

I den freudianske terminologi refereres der med ordet "kompleks" til den gruppe undertrykte ubevidste ideer, der omgiver en følelsesmæssigt ladet begivenhed. Et Oedipuskompleks er summen af undertrykte ideer, der tilhører familiedramaet i enhver primærgruppe af personer, hvori barnet skal finde sin plads.

Oedipuskomplekset giver sig overvejende udslag i en blodskamstrang, der er rettet mod den af forældrene, der er af det modsatte køn samt en rivaliserende holdning overfor den af forældrene, der er af samme køn. Oedipuskomplekset kan imidlertid også forekomme i den omvendte form — dvs. at drengen kan reagere "feminint" og vælge faderen som objekt for sin kærlighed og således identificere sig med sin moder. På samme måde kan pigen opgive faderen som objekt for sin kærlighed, identificere sig med ham og vende tilbage til moderen, som var den første hun følte kærlighed for.

Kastrationskomplekset

Ifølge Freud ligger kastrationskomplekset til grund for den socialt vedtagne opdeling af seksualiteten i mandligt/kvindeligt. Denne opdeling er resultatet af sociale krav og begrænsninger, og er hverken betinget af biologiske faktorer eller af forekomsten af en naturlig kerne af maskulinitet eller femininitet. Hos drengen opløses Oedipuskomplekset af kastrationskomplekset. Hos pigen fremkalder det Oedipuskomplekset.

Kastration hos drengen

Drengens moderlængsel slutter med erkendelsen af faderens falliske magt, som drengen frygter af angst for kastration (som straf for sit begær). Det er i denne fase, at drengen fortolker de kvindelige kønsdele som værende en *mangel* på penis, og dette får ham til at frygte tabet af sin egen. Dermed registrerer han den seksuelle forskel og falder til ro i forvisningen om, at han en dag skal arve faderens rettigheder.

Kastration hos pigen

Til forskel fra drengens kastrationskompleks er pigens en forløber for Oedipus-

Artiklen bygger til dels på Juliet Mitchells bog "Kvindebevægelse og psykoanalyse". Denne har været anmeldt i Information af Phil Dahlerup d. 12/10, 1977 (redaktionens anm.).

komplekset. I den falliske fase går det op for pigen, at hun ikke har nogen penis, og hun begynder at føle den misundelse som er karakteristisk for alle små børn, når de ser at andre ejer noget de ikke selv har. Det er på dette tidspunkt, hun begynder at skelne mellem kønnene. Pigens selvfølelse får et knæk, og kærligheden til moderen forvandles til skuffelse over, at denne ikke har formået at give hende en penis. Denne skuffelse får pigen til at søge mod faderen i ønsket om at avle et barn med ham. Herved fortrænger hun sin penisundelse (som hendes ønske om at få et barn med faderen er symbolsk forbundet med) og hun opgiver klitorismasturbationen.

Det er dette aspekt i Freuds værk, der vækker mest protest indenfor kvindebevægelsen. Den væsentligste indvending er, at det er en falloscentreret beskrivelse af kvindeligheden — dvs. en beskrivelse som udelukkende defineres i relation til mandens kønsdele. Vi har ofte diskuteret dette spørgsmål i vores studiegruppe og er fremkommet med nogle ideer, til modifikation af Freuds påstand. Som før nævnt er små børn misundelige og vil gerne have ting, de ikke selv er i besiddelse af, og som de kan se at andre værdsætter. F.eks. er mange børn af begge køn skinsyge over den opmærksomhed, der bliver små søskende til del, og ønsker selv at give moderen en baby. Men det er netop fordi samfundet er falloscentreret, at pigens penisundelse ikke bliver modsvaret af en lige så positiv opfattelse af hendes egne kønsdele. Det er sjældent, at der vises pigens kønsdele den samme grad af visuel og verbal opmærksomhed som drengens. I den tidlige falliske fase føler pigen sig ofte overbevist om, at hendes klitoris vil vokse og blive til en penis. Det bliver ikke gjort hende klart, at hun har en klitoris og en vagina, og at det er dele af kroppen, som bør værdsættes. Og hvis hun endelig får det at vide, er den ideverden, der omgiver hende, nok til at modvirke en sådan opfattelse.

Uanset hvilken indstilling man har til kastrationsteorien, må man huske på, at Freud ikke postulerer de feminine egenskaber som noget naturbetinget. Han taler om det kønsbestemte individs dannelsesproces. Kastrationskomplekset markerer det øjeblik i individets levnedsløb, hvor hun/han indtager sin plads i samfundsordenen.

Der er ingen grund til at antage, at civilisationen til hver en tid skal være patriarkalsk, og derfor er der heller ingen grund til at tro, at Freuds teser om dannelsen af det feminine og maskuline skal tolkes som en beskrivelse af en eviggyldig tilstand. Psykoanalysen må snarere betragtes som et af de teoretiske redskaber, hvormed feministerne kan ændre den patriarkalske samfundsorden.

Oversættelse: Henni Forchhammer

UD AF BUSKEN

Landsklubben af Postarbejdere i Danmark, som repræsenterer 5.000 postarbejdere over hele landet, kræver vedtagelse af et seksual-fagpolitisk overenskomstkrav mod diskriminering. Landsklubben vedtog overenskomstkravet d. 30. juli 1978 i Svendborg.

På trods af at postarbejderne fik støtte fra utallige organisationer, som K.I.S.S. (Kvinder i Sundhedssektoren), Bøssernes Befrielses Front, SF-kvindegrupperne, Lesbisk Bevægelse, Venstresocialisterne m.fl. forkastede SID's faglige repræsentanter på et repræsentantskabsmøde d. 25. sept. 78 vores overenskomstkrav mod diskriminering.

Derfor indkalder vi snarest til nogle forberedende møder med henblik på at støtte hinanden ved at danne ligestillingsgrupper i fagbevægelsen. Vi har et akut behov for at finde personer, der vil stå frem offentligt og fortælle hvordan det er at være undertrykt på en arbejdsplads p.g.a. seksualitet. Vores overenskomstkrav mod diskriminering er intet værd uden denne dokumentation. Uden dokumentation og uden at de pågældende personer selv stiller lokale krav i de faglige klubber og på fagforeningsgeneralforsamlinger vil vi aldrig opnå det nødvendige antal lesbiske- og bøssesolidariske overenskomstkrav fra de enkelte fagforeninger. Vi vil aldrig få vedtaget et overenskomstkrav der forbyder undertrykkelse af bøsser og lesbiske, så længe der ikke er mange fagforeninger, der stiller lignende krav. Det er vores langsigtede mål at opnå en sådan støtte fra de fleste fagforeninger.

Vores behov her og nu er, at finde nogle lesbiske og bøsser der vil interviewes af os til vores blad "Postarbejderen" og evt. andre blade. Ligeledes ønsker vi en kritik af vores overenskomstkrav ang. diskriminering. Hvis det er muligt, ønsker vi at støtte personer der vil stå offentligt frem og håber, at disse vil omtale vores overenskomstkrav ang. undertrykkelse p.g.a. seksualitet, køn, osv. Se overenskomstkravet nedenfor.

Alle faglige organiserede lesbiske og bøsser, der ønsker at deltage på et kommende møde, kan skrive til: Else Edusei, Silkeborggade 18, 4. sal, 2100 Ø, eller skrive/ringe til Henrik Schrøder, Kongensvej 8, Frederiksberg, 2000 F, (01) GO 1431.

Fra
Postarbejdernes Ligestillingsudvalg

LESBISKE OG BØSSER hvor er I?

Vi har akut behov for at finde personer, der vil stå frem offentligt og fortælle hvordan det er at være undertrykt på en arbejdsplads p.g.a. seksualitet.

Vores overenskomstkrav mod diskriminering er intet værd uden denne dokumentation.

I må stå frem NU!

Ligestillingsudvalget i Postarbejdernes Fagforening
c/o Bangertsgade 5, 2200 Kbh. N - Tlf. 01-39 79 22

Forslag til den generelle overenskomst mellem LO og DA vedtaget på postarbejdernes overenskomst generalforsamling den 2/7 78 i København, og den 30/7 78 på landsklubmødet i Svendborg

Forbud mod diskriminering

Enhver form for diskriminering af LO-medlemmer p.g.a. nationalitet, race, køn og seksualitet, som f.eks. homoseksualitet, transvetisme, transsexualitet, osv. forbydes.

Alle LO-medlemmer skal have mulighed for at bringe oplysninger om deres forhold på arbejdspladsen frem i virksomhedens, fagforbundenes og fagforeningernes publikationer, på lige fod med andre, for at bekæmpe eventuelle tilfælde af diskriminering og årsagerne hertil.

Hvis diskriminering bevises medfører det sanktioner fra LO's og DA's side, efter vurdering af diskriminationens karakter.

I tilfælde af formodet diskrimination pålægges bevisbyrden både den anklagede og klageren.

Motivering

Pr. 1. juli blev det forbudt ved lov på nogle områder i samfundet at udøve forskelsbehandling p.g.a. køn. Men der står stadig ikke noget om forskelsbehandling eller diskriminering af homoseksuelle om det er tilladt eller ej.

Det har i mange år været forbudt at udøve diskrimination p.g.a. race, religion og politisk overbevisning. PAF's ligestillingsudvalg og generalforsamling ønsker at overenskomsten skal udvide denne lov, således at den også gælder en stor minoritetsgruppe - ca. 250.000 homoseksuelle i Danmark. Ligeledes ca. 100.000 ikke-danske statsborgere. Transvestitter og transsexuelle (køns-omopereret) skal også omfattes af overenskomsten. Og for kvindernes vedkommende er det afgørende at afsnittet om gensidig bevisbyrde kommer

med, idet ligestillingsloven intet er værd så længe det altid er kvinden alene der skal fremføre beviserne. Arbejdsgiveren må ligeledes forpligtes til at bevise sin påstand i en diskriminationssag.

Det er velkendt at homoseksuelle ikke opfattes, som lige så normale som andre borgere. En sådan opfattelse udnyttes. Der findes også forskelsbehandling i ansættelse, advancement, såvel som ved afskedigelse. Bestemmelser i overenskomsten kan medvirke til at bekæmpe den daglige diskriminering, såvel fysisk som psykisk. Ved at åbne adgangen til publikationsmulighederne, såvel fagforeningernes som virksomhedernes, skabes der grundlag for at bekæmpe diskriminationen i dagligdagen gennem oplysning. Der findes grovere og lettere tilfælde af diskrimination, psykisk som fysisk. F.eks. ved P & T har der været tilfælde af fysiske overfald, krænkelse af ære og trusler om indberetning for "dovenskab" og lign. overfor LO-medlemmer, hvor der i virkeligheden var tale om forfølgelse p.g.a. homoseksualitet. Endvidere har en transsexuel medarbejder ved P & T i vores fagblad "Postarbejderen" beskrevet forskellige former for diskriminering mod hende på arbejdspladsen. Den slags kan kun bekæmpes gennem oplysninger i fagbladene og lign.

Hvis diskriminerede grupper kan få ret til og ikke kun evt. mulighed, til at oplyse om den faktiske og formodede diskrimination på arbejdsmarkedet er der håb om, at en diskrimination vil ophøre. De reelle klassemodsigelser vil herefter ikke kunne skjules ved at udskille grupper for en diskrimination for øje, men de vil stå frem tydeligere.

Angående bevisbyrden er det ikke kun diskriminerede kvinder der har brug for at begge parter i en diskriminationssag skal fremlægge beviser for hver sin påstand, men det gælder for enhver gruppe der diskrimineres.

Et forbud mod diskriminering er ikke meget værd, hvis det ikke samtidig medfører sanktioner i de tilfælde hvor en diskrimination kan bevises.

bøger

ADRESSER

Kvindelighed som fremmedgørelse

Af Ann Foreman. Marxisme, psykoanalyse og kvindefrigørelse, en introduktion og diskussion. Medusa.

Ann Foreman giver en kritisk fremstilling af Freuds kvindeteorier og af kvindespørgsmålets stilling hos Marx, Engels og senere marxistiske teoretikere. Derefter vurderer hun nogle vigtige eksempler på sammentænkning af marxisme og psykoanalyse (Wilhelm Reich, Erich Fromm, Marcuse), og hun foretager en kritisk diskussion af Juliet Mitchells bog "Kvindebevægelse og psykoanalyse" og af Sartres og Simone de Beauvoirs synspunkter ("Det andet køn").

Bogen indeholder derudover en historisk gennemgang af kvindens stilling i forhold til arbejde og familie og en diskussion af husarbejdets "politiske økonomi" under kapitalismen.

I det afsluttende afsnit om "Feminisme og revolution" anlægger Ann Foreman som perspektiv kvindebevægelsens betydning for arbejderbevægelsen.

Ann Foremans særlige styrke er, at hun behersker hele det store teoretiske og historiske område så suverænt, at hendes bog på en gang er et højt kvalificeret diskussionsindlæg og en meget tilgængelig introduktion.

Kvindeoffentlighed 1968-75

Af Anne Birgitte Richard. Kvindelitteratur og kvindebevægelse i Danmark. Gyldendal, 78,00 kr.

Seksualitetens historie I,

Viljen til viden. Af Michel Foucault. Rhodos, 58,00 kr.

Fra parforhold til kærnefamilie

Af Anders Hind, Gyldendal.

Forventninger — notater fra en mands verden

Af Bertill Nordahl. Rhodos, 42,00 kr.

Bogen er repræsentativ for en mands oplevelse af sig selv efter at han har taget kvindebevægelsens udfordringer og mandebevægelsens muligheder til sig og har forsøgt at ændre sig selv og forholdet til mænd, kvinder og arbejde.

... men hvad så med mændene?

Af Åge Ramsby og Anders L. Elmquist. Interviews med mænd om sex og kvinder. Sommer & Sørensen, 40,75 kr.

Historien om bonoboerne der gik med briller

Af Adela Turin og Nella Bosnia. Demos, 38,00 kr.

KVindelig livssammenhæng

Af Ulrike Prokop. GMT, 67,00 kr.

Kvinder har et umådeligt kritisk "potentiale": skont utilfredse med det isolerede hjemmearbejde er de alligevel ikke parat til at acceptere det samfundsmæssige alternativ, man tilbyder dem: lønarbejdet. Mange kvinder erkender, at de ikke kan "blive subjekt" indenfor husholdningsproduktions rammer. Men samtidig er det klart, at følelsen af utilfredshed ikke overvindes ved at tage erhvervsarbejde. Kvinder viser ringe karrieambition, de er "konkurrenceudygtige", og de bliver ved med at være familieorienterede, selv med vedvarende udearbejde. Det er for let at fordømme disse reaktioner som "udygtighed" og "traditionalisme".

Netop denne "udygtighed" muliggør først udviklingen af en kritisk bevidsthed, der reflekterer livschancernes indskrænkethed og fattigdom. Denne bog handler om hvordan denne refleksion bearbejdes, fortrænges eller drives frem til oprør.

Bøssernes Befrielsesfront

Bossehuset, Karlsvognen

Christiania

1407 Kbhvn. K.

Mandagsmøder i Bossehuset hver mandag kl. 20.

Introduktionsmøder for nye B.B.F.ere holdes den første tirsdag i hver måned kl. 20 i Bossehuset, Christiania.

Mandebevægelsen

Dronningensgade 14

1420 Kbhvn. K.

Introduktionsmøde for nye medlemmer den første torsdag i hver måned kl. 19.30 samme sted.

Rødstrømperne

Kvindehuset

Gothersgade 37

1123 Kbhvn. K.

Tlf. (01) 14 28 04.

Introduktion: Kontakt kontoret i Kvindehuset.

Lesbisk Bevægelse

Kvindehuset

Gothersgade 37

1123 Kbhvn. K.

Tlf. (01) 14 28 04.

Forbundet af 1948

Landsforening for bøsser og lesbiske

Postbox 1023

1007 Kbhvn. K.

Tlf. (mand-tors kl. 17-18) (01) 11 19 61.

Fortsat fra s. 43

han og hans hovedperson burde have oplevet. Derimod har jeg fortalt noget om de overvejelser, som bogens tema, mænd og seksualitet, giver anledning til. Jeg har dermed også fortalt noget om de savn, som bogen efterlader. Her har jeg i stedet måttet bruge mine egne ideer — ideer, som ikke har fået næring eller fornyelse gennem læsning af bogen. Det havde været mere spændende, om vi havde kunnet diskutere Storms forsøg på løsninger.

Med et seksualpolitisk udgangspunkt kræver vi ikke bestemte, standardiserede modeller fremlagt. Tværtimod at forfatteren bruger sin fantasi og sine erfaringer på at bringe os et stykke videre ud af problemerne.

Georg Brandes krævede i sin tid problemer sat under debat — det har man gjort siden, og efterhånden er problemerne i privatlivet også ved at være sivet ind. Idag må vi kræve, at litteraturen sætter løsninger under debat.

Men det gør Storm måske med sin næste bog?

Hans-Otto Loldrup

Hvad mener du?

Vi er meget interesserede i at modtage reaktioner og indlæg fra læserne. Lad os få gang i den konspolitiske debat!

Dead-line for næste nr. 1. februar 1979.

DIGTE ER VÅBEN

Overfaldet på Gay House

Hvad skete der egentlig i Malmø i foråret 78?

Da ræggerne stormede Gay House og politiet onsdag at slås

Det første angreb fandt sted på en onsdag

Politiet blev tilkaldt og ræggerne forsvandt

De truede højlydt med at komme tilbage

politiet svarede at de intet kunne gøre

Hvad skete der egentlig i Malmø i foråret 78?

Pansererne gjorde som altid — de negligerede os

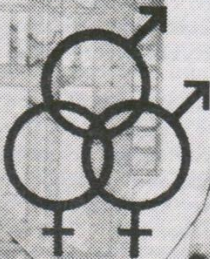
Den næste gang de kom var de mindst 50 med skrigende kvinder til at heppe sig op de sprængte døren med kæder og jernrør et gammelkendt had blev åbenlyst demonstreret

Politiet påstod det ikke var farligt at true på livet er ikke så slemt for vi er jo bare bøsser og lesbiske en gruppe svin det ikke er værd at hjælpe

Hvad skete der egentlig i Malmø i foråret 78? Strømmerne tøved for længe — de var ligeglade med os

En bombe blev fundet for vi skulle myrdes telefonen kimered med trusler om død Fascistiske metoder er nu helt normale og undertrykte grupper blir altid ofret først

Det skete rent faktisk i Malmø — det ku liist godt ske her hos os bøsser og lesbiske stå sammen og byd reaktionen trods bøsser og lesbiske stå sammen og byd reaktionen trods og byd reaktionen trods

Tekst og musik af Bøssernes Befrielsesfront

Bøssesange

Der er skrevet et væld af sange

Mange smukke skønne klange

Om troskab og kærlighed

De samme ord i en ny melodi

Og mange helt uden mening i

OMK: Så vi må lave vores egne sange

sange der handler om os

Så ser vi at vi er mange

og får styrke så vi kan slås

mellemsange
[C] Fm [G7]
[C] Fm [G7]
[Ab] Fm [D7] [G7]

Kærlighed mellem mand og kvinde blir sunget så øjnene blir blinde og ørerne stoppet til Det er på tide vi bøsser fortæller At der er anden elskov der volder

OMK:

Idyllen i kærlighedssange er skabt til at ta dig til fange Og tro at den verden er din Du skal glemme at vrede og tortur Er midlet til at holde os i bur

OMK: